

IFRS for SMEs

En kritisk vurdering med forslag til implementering i Danmark
Bør standarden implementeres, og i hvilket omfang?

Christian Herskind Louring

Nicolai Herskind Louring

Hovedopgave – HD(R)

Maj 2011

Copenhagen Business School

Vejleder: Professor Jens O. Elling

Indhold

1. Problemformulering, model og metode	5
1.1 Problemformulering	5
1.2 Afgrænsning	5
1.3 Metode	7
1.4 Kildekritik	8
1.5 Fordeling af opgaven mellem forfatterne.....	9
2. Formålet med og regulering af eksternt regnskab.....	10
2.1 Formålet med eksternt regnskab	10
2.1.1 Makroniveau	10
2.1.2 Mikroniveau	11
2.2 Regulering af eksternt regnskab.....	12
2.2.1 Reguleringsformer	12
2.2.2 Regnskabsregulering i EU	13
2.2.3 International Accounting Standards Board (IASB)	14
3. Den nye internationale regnskabsstandard - IFRS for SMEs	15
3.1 Definition af SME'er	15
3.1.1 IASBs definition	15
3.1.2 Standardens målgruppe	16
3.2 Baggrunden for og formålet med IFRS for SMEs	17
3.2.1 Projektets historie.....	17
3.2.2 Baggrunden og formålet.....	17
3.3 Standardens opbygning	18
3.4 Nuværende status for standarden	19
4. Gennemgang og analyse af IFRS for SMEs i forhold til ÅRL	21
4.1 Begrebsrammen og de grundlæggende forudsætninger.....	21
4.1.1 Begrebsrammen	21
4.1.2 Retvisende billede, grundlæggende forudsætninger og krav	21
4.2 Balance.....	23
4.3 Totalindkomstopgørelse og resultatopgørelse	24
4.4 Egenkapitalopgørelse eller resultatopgørelse og overført resultat	25
4.5 Pengestrømsopgørelse.....	25
4.6 Noteoplysninger og regnskabspraksis generelt.....	26
4.7 Koncernregnskab og separat regnskab.....	26
4.8 Regnskabspraksis, skøn og fejl	28
4.8.1 Valg af regnskabspraksis	28
4.8.2 Ændring i anvendt regnskabspraksis.....	28
4.8.3 Ændring af regnskabsmæssige skøn	29

4.8.4 Korrektion af fejl.....	29
4.9 Finansielle instrumenter.....	30
4.9.1 Definition	30
4.9.2 Indregning	31
4.9.3 Måling	32
4.9.4 Oplysningskrav	35
4.10 Varelager.....	35
4.11 Kapitalandele i associerede virksomheder.....	36
4.11.1 Definition	36
4.11.2 Indregning og måling	36
4.12 Kapitalandele i joint ventures	37
4.12.1 Definition	37
4.12.2 Indregning og måling	37
4.13 Investeringsejendomme	38
4.13.1 Definition	38
4.13.2 Måling	38
4.13.3 Oplysningskrav	39
4.14 Grunde og bygninger, anlæg og driftsmidler.....	39
4.14.1 Måling	40
4.15 Immaterielle anlægsaktiver ekskl. goodwill	40
4.15.1 Definition	41
4.15.2 Indregning	41
4.15.3 Måling	41
4.15.4 Oplysningskrav	42
4.16 Virksomhedssammenslutninger og goodwill.....	42
4.16.1 Indregning og måling	42
4.16.2 Oplysningskrav	43
4.17 Leasing.....	44
4.17.1 Klassifikation, indregning og måling af leasingaftaler	44
4.17.2 Oplysningskrav	44
4.18 Hensatte forpligtelser og eventualposter.....	45
4.18.1 Indregning og måling	45
4.18.2 Oplysningskrav	45
4.19 Forpligtelser og egenkapital.....	46
4.20 Indtægter	47
4.20.1 Definition, indregning og måling.....	47
4.20.2 Oplysningskrav	48
4.21 Offentlige tilskud	48

4.22 Låneomkostninger.....	49
4.23 Aktiebaseret vederlæggelse.....	49
4.23.1 Definition, indregning og måling.....	49
4.23.2 Oplysningskrav	50
4.24 Nedskrivning af aktiver.....	51
4.24.1 Oplysningskrav	52
4.25 Medarbejderforpligtelser.....	53
4.25.1 Indregning og måling	53
4.25.2 Oplysningskrav	54
4.26 Indkomstskat	54
4.26.1 Indregning og måling	55
4.26.2 Præsentation og oplysningskrav.....	55
4.27 Omregning af fremmed valuta	56
4.28 Hyperinflation	57
4.29 Begivenheder efter balancedagen	57
4.29.1 Indregning og måling samt præsentations- og oplysningskrav.....	57
4.30 Oplysninger om nærtstående parter	58
4.30.1 Oplysninger om moder-datter-forhold og ledelsens aflønning.....	58
4.30.2 Oplysning om transaktioner med nærtstående parter.....	58
4.31 Specialiserede aktiviteter	59
4.32 Overgang til IFRS for SMEs.....	59
4.33 Ledelsesberetningen.....	59
5. Holdningen til IFRS for SMEs i vores nabolande og i EU.....	61
5.1 Sverige	61
5.2 Norge.....	63
5.3 Storbritannien og Irland	65
5.4 Tyskland.....	67
5.5 EU	67
6. Vurdering af IFRS for SMEs	70
6.1 Fordele ved IFRS for SMEs i forhold til de danske regler	71
6.2 Vurdering af standardens omfang	73
6.2.1 Opsummering af relevante og væsentlige forskelle.....	73
6.2.2 Vurdering af forskellenes omfang i praksis	78
6.3 Kritikpunkter.....	79
6.4 Mulig implementering i Danmark.....	82
6.4.1 Hvem og hvordan.....	82
6.4.2 Hvornår	84
7. Konklusion.....	85

Kildeliste	88
Lovgivning og standarder	88
Litteratur.....	88
Tidsskrifter og artikler	88
Øvrige publikationer og rapporter.....	88
Afhandlinger	89
Interviews.....	89
Hjemmesider og internetartikler	89
Bilag 1 – Begrebsrammen.....	91
Formål	91
Målet med regnskaberne	91
Kvalitative egenskaber	92
Definitioner	93
Indregningskriterier og måleattributter	93
Måling	94
Bilag 2 - Oversigt over væsentlige forskelle.....	96
Bilag 3 - Oversigt over EU-landenes tilslutning til standarden	99
Bilag 4 – Fordeling af opgaven mellem forfatterne	100

1. Problemformulering, model og metode

Der har i de seneste år været en stærkt stigende interaktion mellem danske og udenlandske interesser pga. forhold som det indre marked, den teknologiske udvikling inden for global kommunikation, global udveksling af data samt udviklingslandenes stadig stigende betydning for den vestlige verdens økonomi.

Der har været implementeret internationale regnskabsstandarder som f.eks. IFRS udstedt af IASB, som er obligatorisk for børsnoterede virksomheder i EU. Men det fulde IFRS regelsæt er meget omfattende, og er derfor meget byrdefuldt for rigtig mange mindre virksomheder. Der er derfor ikke på nuværende tidspunkt nogen gældende international standard for virksomheder udenfor regnskabsklasse D¹.

IASB har i juli 2009 offentliggjort en ny international regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder, IFRS for SMEs. Standarden er tiltænkt de virksomheder, som ikke er offentligt ansvarlige på samme måde som børsnoterede virksomheder eller har særlig offentlig interesse på anden måde². Standarden vil kunne bruges af op mod 95 % af alle verdens virksomheder³. Standarden vil altså have stor betydning for ekstern regnskabsrapportering.

1.1 Problemformulering

Formålet med denne opgave, er at finde frem til om IFRS for SMEs, efter vores vurdering, bør implementeres i Danmark, og i så fald hvordan.

Problemet kan formuleres således:

Bør IFRS for SMEs implementeres i Danmark? Hvis ja, i hvilket omfang bør den implementeres?

Problemet søges løst ved nedenstående underspørgsmål:

- Hvad er baggrunden for IFRS for SMEs?
- Hvilke forskelle er der mellem IFRS for SMEs og årsregnskabsloven?
- Hvad er holdningen til standarden i vores nabolande og i EU?
- Hvilke væsentlige fordele er der ved standarden?
- Hvilke kritikpunkter kan der rejses mod standarden?
- I hvilket omfang kan standarden implementeres i Danmark?

1.2 Afgrænsning

Ved løsning af ovenstående problemstilling har vi valgt at afgrænse os fra områder, som kunne være relevante at analysere.

¹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 31

² IFRS for SMEs Fact Sheet, 9 July 2009, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/FBAE7BA8-8B32-43F8-AE3C-D4DA92D046C6/0/IFRSforSMEsfactsheet2.pdf>

³ IASB, A Guide to the IFRS for SMEs, October 2010

Det kunne være relevant at analysere, om det ene regelsæt er mere retvisende end det andet, og om standardens afvigelser i forhold til ÅRL påvirker det retvisende billede. Herved menes om det ene regelsæt opfylder formålet med eksternt regnskab bedre i forhold til det andet. Diskussionen om det retvisende billede er påvirket af en vis grad af subjektivitet. Både standarden og ÅRL indeholder en generalklausul om et retvisende billede og bygger på en identisk begrebsramme⁴, hvilket betyder, at man teoretisk set burde komme frem til samme løsninger. Forskellige tolkninger af begrebsrammen i ÅRL og IFRS for SMEs, kan alle være rigtige, da det afhænger af den konkrete problemstilling, samt hvilke kriterier man lægger til grund for at vurdere det retvisende billede. Men da dette i sig selv er et omfattende spørgsmål, som kræver yderligere analyser og nøgletalsberegninger, vil det ikke indgå som en del af problemløsningen.

Et andet relevant emne er at analysere regnskabsbrugernes og regnskabsproducenternes individuelle behov og holdninger til en ny international regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder. Dette vil dog være et stort emne i sig selv, som vi afgrænser os fra, og vi vil i stedet forholde os til regnskabsbrugerens teoretiske behov og regnskabsproducentens incitamenter. F.eks. antages det at regnskabsbrugernes primære behov i relation til IFRS for SMEs er sammenlignelighed, og at regnskabsproducentens incitamenter er ud fra en cost-benefit-betragtning.

I forhold til implementering af standarden kan det være relevant at analysere den i forhold til EU's regnskabsdirektiver. Denne besvarelse tager udgangspunkt i IFRS for SMEs, som den er, uden hensyntagen til EU's regnskabsdirektiver og konflikter hermed. Da dette problem allerede er analyseret af EFRAG, og omfatter konflikter på seks meget specifikke områder⁵, vurderes det at ligge uden for besvarelsens problemfelt.

Ved løsningen af problemformuleringens underspørgsmål har vi afgrænset os fra følgende forhold:

- Regnskabsklasse D, der anvender fuld IFRS, er udeholdt af analysen i kapitel 4, da den ikke er omfattet af IFRS for SMEs.
- Standardens eneste krydshenvisning til fuld IFRS (IAS 39) er ikke analyseret nærmere, da den blot er en tilvalgs mulighed i standarden⁶.
- Reglerne for indregning og måling hos leasinggiver er ikke behandlet, da det vurderes irrelevant for besvarelsen⁷.
- Standardens specielle sektioner uden relevans for problemløsningen: Hyperinflation, specialiserede aktiviteter og førstegangsimplementering af IFRS for SMEs⁸.

⁴ Se bilag 1

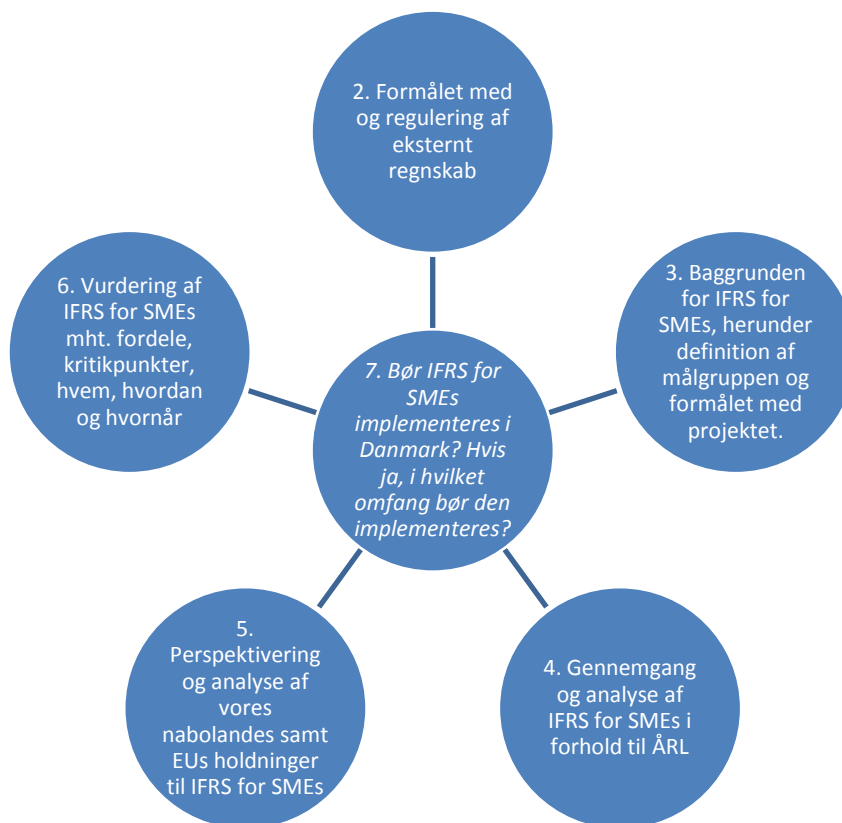
⁵ Se kapitel 5.5

⁶ Se kapitel 4.9

⁷ Se kapitel 4.17

⁸ Se hhv. kapitel 4.28, 4.31 og 4.32

1.3 Metode

Figur 1 - Besvarelsens metode - egen tilvirkning

Fremgangsmåden i besvarelsen af problemformuleringen er illustreret i ovenstående figur 1. Problemstillingen løses ved 5 individuelle kapitler.

Kapitel 2 indeholder en redegørelse for formålet med og reguleringen af eksternt regnskab. Dette skal bidrage til bedre at forstå standardens relevans, formål, fordele samt hvor den passer ind i reguleringen af eksternt regnskab. Det er en fordel, at have denne redegørelse som det første kapitel, da det giver en god basis for forståelse af de efterfølgende kapitler.

Kapitel 3 redegør for baggrunden for IFRS for SMEs, herunder definition af standardens målgruppe samt formålet med projektet. Der skal herudover gives et indblik i standardens opbygning samt den nuværende status for projektet. Kapitlet skal give en introduktion til IFRS for SMEs, og det skal give et bedre grundlag for vurdering af behovet for standarden, fordelene ved den, og hvem den er relevant for.

Kapitel 4 skal belyse standardens indhold gennem en analyse af standardens enkelte sektioner i forhold til ÅRL. Analysen skal identificere afvigelser mellem de to regelsæt særligt med fokus på standardens omfang. Det skal danne grundlag for den senere vurdering af om standarden bør implementeres.

Kapitel 5 indeholder en perspektivering til vores nabolande og EU. Der perspektiveres til Sverige, Norge, Storbritannien og Irland, Tyskland samt EU's holdninger til standarden og deres planer for implementering af den. Dette skal bruges som inspiration til vurderingen af om standarden bør implementeres, og hvordan det kan lade sig gøre. Herudover vil det bidrage til at belyse hvilke fordele og kritikpunkter, der kan rejses mod standarden.

I kapitel 6 bidrager alle ovenstående kapitler med synspunkter, perspektiveringer og konstateringer, som alle inddrages i en vurdering af standardens fordele, omfang og kritikpunkter med henblik på om den bør implementeres. Til sidst i kapitlet vurderes det, hvordan standarden kan implementeres i Danmark.

I konklusionen i kapitel 7 samles der op på alle delkonklusionerne i de enkelte kapitler, som giver en endelig konklusion på om standarden bør implementeres i Danmark og i hvilket omfang det bør ske.

Metoden begrænser sig til ovenstående kapitler, og indeholder pga. hensyn til omfang væsentlige afgrænsninger, som er beskrevet ovenfor.

1.4 Kildekritik

Besvarelsen har primært taget udgangspunkt i standarden IFRS for SMEs, som er udgivet af IASB, og er i nødvendigt omfang suppleret med Illustrative Financial Statements Presentation and Disclosure Checklist for IFRS for SMEs samt Basis for Conclusions⁹. Der er dermed taget udgangspunkt i den originale tekst, og oversættelsen heraf har vi selv stået for, da der ikke foreligger nogen danske oversættelser af standarden endnu. Hvor der har været tvivl om oversættelsen er det sammenholdt med det illustrative regnskab samt Basis for Conclusions. Oversættelse af standarden har ikke givet anledning til problemer eller subjektive fortolkninger fra vores side.

Herudover har vi anvendt årsregnskabsloven samt KPMGs og PWCs regnskabshåndbøger som supplerende kilder. Vi mener, at anvendelsen af disse kilder som supplement til ÅRL er tilstrækkelig, da analysen af standarden sker på et overordnet niveau for hvert regnskabsområde. Disse kilder beskriver regnskabspraksis område for område, hvilket er i overensstemmelse med vores metode. Hvis der var tale om en dybdegående analyse af et særligt udvalgt regnskabsområde, ville det derimod kræve, at man forholdt sig mere objektivt til de primære kilder som f.eks. de danske regnskabsvejledninger, de enkelte IASer (2001-2004), lovbemærkningerne, fondsrådsafgørelser, udtalelser fra E&S og den kommenterede årsregnskabslov.

⁹ IASB har udarbejdet dette dokument, som beskriver de overvejelser der er gjort og baggrunden for IFRS for SMEs

Vi har primært anvendt KPMGs Indsigt i årsregnskabsloven 2010/11, som kan være præget af KPMGs subjektive fortolkning. For at sikre en vis grad af objektivitet har vi holdt den op mod PWCs Regnskabshåndbogen 2010. Vi er ikke stødt på uoverensstemmelser, og vi mener at kilden er professionel og valid.

Der er anvendt litteratur og materiale fra myndigheder og organisationer i Sverige, Norge, Storbritannien og EU, hvor der tale om valide kilder, der ikke er bearbejdet af andre. Herudover er der anvendt forskellige faglige artikler fra ind- og udenlandske tidsskrifter og hjemmesider.

På de særligt komplekse områder om finansielle instrumenter og medarbejderforpligtelser har vi suppleret vores kilder med kandidatafhandlinger, der mere dybdegående har analyseret disse områder.

1.5 Fordeling af opgaven mellem forfatterne

Den indbyrdes fordeling af vores bidrag til hovedopgaven fremgår særskilt af bilag 4 bagerst.

2. Formålet med og regulering af eksternt regnskab

Før regnskabsstandarden IFRS for SMEs vurderes skal formålet med eksternt regnskab først belyses, da dette vil fremme forståelsen af standardens relevans og fordele. Derudover vil reguleringen af eksternt regnskab samt den standardudstedende organisation IASB blive beskrevet, for at give indblik i, hvor IFRS for SMEs kommer ind i billedet.

2.1 Formålet med eksternt regnskab¹⁰

Eksternt regnskab kan kort defineres som en troværdig og repræsentativ delmængde af virksomheders interne regnskab, der offentliggøres. Regnskabet indeholder oplysninger om indtjenings-, formue- og finansieringsforhold.

Eksternt regnskab opfattes måske af mange virksomheder som en administrativ byrde, men uden eksternt regnskab ville vores samfund ikke fungere så effektivt og vores velfærd ville være ringere. Derudover ville man på virksomhedsniveau opleve problemer med opretholde de nødvendige forretningsmæssige forhold til de interessenter, som virksomheden er afhængig af (koalitionsmodellen¹¹), og virksomheden ville ikke kunne fungere optimalt. Formålet med eksternt regnskab kan altså diskuteres både på makro- og mikroniveau.

2.1.1 Makroniveau

Ovenstående påstand skal på makroniveau forklares med, at mennesket har nogle behov som søges dækket. Det kan være livsnødvendige behov, og det kan være andre behov, der skaber velfærd. Dækning af alle disse behov sker ved forbrug af samfundets ressourcer. Behovene er umættelige og ressourcerne er knappe – ellers ville alt jo være gratis, arbejde ville måske ikke være en nødvendighed, og der ville ikke være fattigdom.

Denne konstellation skaber flere forskellige markeder, hvor ressourcer efterspørges og udbydes. Ressourcemarkederne består af såvel fysiske som juridiske personer, herunder virksomheder eller koalitioner af interessegrupper, der udbyder og efterspørger ressourcer til og fra hinanden. Udbydere af ressourcer til den enkelte virksomhed er f.eks. udbydere af finansielle ressourcer, herunder investorer og långivere samt udbydere af reale ressourcer og tjenesteydelser, herunder leverandører og ansatte. Efterspørgere og aftagere af ressourcerne er i sidste ende forbrugerne.

Effektiviteten på ressourcemarkedet er i sidste ende forklaringen på velfærden i samfundet, da et effektivt marked vil betyde, at ressourcer vil blive allokeret derhen, hvor de bedst udnyttes og giver

¹⁰ Elling, Jens O., *Finansiell Rapportering - teori og regulering*, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 17-20

¹¹ Elling, Jens O., *Finansiell Rapportering - teori og regulering*, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 24

bedst afkast og dermed forbedrer velstanden. Et effektivt marked vil desuden fremme konkurrence og innovation og dermed også velstand.

For at ressourceallokeringen kan fungere optimalt, kræver det at aktørernes indtjenings-, formue- og finansieringsforhold gennemsigtiggøres således, at ressourceudbyderne kan træffe økonomisk optimale beslutninger. Dette stiller krav om et velfungerende marked for ekstern regnskabsinformation, hvilket hermed kan konkluderes, at være positivt for samfundsøkonomien og en nødvendighed for vores velfærdssamfund.

2.1.2 Mikroniveau

En virksomhed kan betragtes som en koalition af interessenter (stakeholders), som hver især bidrager med at stille ressourcer til rådighed for virksomheden mod til gengæld at modtage en del af den værditilvækst, der bliver skabt i koalitionen. Uden dette netværk har virksomheden ingen adgang til eksterne ressourcer som f.eks. kapital (ejere og långivere) eller input (leverandører) til transformationsprocessen. Afgørende for virksomhedens virke er derfor, at netværket kan opretholdes, hvilket kræver at virksomheden er konkurrencedygtig som efterspørger på det knappe ressourcemarked. Som nævnt ovenfor vil ressourcerne blive allokert derhen, hvor de giver bedst afkast (med risiko in mente), og ressourceejerne vil derfor stille krav om ekstern regnskabsinformation.

Investorer og långivere vil eksempelvis nok ikke udbyde deres kapital, hvis der ikke foreligger regnskabsinformation til afdække deres prognose og kontrol af virksomheden (prognose- og kontrolopgaven¹²). I så fald vil virksomheden ikke være konkurrencedygtig på kapitalmarkederne. Endvidere vil mere gennemsigtighed ikke blot give adgang til ressourcer, men vil også give mulighed for, at opnå en billigere pris for ressourcen f.eks. en lavere rente til långiver (fordelingsopgaven¹³).

En omvendt situation kan f.eks. være et kunde-leverandør-forhold, hvor det er ressourceefterspørgeren (kunden), der vil kræve regnskabsinformation af ressourceejeren (leverandøren). Det kan f.eks. være pga. af et afhængigt og tæt samarbejde eller qua nogle bestemte handelsvilkår.

Det kan således konkluderes, at en virksomhed typisk ikke vil være konkurrencedygtig på ressourcemarkedet og ikke vil være i stand til at fungere optimalt uden eksternt regnskab.

Der er altså nogle klare formål med eksternt regnskab, men rapporteringen er også forbundet med omkostninger, hvorfor cost-benefit altid skal overvejes.

¹² Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 183-184

¹³ Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 185

2.2 Regulering af eksternt regnskab¹⁴

I det følgende vil reguleringen af eksternt regnskabsrapportering blive gennemgået, herunder beskrivelse af hvordan og i hvilket omfang området bliver reguleret samt beskrivelse af EU's rolle og organisationen IASB.

2.2.1 Reguleringsformer

Da der er nogle klare formål ved at udarbejde eksternt regnskab, blev eksternt regnskabsrapportering en frivillig disciplin helt tilbage i 1800-tallet, selvom der ikke var nogen form for krav eller lovregulering på området (markedsløsning)¹⁵.

En lovregulering på området fremmer standardisering og sammenlignelighed og dermed effektiv ressourceallokering. Men en grad af markedsløsning kan dog sikre, at der ikke er unødigt ressource-spild ved overproduktion af eksternt rapportering.

Der er altså tale om en trade-off mellem lovregulering og markedsregulering, hvilket har været årsag til, at udviklingen i regulering af eksternt regnskab er gået imod væsentlig flere krav til store virksomheder og stadig lempeligere for små.

Med opdateringen af årsregnskabsloven 1981 i 2001 blev området meget mere lovreguleret og bestemmelserne i loven lagde sig helt tæt op af de internationale regnskabsstandarder (IFRS eller dengang IAS). Siden da har en kombination af flere lempelser i ÅRL, overfor mindre virksomheder, og øget detailregulering i IFRS, betydet at ÅRL og IFRS nu ligger meget langt fra hinanden.¹⁶

Den danske reguleringsstrategi har siden indførelsen af ÅRL 2001 indeholdt bestanddele af lovregulering, privatsektorregulering og markedsløsning. Store virksomheder bliver i lovreguleret og små virksomheder reguleres i højere grad på egen hånd af markeds kræfterne. For at en sådan differentiering af regelsættet kan finde sted, er virksomhederne i ÅRL inddelt i regnskabsklasserne A til D (byggeklodsmodellen¹⁷).

Lovregulering af eksternt regnskabsrapportering i Danmark sker ved ÅRL. Med ÅRL 2001 blev der i dansk regnskabspraksis skiftet regnskabsparadigme fra præstationsorienteret perspektiv til formueorienteret perspektiv i lighed med IASBs begrebsramme i IFRS. ÅRL er dermed en rammelov i form af en generalklausul, der skal sikre et retvisende billede.

¹⁴ Elling, Jens O., *Finansiell Rapportering - teori og regulering*, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 54-78

¹⁵ Elling, Jens O., *Finansiell Rapportering - teori og regulering*, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 48

¹⁶ KPMG, *Indsigt i årsregnskabsloven*, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 42

¹⁷ KPMG, *Indsigt i årsregnskabsloven*, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 31

Privatsektorreguleringen består i, at private organer udarbejder vejledninger og standarder, der sikrer at alle regnskabsklasser aflægger regnskaber i høj kvalitet. Som supplement til ÅRL er der af FSR's Regnskabstekniske Udvalg, udarbejdet 22 regnskabsvejledninger (RV) som supplerer ÅRL. Der findes særskilte vejledninger for mindre virksomheder (klasse A og B) fra 2007. Der findes ingen danske regnskabsstandarder, selvom dette var hensigten ved vedtagelsen af ÅRL som rammelov i 2001, men i stedet er IFRS blevet anvendt som fortolkningsbidrag, men pga. den større afstand mellem IFRS og ÅRL anvendes IAS 2001-2004 i stedet for IFRS 2010, da disse var grundlag for lovens bestemmelser. Tendensen er, at de internationale regnskabsstandarder anvendes i større grad i stedet for de danske regnskabsvejledninger.¹⁸ Øvrige anvendte fortolkningsbidrag er Fondsrådets afgørelser ved regnskabskontrol samt udtalelser fra Erhvervs- og Selskabstyrelsen.¹⁹

Markedsløsning dominerer i høj grad for små virksomheder (klasse A), som ikke er regnskabspligtige, hvilket skal ses som en lempelse af den administrative byrde, men trods dette er der stadig incitament til at udarbejde eksternt regnskab af høj kvalitet, da det efterspørges af ressourceejerne.²⁰ Derudover er der også efter ÅRL 2006 kommet lempeligere regler for små regnskabspligtig virksomheder (små klasse B), der kan fravælge revision, men i sidste ende er det også her regnskabsbrugerne, der afgør valget.

2.2.2 Regnskabsregulering i EU

Danske eksterne regnskaber er altså bl.a. lovreguleret ved ÅRL vedtaget af Folketinget, men da Danmark er medlem af EU, er ÅRL underlagt de direktiver og forordninger, der vedtages i EU.

Det er EU's formål, at der skal ske en harmonisering blandt eksterne regnskaber i medlemslandene, netop med det formål at skabe effektiv ressourceallokering. Harmoniseringen begyndte ved 4. regnskabsdirektiv (1978) og 7. regnskabsdirektiv (1983) og er forsat gældende, men bliver løbende ændret. Direktiverne har dog ikke været nok til at harmonisere regnskabsrapporteringen i EU, da de er blevet implementeret forskelligt i medlemslandene og blevet suppleret med nationale regnskabsstandarder og vejledninger.²¹

En løsning på problemet blev en IFRS-forordning vedtaget i 2002, som betød, at der fra 2005 blev tvungen anvendelse af IFRS (International Financial Reporting Standards), for koncernregnskaber for alle børsnoterede selskaber i EU. IFRS er internationale regnskabsstandarder udtedt af IASB (privatsektorregulering). IFRS er derimod frivilligt for virksomheder, der ikke er omfattet pligten.

¹⁸ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 44

¹⁹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 42-47

²⁰ Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 63

²¹ Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 70

Fra 2009 blev IFRS også tvungen for børsnoterede enkeltsselskaber (klasse D) jf. vejledning til IFRS bekendtgørelsen.

Problemet er således kun blevet løst blandt de børsnoterede virksomheder, hvorfor harmoniseringen af ekstern regnskabsrapportering stadig ikke er lykkedes på op mod 99 % af virksomhederne, men en løsning på dette problem kan måske være implementering af IFRS for SMEs.

2.2.3 International Accounting Standards Board (IASB) ²²

IASB er en frivillig international standardudstedende (udsteder af IFRS) organisation uden magtbeføjelser med hovedsæde i London. Organisationen blev grundlagt i 2001 af The International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF stiftet i 1973), hvis overordnede formål er at udvikle og fremme anvendelsen af internationale anerkendte regnskabsstandarder, der tilskynder høj kvalitet, gennemsigtighed og sammenlignelig regnskabsrapportering, der tilgodeser deltagere i kapitalmarkederne samt andre regnskabsbrugere og deres økonomiske beslutninger.

IASB er centrum i et større netværk, hvor IASCF, er den øverste kontrollerende og styrende enhed for hele netværket. Ved sin side har IASB en rådgivende enhed The Standards Advisory Council (SAC) samt en enhed, der udsteder fortolkningsbidrag til de gældende regnskabsstandarder The Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). IASB beskæftiger i dag fuldtidsansatte standardsættere, der er uafhængige i forhold til revisorbranchen m.v.

Ved implementering af regnskabsstandarder fra IASB i EU arbejder IASB tæt sammen med European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) i en proaktiv rolle. EFRAG er en privat organisation, der rådgiver EU Kommissionen til udarbejdelse af forslag og er repræsentant for væsentlige interesser i regnskabsreguleringen i EU.

²² IFRS for SMEs, P1-P2 og Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udg., s. 72
Side 14 af 100

3. Den nye internationale regnskabsstandard - IFRS for SMEs

Dette kapitel har til formål overordnet at beskrive den nye internationale regnskabsstandard, IFRS for SMEs med hensyn til definition af SME'er, baggrunden og formålet med standarden, standardens opbygning samt kort om den nuværende status for standarden. Dette skal give grundlag til bedre at kunne vurdere, hvem standarden er relevant for, om der er behov for den samt give en introduktion til gennemgangen af den i det næste kapitel.

3.1 Definition af SME'er

3.1.1 IASBs definition²³

Standarden er udarbejdet til brug for de virksomheder, som IASB har valgt at benævne small and medium-sized entities (SMEs). IASBs definition af SME'er, som fremgår eksplicit af standardens sektion 1.2, er enheder der:

- a) Ikke har **offentlig ansvarlighed** (public accountability)
- b) Producerer regnskaber til **generelle formål** til eksterne brugere

Eksempler på eksterne brugere er ejere, der ikke er involveret i ledelsen af virksomheden, nuværende og potentielle kreditorer og kreditvurderingsbureauer. Herudover omfatter de eksterne brugere i relation til koalitionsmodellen jf. kapitel 2 f.eks. kunder, det eksterne miljø, offentlige myndigheder og leverandører²⁴.

At en enhed er offentlig ansvarlig betyder jf. standardens definition i paragraf 1.3:

- a) Virksomhedens gæld eller egenkapitalinstrumenter er handlet på et offentligt marked, eller virksomheden er i færd med at frigive dem på et offentligt marked. Et offentligt marked er børser eller lignende markeder inkl. lokale og regionale markeder. Dvs. at det ikke kun er de officielle regulerede markeder, men også uregulerede markeder som f.eks. First North i Danmark.
- b) Virksomheden er betroet at besidde aktiver for en bred gruppe af outsiders, som en af de primære aktiviteter. Denne definition omfatter især banker, kreditforeninger, forsikringselskaber, investeringsbanker og lign.

Virksomheder, som er betroet til at besidde aktiver for en bred gruppe af outsiders, ved at de holder finansielle aktiver for kunder, klienter eller medlemmer, der ikke er involveret i ledelsen, er *ikke* offentlig ansvarlige, hvis besiddelsen af aktiverne *ikke* er den primære forretning. Det gælder f.eks.

²³ IFRS for SMEs sektion 1

²⁴ Elling, Jens O., Finansiell Rapportering teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 24

for advokater, som har midlertidige klientkonti, eller for rejsebureauer, som har modtaget forudbetalinger for kunder.

IASB lægger meget vægt på, at standarden ikke kan bruges af offentligt ansvarlige virksomheder, og det understreges, at offentligt ansvarlige virksomheder, der bruger IFRS for SMEs ikke må angive, at de aflægger regnskab efter IFRS for SMEs, selvom det er tilladt efter landets egen lovgivning eller regulering.

En dattervirksomhed af en børsnoteret virksomhed kan derimod godt anvende standarden, så længe virksomheden isoleret set ikke er offentlig ansvarlig.

3.1.2 Standardens målgruppe

Baggrunden for at definitionen af SMEer bygger på offentligt ansvarlighed er bl.a., at investorer og interessenter ikke altid har magt eller stærke nok relationer til at kræve den information, som de har brug for, hvorfor man ikke mener, at IFRS for SMEs er egnet på grund af dens begrænsninger i forhold til fuld IFRS²⁵. Det er således brugernes behov, der er afgørende, og ikke så meget virksomhedens karakteristika. IASB mener, at interessenterne hos SMEer mere er interesseret i kortsigtede pengestrømme, likviditet, soliditet, forrentning og den historiske udvikling i over-/underskud, end de er i langsigtede planer, strategier og fremtidig værdiskabelse²⁶. Er en virksomhed offentlig ansvarlig bør fuld IFRS anvendes, da denne bedre opfylder de langsigtede informationsbehov.

Standardens navn "IFRS for små og mellemstore virksomheder" kunne godt føre til at tro, at størrelsen af virksomheden har betydning for, om man kan anvende den. Men på grund af den valgte definition af SMEer jf. ovenfor, har den kvantitative størrelse altså ikke nogen betydning, som den ellers delvist har i den danske årsregnskabslov, hvor det er kvantitative størrelser på balancesum, omsætning og antal ansatte, der bestemmer om virksomheden skal aflægge efter regnskabsklasse B regelsættet, eller det lidt mere omfattende regelsæt for regnskabsklasse C eller D. D er dog i denne sammenhæng irrelevant, da den omfatter offentligt ansvarlige selskaber²⁷.

Man kan på baggrund af ovenstående konstatere, at en implementering af IFRS for SMEs i dansk regnskabslovgivning således, at den er gældende for store klasse-C-virksomheder, men ikke mellemstore klasse C eller klasse B, muligvis kan medføre en lempelse for alle de store klasse C virksomheder, som ikke er offentligt ansvarlige. Men med de ca. 9.000²⁸ klasse C virksomheder (2008

²⁵ IASB, Basis for Conclusions, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London s. 21-22

²⁶ IASB, Basis for Conclusions, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London s. 18

²⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 31.

²⁸ Elling, Jens O., Finansiell Rapportering teori og regulering, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 69

tal), der er i Danmark, vil antallet af berørte virksomheder dog være begrænset. Dette vil blive nærmere diskuteret i de senere kapitler.

IASB har i deres materiale angivet, at over 95 % af verdens virksomheder er berettiget til at bruge den nye standard²⁹. I dette tal bør man dog være opmærksom på, at det formentlig kun er en væsentlig mindre del af disse virksomheder, hvor standarden kan være relevant at bruge.

3.2 Baggrunden for og formålet med IFRS for SMEs

3.2.1 Projektets historie³⁰

Projektet om udarbejdelse af en fælles international regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder begyndte i juli 2003. Fra 2003 til 2006 har der været publiceret debatoplæg, spørgeskemaundersøgelser, offentlige diskussioner og drøftelser med relevante interessenter samt 31 bestyrelsesmøder.

I februar 2007 blev det første offentlige udkast (exposure draft) offentliggjort på IASBs hjemmeside. I juni 2007 blev standarden afprøvet af 116 små virksomheder i 20 lande. Der var i november 2007 i alt modtaget 162 comment letters, som blev drøftet frem til april 2008.

Fra 2008 til 2009 var der flere drøftelser og møder i arbejdsgrupper og i IASB, hvor udkastet og kommentarerne hertil blev drøftet. I juli 2009 blev den endelige standard IFRS for SMEs offentliggjort på IASBs hjemmeside.

3.2.2 Baggrunden og formålet

Globalt bliver der konsekvent indført nye regnskabsstandarder, og forskelle mellem de nationale standarder i forskellige lande, er med til at sløre sammenligneligheden af regnskaberne. Jf. kapitel 2 skal regnskaber bidrage til effektiv ressourceallokering, og ved at skabe sammenlignelige regnskaber af høj kvalitet på tværs af landegrænser, bidrager de internationale regnskabsstandarder til at øge effektiviteten af ressourceallokering. IASB angiver i Basis for Conclusions følgende grunde til, at der er behov for sammenlignelige internationale standarder³¹:

- a) Finansielle virksomheder yder lån på tværs af landegrænser
- b) Leverandører ønsker at evaluere deres kunder før de sælger på kredit
- c) Kreditvurderingsbureauer ønsker at lave sammenlignelige kreditvurderinger på tværs af landegrænser

²⁹ IASB, A Guide to the IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, October 2010, London

³⁰ IFRS for SMEs Fact Sheet, 9 July 2009, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/FBAE7BA8-8B32-43F8-AE3C-D4DA92D046C6/0/IFRSforSMEsfactsheet2.pdf>

³¹ IASB, Basis for Conclusions, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London s. 16

- d) Mange SMEer ønsker at lave partnerskaber med udenlandske leverandører
- e) Venturekapital på tværs af landegrænser
- f) Udenlandske investorer med ejerskab af virksomheder i flere forskellige lande har brug for sammenlignelige regnskaber for de pågældende virksomheder

Der findes i forvejen en international regnskabsstandard i form af den fulde IFRS, men denne er meget omfattende og kræver, at virksomhederne skal give et stort antal oplysninger. Standarden har derfor været kritiseret for at være meget byrdefuld og dermed resultere i uoverskuelige regnskaber for uprofessionelle regnskabsbrugere. IASB har derfor erkendt, at IFRS er for byrdefuld for små og mellemstore virksomheder, men erkender også at der hos disse, pga. globaliseringen, fortsat er behov for at udarbejde regnskaber af høj kvalitet, som kan anvendes internationalt. De europæiske regnskabsdirektiver har ikke medført en tilstrækkelig ensrettet regnskabsregulering i Europa, da de er meget bredt favnende jf. afsnit 2.2.2, hvorfor EU-kommissionen fra start af støttede IASB i arbejdet med standarden³².

Formålet med standarden er ifølge IASB at udarbejde regnskaber til generelle formål rettet mod de fælles informationsbehov hos en bred gruppe af regnskabsbrugere, som ikke selv er i stand til at kræve de nødvendige informationer. Regnskaberne til generelle formål skal efter IFRS for SMEs give information om den finansielle stilling, resultater og pengestrømme.

3.3 Standardens opbygning³³

I udkastet til standarden fra februar 2007 var der for visse områder mulighed for at vælge den samme regnskabspraksis som i fuld IFRS, hvilket skete med krydshenvisninger til den fulde IFRS. Men da mere end 60 % af respondenterne i de modtagne comment letters, der omhandlede standardens selvstændighed, ville afskaffe alle krydshenvisninger til den fulde IFRS, valgte IASB efter vurdering af alle argumenterne at gøre IFRS for SME til en selvstændig standard uden krydshenvisninger, bortset fra én krydshenvisning i sektionerne omkring finansielle instrumenter. Dette gør, at standarden er nemmere at forstå og mere brugervenlig, og det er en væsentlig fordel, da regnskabsproducenterne ellers skulle holde sig opdateret på ændringer i den fulde IFRS³⁴.

³² Nilsen, Jan-Christian og Lassen, Kim Tang, IFRS for små og mellemstore virksomheder, R&R2007.09.0058

³³ IFRS for SMEs sektion 1

³⁴ IASB, Basis for Conclusions, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London s. 28-30

Standarden er på i alt 230 sider + 64 sider med oplysningstjekliste og illustrative regnskaber, og er baseret på den fulde IFRS. Man har tilstræbt at skrive den i så forståeligt og let læseligt sprog som muligt. Standarden er simplificeret i forhold til fuld IFRS på bl.a. følgende områder³⁵:

- a) Emner, som ansås irrelevante for små og mellemstore virksomheder er udeladt
- b) Hvor fuld IFRS har valgmuligheder for regnskabspraksis har den lille standard kun den simple mulighed
- c) Der er foretaget simplificeringer i forhold til indregning og måling
- d) Der er betydeligt færre oplysningskrav
- e) Sproget er forenklet, og da standarden er skrevet som et sammenhængende dokument, er der ikke forskellige formuleringer i de forskellige afsnit
- f) Det forventes at standarden kun skal opdateres hvert tredje år

Standarden består af 35 sektioner, hvoraf de første 10 sektioner er af overordnet karakter og indeholder bl.a. definition af SMEer, begreber og principper (begrebsrammen), kvalitative egenskaber, grundlæggende forudsætninger, resultatopgørelse, balance, noter m.v.

Kriterierne for indregning og måling af indtægter, udgifter, aktiver og passiver er baseret på grundlæggende principper og kvalitative egenskaber i en begrebsramme, der er den samme, som den fulde IFRS bygger på, og som minder meget om den danske. Begrebsrammen er beskrevet i sektion 2 – Concepts and Pervasive Principles, og vil blive gennemgået i kapitel 4.

Hvis en transaktion, begivenhed eller et forhold ikke er omfattet specifikt af standarden er der i standardens paragraf 10.4 og 10.5 retningslinjer for, hvordan ledelsen skal vælge en regnskabspraksis, der resulterer i information, som lever op til de kvalitative egenskaber. Som grundlag for beslutningen skal ledelsen først undersøge om der er kriterier og vejledning fra lignende områder i standarden, som kan bruges analogt. Hvis det ikke er tilfældet skal man bruge begrebsrammens definitioner samt indregnings- og målingskriterier. Til sidst er det en mulighed at inddrage kriterierne og vejledningen i den fulde IFRS for lignende områder.

3.4 Nuværende status for standarden

På nuværende tidspunkt har IFRS for SME været tilgængelig i lidt over 1½ år, og der begynder så småt at tegne sig et billede af den egentlige interesse for den nye standard.

Det har vist sig, at de lande som har været hurtigst til at implementere standarden er udviklingslande som Brasilien, El Salvador og Swaziland.

³⁵ A Closer Look at the IFRS for SMEs, 26 June 2010, Paul Pactor, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/D38A4EBB-DDC1-4246-B077-568E71B88D17/0/presentationCloserlookSMEs.pdf>

EU, som i starten var blandt de første til at bakke op om standarden tilbage i 2004, har vist sig nu at blive noget mere tilbageholdende. Det er især Frankrig og Tyskland, der er tilbageholdene, og diskussionerne i EU går på, om man skal gøre reglerne obligatoriske eller frivillige³⁶.

Lige nu står det stille i EU, da man afventer forslag til et nyt 4. og 7. direktiv, som forventes at komme i maj eller juni 2011, og der er p.t. enkelte områder hvor IFRS for SMEs strider mod direktiverne.

De mest positive lande er altså især udviklingslande, som måske i forvejen ikke har regnskabsstandarder af høj kvalitet som f.eks. sydamerikanske lande, Sydafrika og Indien, hvor der er meget stort fremmøde til Paul Pacters³⁷ konferencer³⁸.

I EU har de mest aktive lande indtil videre været Sverige og Storbritannien, men Danmark er også meget positive og har deltaget aktivt i IASB-arbejdsgrupper og høringssvar til EU³⁹. Vores nabo-lande er lidt længere i vurderingen af standarden end vi er i Danmark, og vi vil derfor inddrage deres holdninger i vurderingen af IFRS for SMEs.

I januar 2011 har i alt 73 lande allerede implementeret eller planlagt at implementere standarden som obligatorisk eller frivillig inden for 3 år. Størstedelen af dem er udviklingslande⁴⁰.

³⁶ Christodoulou, Mario, SME standards set for adoption across the globe, 21. januar 2010, <http://www.accountancyage.com/aa/news/1775891/sme-standards-set-adoption-globe>

³⁷ Paul Pacter er manden, der har stået i spidsen for udviklingen af IFRS for SMEs

³⁸ Telefoninterview, Jørgensen, Ole Steen, chefkonsulent Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, 1. og 2. marts 2011

³⁹ Telefoninterview, Nilsen, Jan-Christian, chefkonsulent i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 1. marts 2011

⁴⁰ Why the World Needs a Separate Standard for Private Companies, and Why the US Does, Too, januar 2011, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/C13C2697-ED70-4F4C-AF81-EFA563034275/0/1101SMEAAA.pdf>

4. Gennemgang og analyse af IFRS for SMEs i forhold til ÅRL

I dette kapital vil standarden IFRS for SMEs blive gennemgået med henblik på, at konstatere hvilke afvigelser, der er mellem IFRS for SMEs og ÅRL. Gennemgangen er med særligt fokus på, hvor omfattende regelsættet er med krav og eventuelle valgmuligheder i forhold til ÅRL. Dette skal være med til at danne grundlag for den senere vurdering af standarden.

4.1 Begrebsrammen og de grundlæggende forudsætninger

4.1.1 Begrebsrammen

Begrebsrammen i IFRS for SMEs sektion 2 ligner meget begrebsrammen i ÅRL, da ÅRL begrebsrammen også er baseret på IASBs formueorienterede begrebsramme som omtalt under afsnit 2.2.1. Ved gennemgangen af begrebsrammen i bilag 1, er det konstateret, at den er meget tæt på at være identisk med den danske, hvorfor den ikke vil blive nærmere gennemgået her.

Begrebsrammen er en konceptuel referenceramme til løsning af regnskabsproblemer, og som har til formål at forøge konsistens og sammenlignelighed, modvirke enkeltpersoners særinteresser, hjælpe med at analysere regnskabsmæssige problemstillinger samt forøge regnskabsbrugers tillid og forståelse af årsrapporten.

Begrebsrammen i IFRS for SMEs bør ikke give anledning til problemer for hverken regnskabsproducenter eller brugere, fordi den stort set er den samme som den danske.

4.1.2 Retvisende billede, grundlæggende forudsætninger og krav

Standardens sektion 3 indeholder en redegørelse for hvad, der forstås ved begrebet ”et retvisende billede”. Herudover beskrives kravene for regnskaber i overensstemmelse med IFRS for SMEs, samt hvad et komplet regnskab består af.

4.1.2.1 Et retvisende billede

Standardens krav om at regnskabet skal vise et retvisende billede (fair presentation) er de samme som ÅRLs generalklausul. Der er både et generelt krav om et retvisende billede og et krav om suppleringskrav, hvis kravene i standarden ikke er tilstrækkelige for at opnå et retvisende billede. Herudover er der ligesom efter de danske regler⁴¹ en fravigelsesklausul⁴², der giver adgang til at fravige standardens regler, hvis anvendelsen af en bestemmelse vil stride mod det retvisende billede.

⁴¹ ÅRL § 11 stk. 3

⁴² IFRS for SMEs paragraf 3.2-3.7

4.1.2.2 Grundlæggende forudsætninger

IFRS for SMEs indeholder de samme grundlæggende forudsætninger som ÅRL, og de er enten beskrevet direkte eller indirekte gennem kravene i sektion 3 eller de kvalitative egenskaber i sektion 2.

Der er dog ikke direkte noget krav om anvendelse af bruttoprincippet i IFRS for SMEs, men paragraf 3.15-3.16 omfatter efter vor tolkning et tilsvarende krav. Afsnittet foreskriver, at alle væsentlige grupper af ensartede elementer skal præsenteres separat, og at alle væsentlige elementer af *forskellig karakter* eller af *forskellig funktion* præsenteres separat.

4.1.2.3 Øvrige krav til regnskabet

Et regnskab aflagt efter IFRS for SMEs skal indeholde alle følgende bestanddele⁴³:

- a) Balance jf. afsnit 4.2
- b) En af følgende muligheder jf. afsnit 4.3:
 - a. **Én** enkeltstående opgørelse af totalindkomst indeholdende alle elementer frem til resultatet **plus** elementer af anden totalindkomst
 - b. **To** separate opgørelser hhv. resultatopgørelse og en totalindkomstopgørelse
- c) Egenkapitalopgørelse jf. afsnit 4.4
- d) Pengestrømsopgørelse jf. afsnit 4.5.
- e) Noter, indeholdende beskrivelse af anvendt regnskabspraksis samt anden forklarende information jf. afsnit 4.6

Ovenstående bestanddele skal præsenteres med sammenligningstal ligesom efter de danske regler.

I nedenstående skema kan kravene til årsregnskabet's bestanddele sammenlignes med ÅRL:

⁴³ IFRS for SMEs paragraf 3.17-3.24

Årsrapportens/årsregnskabs lovpligtige bestanddele ⁴⁴	Klasse B	Klasse C	Klasse D	IFRS for SMEs
Ledelsespåtegning	X	X	X	
Revisionspåtegning	X	X	X	
Ledelsesberetning	(X)	X	X	
Redegørelse anvendt regnskabspraksis	X	X	X	X
Balance	X	X	X	X
Resultatopgørelse	X	X	X	X
Totalindkomstopgørelse				(X)
Egenkapitalopgørelse	X	X	X	(X)
Pengestrømsopgørelse		X	X	X
Noter	X	X	X	X

Tabel 1 - Krav til årsrapportens bestanddele – egen tilvirkning

Som det fremgår af ovenstående skema er de væsentligste punkter, hvor standarden adskiller sig fra dansk lovgivning især ledelsesberetning og totalindkomstopgørelse. Der ses bort fra ledelsespåtegning og revisionspåtegning, da disse ikke er nævnt i standarden, og vil afhænge af de lokale regler.

I IFRS for SMEs er der ikke noget krav om, at årsrapporten skal indeholde en selvstændig ledelsesberetning. Til gengæld er der krav om at visse af oplysningerne, som bl.a. indgår i den danske ledelsesberetning, skal indgå i noterne (f.eks. beskrivelse af hovedaktiviteten). Alt andet lige er det en lempelse i forhold til ÅRL, at der ikke skal udarbejdes ledelsesberetning. Det er primært en lempelse for C-virksomheder, da ledelsesberetningen ikke er et krav for B-virksomheder, medmindre der er sket ændringer i virksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold⁴⁵. C-virksomhederne har derimod en række oplysningskrav i ledelsesberetningen, som er rimelig omfattende⁴⁶, men om tilsvarende oplysningskrav indgår som noteoplysningskrav i IFRS for SMEs vil vise sig i den følgende gennemgang af standardens områder.

4.2 Balance⁴⁷

I standardens sektion 4 forklares hvilke poster, som aktiver og passiver indeholder, samt krav til specifikation heraf enten i balancen eller i noterne, hvilket kan sammenholdes med skemakravene i ÅRLs bilag 2. Standarden indeholder ikke lignende detaljerede skemakrav som i ÅRL, idet der blot er angivet nogle minimumskrav til de linjeposter, der skal præsenteres i selve balanceopgørelsen

⁴⁴ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, tabel s. 50 - tilrettet med IFRS for SMEs

⁴⁵ ÅRL § 77

⁴⁶ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 295

⁴⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, kapitel 13

samt nogle yderligere krav til specifikation og dekomponering af linjeposter, der kan indgå enten som del af balancen eller i noteform. Overordnet set svarer detaljeringsgraden dog til skemakravene i ÅRL. En lidt i øjenfaldende forskel er dog at hensatte forpligtelser ikke præsenteres som særskilt romertalspost som efter ÅRL, men skal fremgå som en almindelig forpligtelse under kort- eller langfristet gæld.⁴⁸

Derudover omfatter sektionen definitioner af omsætningsaktiver og kortfristet gæld samt rækkefølgen af posterne, hvor der er enkelte mindre forskelle til ÅRL. Efter ÅRL er omsætningsaktiver negativt afgrænset fra anlægsaktiver, som er aktiver bestemt til vedvarende eje eller brug⁴⁹, hvorimod definitionen efter standarden har mere henblik på det tidsmæssige aspekt. Forskellene anses dog ikke for væsentlige for vurderingen af standarden.

Mht. de overordnede oplysningskrav, som efter standarden enten skal fremgå af balancen eller i noter, vil ÅRLs differentiering af regelsættet på regnskabsklasser⁵⁰ eller på selskabstype betyde, at IFRS for SMEs giver anledning til yderligere oplysningskrav for anpartsselskaber. Dette gælder kravet om oplysning af antal anparter og pålydende værdi, som vil være et yderligere oplysningskrav til anpartsselskaber, der ikke har klasseopdeling af selskabskapitalen jf. § 75.

De generelle bestemmelser til balancen giver altså ikke anledning til væsentlig flere krav efter IFRS for SMEs.

4.3 Totalindkomstopgørelse og resultatopgørelse

Ifølge sektion 5 skal totalindkomstopgørelse udarbejdes, hvilket ikke er et krav efter ÅRL⁵¹. Dette krav gælder dog kun, såfremt der er dirty-surplus-bevægelser på egenkapitalen. I så fald er der alene krav om udarbejdelse af en resultatopgørelse i lighed med ÅRLs.

Hvis der er dirty-surplus-bevægelser skal ledelsen efter IFRS for SMEs vælge enten at udarbejde en samlet totalindkomstopgørelse eller en særskilt resultatopgørelse og en særskilt totalindkomstopgørelse.

Endvidere skal der i forbindelse med resultat- og totalindkomstopgørelsen oplyses om minoriteters andel af årets resultat og af totalindkomsten, hvilket er et yderligere oplysningskrav set i forhold til ÅRL, da dette efter loven kun er et krav i koncernregnskaber⁵².

⁴⁸ IFRS for SMEs paragraf 2.39-2.40

⁴⁹ ÅRL bilag 1 C punkt 2

⁵⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 557-564

⁵¹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 587

⁵² KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 148

Sektionen giver derudover mulighed for valget mellem artsopdelt eller funktionsopdelt resultatopgørelse som efter ÅRL.

Den væsentligste forskel i regelsættene er altså det generelle krav om udarbejdelse af en totalindkomstopgørelse og om at vise minoritetsinteressers resultatandel.

4.4 Egenkapitalopgørelse eller resultatopgørelse og overført resultat⁵³

I sektion 6 fremgår kravene til præsentation af bevægelser på egenkapitalen.

Efter ÅRL § 56 skal der udarbejdes en fuldstændig egenkapitalopgørelse med opdeling på virksomhedskapital og reserver. Regnskabsklasse B har dog mulighed for valg af en simpel summarisk opgørelse.

Efter IFRS for SMEs skal man vise årets bevægelser i egenkapitalen i en særskilt note som i ÅRL. I mere simple tilfælde, hvor der ikke er dirty-surplus-bevægelser, er der dog ikke krav om en særskilt egenkapitalnote. I stedet kan ledelsen vælge at vise egenkapitalbevægelserne i forbindelse med resultatopgørelsen.

Kravene til selve egenkapitalnoten svarer til den fuldstændige efter ÅRL dog med det yderligere krav om at årets resultat og dirty-surplus-bevægelser skal specificeres på majoriteternes og minoriteternes andel.

Det kan konkluderes at standardens krav til præsentationen af egenkapitalbevægelserne er lempeligere end ÅRL, når der ikke er dirty-surplus-bevægelser, men til gengæld er strengere for B-virksomheder i tilfælde hvor der er dirty-surplus-bevægelser.

4.5 Pengestrømsopgørelse

I sektion 7 fremgår det, at pengestrømsopgørelsen er et krav i alle årsregnskaber aflagt efter standarden.

Derimod er der i ÅRL kun krav om udarbejdelse af pengestrømsopgørelse for regnskabsklasse C og D, og desuden med visse undtagelser. Derudover stiller standarden krav til en opdeling af opgørelsen på aktiviteter præcis som i ÅRL.⁵⁴ I begge regelsæt er der valgfrihed mellem direkte eller indirekte metode, og efter ÅRL er der ikke nogen specifikke krav til præsentationen, idet der ikke nogen form for skemakrav som for resultatopgørelse og balancen.

⁵³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, kap. 6

⁵⁴ ÅRL § 86

Standarden indeholder endvidere en masse definitioner, der svarer til fortolkningsbidragene (IAS 7) til ÅRL⁵⁵, men også fire yderligere oplysningskrav, der ikke fremgår af ÅRL. Oplysningskravene omfatter oplysning om 1) betalt skat i alt, såfremt den betalte skat er fordelt på aktiviteterne, 2) urealiseret valutagevinst eller -tab, 3) betalte finansielle omkostninger i alt, i tilfælde hvor de er fordelt på aktiviteter, samt 4) oplysning sammen med kommentar fra ledelsen om betydelige likvide midler, der ikke er til rådighed for brug.

Det må konkluderes, at regelsættet på området er meget ens, men ÅRL er lempeligere i form af differentiering af regelsættet på regnskabsklasser. Derudover skal standardens særlige krav om til lægsoplysninger til opgørelsen bemærkes.

4.6 Noteoplysninger og regnskabspraksis generelt

Sektion 8 fastslår de generelle principper for det, der skal præsenteres af underliggende information i noterne til resultatopgørelsen, totalindkomstopgørelsen og balancen.

Der er i lighed med ÅRL⁵⁶ et generelt krav om at give information om den anvendte regnskabspraksis, herunder indregningskriterier, målegrundlag, og eventuelt grundlaget for anvendt dagsværdimetode (forudsætninger og værdiansættelsesmodel) samt de efter standarden krævede underliggende informationer, der ikke fremgår direkte af opgørelserne.

I en årsrapport aflagt efter ÅRL kan nogle oplysninger alternativt afgives i ledelsesberetningen i stedet for i noterne, f.eks. forhold om risici og usikkerheder ved indregning og måling.⁵⁷

De generelle principper for noteoplysning i standarden og ÅRL er altså ensartede. I de efterfølgende af standardens sektioner, som vil blive gennemgået nedenfor, nævnes de områdespecifikke oplysningskrav, hvor der derimod kan forekomme større forskelle.

4.7 Koncernregnskab og separat regnskab

Standardens sektion 9 indeholder regler om hvornår virksomheder skal aflægge koncernregnskab og separat regnskab samt om konsolideringsproceduren og oplysningskrav.

Aflægges der regnskab efter IFRS for SMEs er der, i lighed med ÅRLs hovedregel i § 109, pligt til at aflægge koncernregnskab, hvis der er tale om en modervirksomhed, men ligeledes er der også

⁵⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 127

⁵⁶ ÅRL § 53

⁵⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 83

undtagelser. Modervirksomheden skal indgå i et koncernforhold, som efter den nye koncerndefinition i ÅRLs bilag 1 B, defineres ens i begge regelsæt.⁵⁸

For begge regelsæt gælder en undtagelse for underkoncerner, hvis den ultimative modervirksomhed aflægger koncernregnskab, der opfylder kvalitetskravene.⁵⁹ Det samme gælder for koncerner, der kun har dattervirksomheder, der er anskaffet med henblik på videresalg.⁶⁰

I ÅRL betyder inddelingen i regnskabsklasser dog, at der ikke vil være krav om udarbejdelse af koncernregnskab for koncerner, der ikke overskrider grænsen for regnskabsklasse B. Kravet er derfor langt mindre omfattende end i IFRS for SMEs.

Mht. konsolideringsproceduren er der ikke nogle forskelle. Dvs. at der skal være ensartet regnskabspraksis, der konsolideres linje for linje, associerede virksomheder konsolideres ikke, minoritetsandele vises separat og eliminerings foretages på samme vis.⁶¹

Standarden beskriver endvidere kravene om præsentation af separate regnskaber, hvilket er et nyt begreb i forhold til ÅRL. Dette skyldes, at dattervirksomheder efter ÅRL skal indregnes som kapitalandel i modervirksomhedens regnskab, hvorimod dattervirksomheder ifølge standarden skal konsolideres med moderens. Efter standardens regler er der således ikke forskel på koncernregnskabet og moderegnskabet (gælder dog ikke underkoncerner). Med præsentation af separat regnskab skal således forstås præsentation af moderens regnskab (uden konsolidering af dattervirksomheder, men indregnet som kapitalandele). Standarden udtrykker i paragraf 9.24, at det er frivilligt at præsentere separat regnskab for modervirksomheden i forbindelse med koncernregnskabet, som altså også er modervirksomhedens regnskab.

I standardens paragraf 9.23 er der angivet hvilke yderligere oplysninger et koncernregnskab skal indeholde, hvilket overordnet set svarer dem, der fremgår i ÅRLs §§125-127. Dog er der i standarden et enkelt yderligere iøjnefaldende krav om, at oplyse om signifikante restriktioner pålagt dattervirksomheders evne til at overføre midler til moderen i form af udbytte eller tilbagebetaling af lån (f.eks. pga. låneaftale).

Det kan således konkluderes, at reglerne om koncernregnskaber er ens i ÅRL og IFRS for SMEs, men at det differentierede regelsæt i ÅRL, der betyder at små koncerner ikke skal uarbejde koncernregnskab, gør ÅRL meget lempeligere end standarden. Til gengæld er der ikke krav om at præsentere et separat regnskab for en modervirksomhed, der aflægger koncernregnskab.

⁵⁸ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 141, 261-262

⁵⁹ ÅRL § 112

⁶⁰ ÅRL § 114

⁶¹ ÅRL kapitel 14

4.8 Regnskabspraksis, skøn og fejl

4.8.1 Valg af regnskabspraksis

Retningslinjerne om valg af regnskabspraksis, ændringer af regnskabsmæssige skøn samt rettelser af fejl i tidligere perioder er beskrevet i standardens sektion 10.

Såfremt et forhold ikke er omfattet specifikt af standarden er der i paragraf 10.4-10.6 angivet retningslinjer for at vælge den rette regnskabspraksis. Retningslinjerne angiver at ledelsen selv skal vælge en regnskabspraksis, der resulterer i information, der er *relevant* og *pålidelig*. Ved pålidelig information skal forstås information der:

- Troværdigt repræsenterer virksomhedens finansielle stilling, resultat og pengestrømme,
- Afspejler den økonomiske substans af det beskrevne forhold,
- Er neutral,
- Er oplyst efter en vis grad af forsigtighedsprincip jf. bilag 1, og
- Er fuldstændig i al væsentlighed

Ved valget af regnskabspraksis skal ledelsen tage følgende i betragtning i den angivne rækkefølge:

- a) Reglerne for lignende områder i IFRS for SMEs
- b) Begrebsrammen i sektion 2
- c) Hente inspiration i den fulde IFRS for tilsvarende områder

I Danmark er valget af regnskabspraksis bygget op på samme måde som ovenfor, hvor begrebsrammen er referenceramme for løsning af eventuelle problemstillinger. Herudover kan man anvende de danske regnskabsvejledninger, IAS 2001-2004 samt fondsrådets afgørelser som fortolkningsbidrag jf. afsnit 2.2.1⁶².

Man kan sige, at de danske regler på denne baggrund fremstår noget mere uoverskuelige, da man skal finde fortolkningsbidrag uden for ÅRL. Efter IFRS for SMEs er der kun ét sted udenfor standarden man kan hente inspiration fra (fuld IFRS), mens der efter de danske regler reelt er to forskellige steder man kan hente fortolkningsbidrag. Dette skyldes, at der i Danmark aldrig blev etableret det ellers planlagte standardudstedende organ, som skulle udarbejde regnskabsstandarder⁶³. Det er således en klar fordel ved IFRS for SMEs, at den fremstår som ét samlet regelsæt med ét fortolkningsbidrag.

4.8.2 Ændring i anvendt regnskabspraksis

Standardens regler for ændring i anvendt regnskabspraksis herunder oplysningskrav er stort set identiske med de danske regler, idet der ikke er nogen væsentlige forskelle. Standarden giver mod-

⁶² KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 43

⁶³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 46

sat ÅRL mulighed for at undlade tilpasning af sammenligningstal, hoved- og nøgletal samt beregning af de beløbsmæssige effekter, hvis det ikke er *praktisk*⁶⁴.

4.8.3 Ændring af regnskabsmæssige skøn

Ændring af regnskabsmæssige skøn skal efter standardens paragraf 10.16-10.17 indregnes med fremadrettet effekt i resultatopgørelsen i ændringsperioden og i de fremtidige perioder, hvis disse bliver berørt af ændringen.

Virksomheden skal oplyse ændringens karakter og effekten af denne for den aktuelle periode. Hvis det ikke er upraktisk skal man oplyse de estimerede effekter på en eller flere fremtidige perioder.

Reglerne er således identiske med de danske⁶⁵, bortset fra at man efter danske regler ikke behøver, at oplyse om de estimerede fremtidige effekter. Der er dog ikke tale om nogen væsentlig skærpelse af oplysningskrav, idet estimerterne kan undlades, hvis det er uforholdsmæssigt besværligt at udarbejde dem.

4.8.4 Korrektion af fejl

Reglerne og oplysningskravene i standardens paragraf 10.19-10.23 er i overensstemmelse med de danske regler⁶⁶. Der er dog den væsentlige forskel, at IFRS for SMEs ikke skelner mellem fundamentale fejl og øvrige fejl, som blot skal behandles som ændring i regnskabsmæssige skøn (indregning i resultatopgørelsen).

I standarden er der dog den lempelse, at man kan tage hensyn til om indregning og oplysning efter hovedreglerne kan ske uden forholdsmæssigt besvær.

Hvis det er tilfældet kan man nøjes med at regulere åbningsbalancerne for aktiver, passiver eller egenkapital. Virksomheden skal efter standarden under alle omstændigheder oplyse om fejlens karakter, og hvis praktisk angive de beløbsmæssige effekter.

Der er altså på dette område lidt mere omfattende krav end de danske regler, hvis der er tale om ikke fundamentale fejl.

Det kan på baggrund af ovenstående sammenfattes, at de danske regler for valg af regnskabspraksis er noget mere uoverskuelige med mange forskellige fortolkningsbidrag, og at IFRS for SMEs har lidt flere oplysningskrav om ændring i regnskabsmæssige skøn og korrektion af fejl.

⁶⁴ Praktisk muligt uden brug af uforholdsmæssigt store ressourcer i forhold til væsentligheden

⁶⁵ ÅRL §§ 52 og 54

⁶⁶ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 198-200

Ovenfor er standardens første generelle sektioner (1-10) blevet gennemgået. Standardens efterfølgende sektioner omhandler de enkelte regnskabsområder.

4.9 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er omfattet af standardens sektion 11 og 12 omhandlende hhv. almindelige finansielle instrumenter og andre finansielle instrumenter, som vil blive gennemgået samlet nedenfor. Gennemgangen tager udgangspunkt i tre delemner - definition, indregning og måling samt oplysningskravene på området.

Dette område er jf. afsnit 3.3 det eneste område, hvor der er reference til den fulde IFRS-standard (IAS 39). Dette betyder, at ledelsen skal vælge enten at anvende bestemmelserne i sektion 11 og 12 eller bestemmelserne om indregning og måling i IAS 39, men skal dog altid anvende bestemmelserne om oplysningskrav efter IFRS for SME. Nedenfor tages ikke hensyn til IAS 39, da valgmuligheden om brug af det mere komplicerede regelsæt anses for irrelevant for vurderingen af IFRS for SMEs.

Fortolkningsbidrag til ÅRL på området er IAS 39 (2000) om indregning og måling af finansielle instrumenter. Bestemmelserne i IAS 32 om oplysning og præsentation er ikke implementeret i loven, hvorfor dette ikke er fortolkningsbidrag.⁶⁷

4.9.1 Definition

ÅRL anvender termerne primære (eller ikke-afledte) finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter i stedet for standardens hhv. almindelige og andre finansielle instrumenter.⁶⁸

I IFRS for SMEs og fortolkningsbidrag til ÅRL defineres finansielle instrumenter overordnet jf. paragraf 11.3 som en kontrakt, der medfører et finansielt aktiv i en virksomhed og en finansiell forpligtelse eller et egenkapitalinstrument i en anden virksomhed.⁶⁹

Ifølge ÅRL er kapitalandele i dattervirksomheder m.v. ikke omfattet reglerne om finansielle instrumenter, idet området har sit eget regelsæt. Ligeledes er området afgrænset fra specifikke finansielle instrumenter som f.eks. leasingkontrakter, forsikringskontrakter.⁷⁰ Samme afgrænsninger gør sig gældende i IFRS for SMEs.⁷¹

⁶⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 301

⁶⁸ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 279

⁶⁹ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 93

⁷⁰ ÅRL § 37 stk. 3

⁷¹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 280 og IFRS for SMEs paragraf 11.7 og 12.3

IFRS for SME har ikke indarbejdet en konkret definition af almindelige og andre finansielle instrumenter, men i paragraf 11.5-11.6 og 11.9-11.11 er der nævnt nogle kriterier og eksempler på hvad, der normalt kan klassificeres under hver af de to typer. Finansielle instrumenter, der ikke opfylder kriterierne for almindelige, skal klassificeres som andre finansielle instrumenter, der kan karakteriseres som værende mere komplekse end de almindelige, f.eks. rente- og valutaswaps.

I ÅRLs fortolkningsbidrag er afledte finansielle instrumenter defineret som den overordnede definition af et finansielt instrument, der opfylder kriterierne i IAS 39 afsnit 9. Kriterierne går på, at 1) værdien ændres som følge af ændringer prisen på andre aktiver som f.eks. en specifik rentesats, råvarepris, valutakurs m.v., 2) der kræves ingen eller begrænset nettoinvestering, og 3) der afregnes på et fremtidigt tidspunkt. De finansielle instrumenter, der ikke opfylder kriterierne for afledte skal klassificeres som primære.⁷²

Selvom regelsættene definerer på hver deres måde, kan det på baggrund ÅRLs definition og standardens eksempler og kriterier konstateres, at definitionerne på primære (almindelige) og afledte (andre) instrumenter i de to regelsæt kan sidestilles, men det kan ikke udelukkes, at der kan være enkelte afvigelser, som følge af den bredere definition af afledte instrumenter i standarden.⁷³

Regelsættenes skelen mellem primære og afledte finansielle instrumenter må konstateres, at være meget lig årsregnskabslovens, hvorfor primære og almindelige samt afledte og andre finansielle instrumenter vil blive sidestillet i det følgende. Dermed vil en forskellig definition ikke give anledning til forskelle i målingen af finansielle instrumenter, der kan være mere kompliceret og krævende for et afledt instrument.

4.9.2 Indregning

Indregningskriterierne er ens som følge af den fælles begrebsramme, som nævnt i afsnit 4.1.1, hvor indregningskriterierne for aktiver og passiver afgør, hvornår et finansielt instrument skal indregnes. I standarden er der dog udtrykt et mere specifikt indregningskriterie, men det er formuleret på baggrund af begrebsrammen.⁷⁴

Der er særlige omfattende indregningskrav til de afledte finansielle instrumenter, der kan betegnes som et sikringsinstrument (f.eks. sikring af fremtidige priser for aktiver eller forpligtelser, eller for dagsværdi af indregnede aktiver eller forpligtelser).⁷⁵ Indregningskriterierne kan anses, at være ens-

⁷² Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 69

⁷³ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 93

⁷⁴ ÅRL § 33 og IFRS for SMEs paragraf 11.12

⁷⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 300-302

artede, men dog er der udtrykt flere specifikke krav i standardens paragraf 12.15-25.⁷⁶ En væsentlig forskel er dog, at der efter ÅRL er krav om indregning når indregningskriterierne er opfyldt, hvilket derimod er frivilligt ifølge standarden.⁷⁷ En virksomhed, der har indgået en sikringskontrakt og aflægger regnskab efter ÅRL skal derfor altid gennemgå om kriterierne for indregning er opfyldt. Dette omfatter bl.a. gennemgang af ret omfattende dokumentationskrav⁷⁸. Standardens krav er altså mindre på dette punkt, men der kan dog argumenteres for, at sådanne transaktioner ikke er typiske for mindre virksomheder.

4.9.3 Måling

Mht. måling er der i begge regelsæt forskellige målemetoder ved første og efterfølgende måling.

Ved første måling skal forstås, første indregning i balancen, dvs. transaktionsdagen. Efter begge regelsæt skal målingen, med undtagelse af afledte finansielle instrumenter ifølge standarden, ske til kostpris jf. nedenstående tabel. På tidspunktet for aftaleindgåelsen af afledte finansielle instrumenter vil kostprisen dog ofte være nul⁷⁹, hvilket hænger sammen med de tre tidligere nævnte definitionskriterier i ÅRL. Derudover vil kostprisen normalt afspejle dagsværdien på erhvervelsestidspunktet, forudsat at aftalen er sket på markedsvilkår.⁸⁰ Dagsværdi er som regel en mere krævende målemetode end kostpris, men på baggrund af dette må man konkludere, at forskellen ikke har så stor betydning.

I standarden står dog yderligere, at første måling skal ske til nutidsværdien af de fremtidige betalinger baseret på markedsrenten, såfremt der er tale om en såkaldt finansieringstransaktion, hvor aftalens vilkår ikke svarer til markedsvilkår. F.eks. at kredittiden er længere end det der anses for normalt, eller at fordringen eller forpligtelsen forrentes til en anden rente end markedsrenten.

En sådan situation kan dog også betyde, at der i stedet skal måles amortiseret kostpris efter ÅRL⁸¹, hvorfor det igen må konkluderes at målingen er ensartet efter de to regelsæt.

⁷⁶ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 103-104

⁷⁷ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 88 og 104
IFRS for SMEs, paragraf 12.15-12.16

⁷⁸ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 301-303

⁷⁹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 300

⁸⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 281 og IFRS for SMEs paragraf 12.7

⁸¹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 281

Første måling	ÅRL	IFRS for SMEs
Primære/almindelige finansielle instrumenter	Kostpris, § 36	Kostpris, afsnit 11.13
Afledte/andre finansielle instrumenter	Kostpris, § 36	Dagsværdi, afsnit 12.7

Tabel 2 - Oversigt over første måling⁸²

Den efterfølgende måling af finansielle instrumenter er dog mere afhængig af om der er tale om primære eller afledte, og er skitseret i tabel 3 nedenfor.

Efterfølgende måling	ÅRL	IFRS for SMEs
Primære/almindelige finansielle instrumenter	Amortiseret kostpris, § 37 stk. 2	Amortiseret kostpris, paragraf 11.14
Primære/almindelige finansielle instrumenter, der er kortfristede fordringer eller forpligtelser	Amortiseret kostpris, § 37 stk. 2	Nettorealisationseværdi, paragraf 11.14 a
Forpligtelser til at modtage lån	Dagsværdi, § 37	Nettorealisationseværdi, paragraf 11.14 b
Noterede og unoterede aktier	Dagsværdi, § 37	Dagsværdi, paragraf 11.14 c
Afledte/andre finansielle instrumenter	Dagsværdi, § 37	Dagsværdi, paragraf 12.8

Tabel 3 - Oversigt over efterfølgende måling⁸³

I ÅRL er hovedreglen, at der skal måles til dagsværdi. Undtagelsesvist skal der måles til amortiseret kostpris. Undtagelsen omfatter finansielle aktiver og forpligtelser, der ikke er afledte og som ikke indgår i en handelsbeholdning samt finansielle aktiver, der hidhører fra virksomhedens egne aktiviteter.⁸⁴ Dvs. at de fleste og mest almindelige primære finansielle instrumenter skal måles til amortiseret kostpris.

Ifølge standarden skal de primære finansielle instrumenter ligeledes måles til amortiseret kostpris. Dog skal kortfristede almindelige fordringer og forpligtelser, indregnes til nettorealisationseværdi. Der er altså en forskel mellem de to regelsæt i målingen af kortfristede fordringer og forpligtelser. At der måles til nettorealisationseværdi betyder, at der ikke tages hensyn til rente og diskontering, da nettorealisationseværdien blot er summen af de samlede betalinger. Ved amortiseret kostpris tages, der derimod hensyn til renten, idet målingen er udtryk for summen af de fremtidige betalinger.⁸⁵ F.eks. vil et rentefrit udlån på kr. 100 have nettorealisationseværdi på kr. 100, såfremt det bliver tilbagebetalt, hvorimod den amortiserede kostpris vil være lavere, da det er uforrentet. Man kan derfor sige at standarden er mindre kompliceret, da nettorealisationseværdien er nemmere, at opgøre. Men da forskellen kun er på målingen af de kortfristede fordringer og forpligtelser, hvor renteaspektet

⁸² Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 94 figur 12 - tilrettet

⁸³ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 96 figur 13 - tilrettet

⁸⁴ ÅRL § 37

⁸⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 281

ofte er uvæsentligt, må forskellen anses, at være irrelevant for vurderingen af standarden. Desuden ses regnskabspraksis efter ÅRL ofte at være formuleret således, at kortfristet gæld til amortiseret kostpris normalt udgør den nominelle værdi.

I IFRS for SMEs er der endvidere beskrevet specifikt om måling af forpligtelser til at modtage lån på et fremtidigt tidspunkt med fastlagte lånevilkår, hvilket ikke er konkret behandlet i ÅRL.

Efter standarden er der tale om et almindeligt finansielt instrument, der skal måles til kostpris med fradrag for eventuelle nedskrivninger, hvorimod en sådan forpligtelse efter ÅRLs kriterier nærmere kan defineres som et afledt finansielt instrument⁸⁶, hvorfor der skal måles til dagsværdi.

Målingen er således forskellig mellem de to regelsæt. Dog anses sådan en forpligtelse ikke at være typisk for SMEs, hvorfor forskellen ikke vil have indflydelse på vores vurdering af standarden.

Noterede og unoterede aktier, der er klassificeret som almindelige finansielle instrumenter, måles efter begge regelsæt til dagsværdi, såfremt den kan opgøres pålideligt. Unoterede aktier er dog vanskelige at måle til dagsværdi, men hierarkiet for dagsværdi er også ens for begge regelsæt jf. bilag 1. Efter ÅRL er målemetoden altså dagsværdi, på trods af at det anses som et almindeligt finansielt instrument, hvilket skal begrundes med at noterede og unoterede aktier i virksomheder, der ikke er associerede eller dattervirksomheder, typisk anses at indgå i en handelsbeholdning.

Mht. afledte finansielle instrumenter skal disse ligesom efter ÅRL indregnes til dagsværdi og da definitionerne på afledte og andre finansielle instrumenter kan sidestilles jf. ovenfor, giver det ikke anledning til forskelle i målingen heraf.

Standardens regler for måling af finansielle instrumenter er således meget tæt på reglerne efter ÅRL, og desuden er reglerne ikke mere komplicerede efter standarden, snarere tværtimod.

For begge regelsæt gælder det, at værdireguleringer som hovedregel foretages over resultatopgørelsen, men undtagelsesvist skal dagsværdireguleringer på sikringstransaktioner vedrørende sikring af fremtidige pengestrømme (visse afledte finansielle instrumenter) reguleres over egenkapitalen.⁸⁷ Dette er derimod et frivilligt valg efter IFRS for SMEs.⁸⁸

⁸⁶ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 97

⁸⁷ ÅRL §§ 49, 49 stk. 2 nr. 3 og IFRS for SMEs paragraf 12.8 og 12.23

⁸⁸ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 104

4.9.4 Oplysningskrav⁸⁹

Jf. ÅRLs § 63 skal virksomheder i klasse B oplyse om den samlede gæld, der først forfalder til betaling efter 5 år, hvorimod C- og D-virksomheder skal specificere for hver enkel gældspost.

Efter ÅRLs § 89 er der ligeledes differentieret regelsæt, hvor B-virksomheder kan undlade at uarbejde anlægsnote for finansielle anlægsaktiver.

Udover de generelle oplysningskrav jf. afsnit 4.6 ovenfor, er der i standarden b.la. følgende yderligere oplysningskrav, som ofte vil være relevante:

- Lånebetingelser og vilkår, herunder rente, udløbsdato og afdragsprofil m.v. på langfristet gæld, jf. paragraf 11.42
- Misligholdt gæld, herunder om lånevilkår er genforhandlet, jf. paragraf 11.47
- Renteindtægter og –omkostninger i alt for hver type instrument afhængig af målemetode, jf. paragraf 11.48
- Hvornår de fremtidige pengestrømme forventes udmøntet for sikringsinstrumenter, der vedrører sikring af fremtidige pengestrømme, jf. paragraf 12.29

Virksomhederne er altså pålagt væsentligt flere oplysningskrav end efter ÅRL, hvilket senere vil danne grundlag for diskussion.

4.10 Varelager

Sektion 13 omhandler indregning, måling, oplysning og præsentation af varelagre, herunder opgørelse af kostprisen, allokering af IPO, opgørelse af kostpris ved forenet produktion (hoved- og bi-produkter), afgrænsning af omkostninger, der ikke indregnes på varelageret samt mulige lagerprincipper. Til sidst er der regler for nedskrivning og hvornår lageret skal omkostningsføres.

ÅRL og IFRS for SMEs har stort set ens regler for indregning og måling af varelager, og begge regelsæt opererer med den laveste værdi af kostpris og nettorealiseringsværdi som måleattribut. ÅRL giver dog mulighed for opskrivning til genanskaffelsesværdi, hvilket ikke er tilladt i standarden⁹⁰.

Lageret skal opgøres efter FIFO eller vejede gennemsnitspriser ligesom de danske regler og kostprisen opgøres også på samme måde som i Danmark med undtagelse af mindre væsentlige forskelle som f.eks. indregning af renter på varelageret, som standarden kræver ført i resultatopgørelsen.

⁸⁹ Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS s. 79, 90-91 og 108

⁹⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 312

Der er dog en meget væsentlig forskel vedr. indregning af indirekte produktionsomkostninger (IPO) i kostprisen. IFRS for SMEs kræver indregning af IPO, hvilket i ÅRL kun er obligatorisk for regnskabsklasse C og D, hvorimod det blot er en tilvalgs mulighed for regnskabsklasse B⁹¹. Dette vil altså være en meget væsentlig byrdeforøgelse for mange virksomheder i klasse B, idet det efter vor egen praktiske erfaring, er de færreste mindre virksomheder, som har kompetencer eller registreringssystemer, der er gearet til at håndtere allokering af indirekte produktionsomkostninger.

4.11 Kapitalandele i associerede virksomheder

Bestemmelserne for indregning af associerede virksomheder findes i sektion 14, som ligeledes indeholder definitionen af associerede virksomheder samt de forskellige mulige måleattributter.

4.11.1 Definition

En associeret virksomhed defineres som en virksomhed, hvorover man har betydelig indflydelse, men som ikke er en dattervirksomhed eller joint venture. Betydelig indflydelse er når man kan påvirke de økonomiske beslutninger og strategier uden decideret at kunne kontrollere virksomheden. 20 % af stemmerettighederne anses i paragraf 14.3 som minimum, medmindre andre forhold tydeligt taler for, at man har betydelig indflydelse. Denne definition er i praksis den samme som anvendes i Danmark⁹².

4.11.2 Indregning og måling

ÅRL og IFRS for SMEs har identiske regler for indregning og måling af associerede virksomheder, hvor indregningskriterierne er de generelle kriterier i begrebsrammen. Første indregning sker til kostpris og til efterfølgende indregning er der mulighed for valg af:

- Kostprismetoden
- Den indre værdis metode
- Dagsværdimetoden

Hvor ÅRL har to varianter af dagsværdimetoden har standarden kun én. Efter standardens metode skal dagsværdi opgøres efter retningslinjerne i sektion 11, og ændringerne i denne føres i resultatopgørelsen.

I ÅRL er der på den ene side dagsværdimetoden, hvor opskrivninger føres direkte på egenkapitalen og nedskrivninger føres i resultatopgørelsen. På den anden side er der dagsværdimetoden, hvor investering er modervirksomhedens hovedaktivitet. Her skal både op- og nedskrivninger føres i resul-

⁹¹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 313

⁹² Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 171-172

tatopgørelsen, og der er ikke bindingspligt. Denne metode er altså den samme som standardens valgmulighed, bortset fra der i standarden ikke er krav om, at investering skal være hovedaktivitet.

Standarden angiver ikke krav om binding af nettoopskrivninger på egenkapitalen ved den indre værdis metode eller dagsværdimetoden, hvilket er et krav efter ÅRL § 43a stk. 5 og § 41 stk. 3.

Der er krav om at regnskaberne for den associerede virksomhed skal have samme regnskabsår som investoren, medmindre dette ikke er praktisk. Hvis det ikke er praktisk skal der tages udgangspunkt i det senest tilgængelige regnskab med hensyntagen til væsentlige transaktioner eller begivenheder i den efterfølgende periode jf. paragraf 14.8 punkt f. I ÅRL er der ikke krav om, at associerede virksomheder skal have samme regnskabsår⁹³.

Hvis den anvendte regnskabspraksis i den associerede virksomhed er forskellig fra investors kræves at investor tilpasser regnskabet for den associerede virksomhed til investors valgte regnskabspraksis. Dette gælder kun når den indre værdis metode anvendes, og når det ikke er upraktisk.

Dette krav kan man godt forestille sig ville give anledning til en ekstra arbejdsindsats.

Det udeladte selskabsretlige krav om binding af opskrivninger på egenkapitalen og kravet om ens regnskabsår udgør sammen de væsentligste forskelle i forhold til danske regler. Kravene om ens regnskabspraksis og ens regnskabsår tillægges dog mindre betydning, da man kan fravige dem, hvis det er upraktisk at følge dem.

Der er ikke nogen væsentlige forskelle i oplysningskravene.

4.12 Kapitalandele i joint ventures

Sektion 15, som omhandler indregning af joint ventures, er meget lig sektion 14, som beskrevet ovenfor.

4.12.1 Definition

Standardens definition af joint venture er i overensstemmelse med den danske definition, og omfatter virksomheder som er fælles ledet, og hvor deltagerne er bundet af en fælles aftale, som regulerer deltagernes fælles kontrol over den fælles ledede virksomhed.

4.12.2 Indregning og måling

Reglerne for indregning og måling er de samme som for kapitalandele i associerede virksomheder, bortset fra, at der er nogle særregler, hvis joint venture konstruktionen ikke er en egentlig selvstændig virksomhed. Dette er tilfældet, hvis det er en konstruktion med enten fælles kontrollerede aktivi-

⁹³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 266

teter eller fælles kontrollerede aktiver. I disse situationer er den fælles virksomhed delvist integreret som en del af de enkelte venturedeltageres eksisterende virksomheder. Derfor er der særlige regler⁹⁴, som svarer til muligheden for at lave pro rata-konsolidering i selskabsregnskabet jf. ÅRL § 34.

Der er nogle særlige krav for behandlingen af køb og salg af aktiver mellem en venturedeltager og et joint venture⁹⁵, men det er ikke opfattelsen, at de vil være specielt byrdefulde at implementere.

Bortset fra ovenstående særregler er forskellene mellem IFRS for SMEs og de danske regler altså de samme som for kapitalandele i associerede virksomheder beskrevet i afsnit 4.11.2.

4.13 Investeringsejendomme

Definition, indregning, måling og oplysning for investeringsejendomme er beskrevet i sektion 16.

4.13.1 Definition

Standarden indeholder en særskilt definition af investeringsejendomme, hvor ÅRL ikke har nogen konkret definition. ÅRLs § 38 giver blot tilladelse til at måle investeringsaktiver generelt til dagsværdi, såfremt investering er virksomhedens hovedaktivitet.

Standardens definitioner er meget logiske, og de samme er i praksis gældende i Danmark, da bemærkningerne til lovforslaget i ÅRL overlader de detaljerede regler til IFRS⁹⁶.

4.13.2 Måling

Ved første indregning måles investeringsejendomme jf. paragraf 16.5 til kostpris inkl. omkostninger, der kan henføres til erhvervelsen, hvilket er i overensstemmelse med årsregnskabsloven⁹⁷.

Efter IFRS for SMEs er der en særregel, hvis betalingen af ejendommen er udskudt længere end normale kreditvilkår. I givet fald skal ejendommens kostpris opgøres til nutidsværdien af alle fremtidige betalinger. Denne regel er dog også gældende for ÅRL idet IAS 16, som udgør et fortolkningsbidrag til ÅRL⁹⁸, indeholder samme regel⁹⁹.

Efterfølgende indregning skal ske til dagsværdi med regulering i resultatopgørelsen jf. paragraf 16.7, såfremt det kan gøres uden brug uforholdsmæssige store ressourcer. Hvis det ikke er muligt, skal ejendommen måles efter reglerne for almindelige materielle anlægsaktiver, svarende til kostpris minus afskrivninger, som beskrevet i næste afsnit. Metoderne til fastsættelse af dagsværdi er

⁹⁴ IFRS for SMEs paragraf 15.4-15.7

⁹⁵ IFRS for SMEs paragraf 15.16-15.17

⁹⁶ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 164

⁹⁷ ÅRL § 36

⁹⁸ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 98

⁹⁹ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 105

omtalt i standardens paragraf 11.27-11.32, og er de samme som efter dansk praksis¹⁰⁰. Reglerne for efterfølgende indregning er altså i overensstemmelse med de danske regler¹⁰¹.

4.13.3 Oplysningskrav

Der er flere oplysningskrav i standardens paragraf 16.10 vedr. investeringsejendomme, som ikke er minimumskrav iht. ÅRL. De yderligere oplysningskrav omfatter bl.a.:

- Om der er anvendt en professionel valuarvurdering eller ej
- Eventuelle restriktioner på realiserbarheden af investeringsejendommen
- Kontraktlige forpligtelser til reparationer, vedligeholdelse og forbedring af ejendommen

Det kan på baggrund af ovenstående sammenfattes, at de væsentligste forskelle mellem standarden og de danske regler er, at der som udgangspunkt skal ske obligatorisk måling til dagsværdi i henhold til IFRS for SMEs, og at standarden har nogle større krav til oplysninger. Herudover skal alle investeringsejendomme måles til dagsværdi uanset om investering er virksomhedens hovedaktivitet. Disse forskelle er efter vor opfattelse ikke særligt byrdefulde, da dagsværdi kan undlades, hvis det kræver uforholdsmæssige store ressourcer. Men akkumuleret set skal de dog tages med i vurderingen af den samlede standard.

4.14 Grunde og bygninger, anlæg og driftsmidler

Sektion 17 omfatter grunde og bygninger, anlæg, driftsmidler samt investeringsejendomme, der ikke kan måles til dagsværdi uden forholdsmæssigt stort brug ressourcer.

De overordnede forskelle mellem ÅRL og IFRS for SMEs er illustreret i nedenstående tabel:

Indregning og måling af materielle anlægsaktiver¹⁰²	Klasse B	Klasse C	Klasse D	IFRS for SMEs
Hovedregel, måling	Kostpris med fradrag af af- og nedskrivninger	Kostpris med fradrag af af- og nedskrivninger	Kostpris med fradrag af af- og nedskrivninger	Kostpris med fradrag af af- og nedskrivninger
Alternativ måling	Dagsværdi	Dagsværdi	Dagsværdi	Ingen
Krav om indregning af IPO på egenfremstillede anlægsaktiver	Valgfrit	Ja	Ja	Ja
Mulighed for indregning af finansieringsomkostninger	Ja	Ja	Ja	Nej
Krav om afskrivning	Ja	Ja	Ja	Ja
Krav om nedskrivning ved værdiforringelse til genindvindingsværdi	Ja	Ja	Ja	Ja

Tabel 4 - indregning og måling af materielle anlægsaktiver

¹⁰⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 242 og 284 samt ÅRL § 37

¹⁰¹ Fünshel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 164

¹⁰² KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, tabel s. 227 – tilrettet med IFRS for SMEs

4.14.1 Måling

Som det fremgår af tabel 4 ovenfor, er der tre væsentlige forskelle i målingen af materielle anlægsaktiver.

Den første er, at der efter ÅRL § 41 er et alternativ, der giver mulighed for måling til dagsværdi, hvilket ikke er muligt efter IFRS for SMEs, som kun tillader måling til kostpris.

Den anden er, at der for regnskabsklasse B ikke er krav om indregning af IPO på egenfremstillede anlægsaktiver, hvilket altid er et krav efter standarden. Det betyder, at det er en ekstra byrde for virksomheder i regnskabsklasse B. Det antages dog, at det formentlig kun er et lille antal virksomheder i denne regnskabsklasse, som fremstiller egne anlægsaktiver, hvorfor kun et fåtal forventes at blive berørt af reglen.

Den sidste forskel er, at standarden i paragraf 17.11 forbyder indregning af låneomkostninger, herunder renter, som en del af de materielle anlægsaktiver. Da det kun er en tilvalgsmulighed efter de danske regler¹⁰³, er det kun en mindre betydelig lempelse, at standarden ikke tillader det.

Udover ovenstående er der nogle mindre betydelige forskelle, som bl.a. er, at ÅRL kun tillader en nedadgående regulering af restværdien, og at årsagen til regulering af restværdien ikke må skyldes generelle prisændringer¹⁰⁴. Standarden kræver derimod i paragraf 17.19, at restværdien revurderes og reguleres årligt, hvis der er indikationer på ændringer heri. Restværdien kan reguleres både op og ned, og årsagen må gerne være ændringer i det generelle prisniveau.

Der er ikke konstateret nogen væsentlige forskelle i oplysningskravene.

Af ovenstående kan det sammenfattes, at standarden har ét punkt, hvor den vil være mere omfattende end de danske regler, hvilket er kravet om indregning af IPO på egenfremstillede aktiver, hvilket dog må anses som en mindre betydelig forskel jf. ovenstående betragtninger. Der er altså efter vor opfattelse ikke nogen væsentlige forskelle på området materielle anlægsaktiver, men reglerne er derimod forenkede i forhold til ÅRL. Nedskrivninger er behandlet særskilt i afsnit 4.24.

4.15 Immaterielle anlægsaktiver ekskl. goodwill

Reglerne for indregning, måling og oplysning for immaterielle anlægsaktiver ekskl. goodwill er beskrevet i sektion 18.

¹⁰³ ÅRL § 40

¹⁰⁴ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 231

4.15.1 Definition

Udover den generelle definition af et aktiv, som er angivet i begrebsrammen, er definitionen på et immaterielt anlægsaktiv et ikke monetært aktiv uden fysisk substans, som er identificerbart når:

- Det kan separeres fra virksomheden (sælges, overdraget, licenseret, udlejet eller byttet), eller
- Det stammer fra kontraktlige eller andre rettigheder

Denne definition er i overensstemmelse med de danske regler, som tager udgangspunkt i IAS 38, da ÅRL ikke selv indeholder en definition¹⁰⁵.

4.15.2 Indregning

Indregningskriterierne følger de generelle indregningskriterier i begrebsrammen, som er i overensstemmelse med de danske regler, bortset fra at der er suppleret med et yderligere kriterium i paragraf 18.4. Her fastslås det under punkt c, at aktivet ikke må være et resultat af omkostninger der er afholdt internt i virksomheden på et immaterielt element, og det understreges igen i paragraf 18.14-18.15¹⁰⁶.

Dette er en væsentlig forskel fra de danske regler, som betyder, at man efter standarden ikke kan indregne udviklingsprojekter i balancen. Alle internt afholdte omkostninger på interne projekter af immateriel karakter skal derfor føres som en omkostning i resultatopgørelsen.

Efter de danske regler er der krav (kun for klasse C-stor og D) om, at aktivere udviklingsomkostninger, hvilket også medfører krav om aktivering af IPO på de internt oparbejdede immaterielle anlægsaktiver samt mulighed for at indregne finansieringsomkostninger heri. Standarden er altså på dette område mere lempelig end de danske regler, og den gør endvidere afgrænsningen mellem forskningsarbejde og udviklingsprojekter samt registreringskravene¹⁰⁷ til opgørelse udviklingsprojekter irrelevant.

4.15.3 Måling

IFRS for SMEs indeholder samme måleattributter som de danske regler, hvilket er kostpris ved første indregning og kostpris fratrukket af- og nedskrivninger.

Alle immaterielle anlægsaktiver skal afskrives over den forventede brugstid, som efter de danske regler. Standarden har dog en særregel i paragraf 18.20, om at afskrivningsperioden skal være 10 år, hvis et pålideligt estimat over brugstiden ikke kan laves. ÅRL indeholder i modsætning hertil en

¹⁰⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 213

¹⁰⁶ Hamade, Ferass og Jensen, Ronnie, Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder, Kandidatafhandling 2010, CBS, s. 50

¹⁰⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, kapitel 14.3, s. 215-219

øvre grænse på 20 år¹⁰⁸ og kræver oplysning med konkret og fyldestgørende begrundelse for afskrivningsperioder under 5 år¹⁰⁹. På dette område er IFRS for SMEs mere enkel, men overordnet set må det være de samme antagelser og estimater, der skal gøres efter begge regelsæt, da den forventede brugstid skal estimeres i begge tilfælde.

4.15.4 Oplysningskrav

Der er ikke konstateret nogen store forskelle i oplysningskravene i de to regelsæt, bortset fra at der jf. standarden skal oplyses hvor i resultatopgørelsen/totalindkomstopgørelsen afskrivningerne er indregnet, hvilket i den illustrative årsrapport er oplyst i anlægsnoten¹¹⁰.

På området immaterielle anlægsaktiver ekskl. goodwill er den væsentligste afvigelse til de danske regler altså, at man ikke kan aktivere udviklingsomkostninger, hvilket ellers er et krav for klasse C-stor og D samt en mulighed for klasse B og klasse C-mellem. Forskellen vil altså som udgangspunkt ikke påvirke virksomheder i regnskabsklasse B og C-mellem, og afvigelsen kan opfattes som en lempelse som beskrevet i afsnit 4.15.2.

4.16 Virksomhedssammenslutninger og goodwill

Standardens sektion 19 omhandler virksomhedssammenslutninger og goodwill. I ÅRL er virksomhedssammenslutninger behandlet i §§ 121 til 123, mens goodwill er behandlet generelt som en del af immaterielle anlægsaktiver i § 43. Bestemmelserne i standarden gælder dog ikke for sammenslutning af virksomheder, som er under fælles kontrol, dvs. i samme koncern¹¹¹. Her skal man altså anvende standardens øvrige regelsæt for de anskaffede aktiver og passiver.

4.16.1 Indregning og måling

Reglerne for virksomhedssammenslutning er stort set identiske efter de to regelsæt, og de begge har overtagelsesmetoden som den angivne regnskabspraksis. Overtagelsesmetoden i standarden er den samme som efter de danske regler¹¹², da den indeholder samme regler for identifikation af overtager og overtagelsestidspunkt samt for opgørelse af kostpris, aktiver, forpligtelser og goodwill.

I ÅRL er der jf. § 121 stk. 2 og 3 mulighed for at anvende sammenlægningsmetoden, hvis nogle særlige kriterier er opfyldt, eller hvis der er tale om en koncerninternsammenslutning. Denne metode er meget lempeligere end overtagelsesmetoden, idet der blot sker en sammenlægning af regnskaberne i de sammensluttede virksomheder uden bl.a. måling af aktiver og passiver til dagsværdi¹¹³.

¹⁰⁸ ÅRL § 43 stk. 3

¹⁰⁹ ÅRL § 53 stk. 2 nr. 1 punkt c

¹¹⁰ IFRS for SMEs paragraf 18.27.d

¹¹¹ IFRS for SMEs paragraf 19.2.a

¹¹² KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 165-179

¹¹³ ÅRL § 123

Dette er i overensstemmelse med IFRS for SMEs, hvor koncerninterne sammenslutninger heller ikke skal følge overtagelsesmetoden¹¹⁴.

For efterfølgende måling af goodwill henvises der i standarden til reglerne i sektion 18 for efterfølgende måling af immaterielle anlægsaktiver. Denne angiver kostpris minus af- og nedskrivninger som måleattribut jf. forrige afsnit.

Den eneste signifikante forskel er bestemmelserne om negativ goodwill, hvor ÅRL kræver indregning i balancen som en periodeafgrænsningspost, der afskrives i takt med de forhold der ligger til grund for denne¹¹⁵. IFRS for SMEs kræver derimod, at negativ goodwill skal indregnes straks i resultatopgørelsen/totalindkomstopgørelsen, hvis en revurdering af de overtagne aktiver og forpligtelser ikke har givet anledning til ændringer¹¹⁶.

4.16.2 Oplysningskrav

På dette område har standarden betydeligt mere specifikke og omfattende oplysningskrav end ÅRL. Standarden kræver jf. paragraf 19.25, at der for årets gennemførte virksomhedssammenslutninger oplyses følgende: 1) Navne og beskrivelser af de sammensluttede virksomheder, 2) overtagelsesdato, 3) % -andel af overtagne stemmer, 4) anskaffelsessummen for overtagelsen (herunder beskrivelse af berigtigelsesformen), 5) beløb der på overtagelsesdagen er indregnet som aktiver, passiver og eventualforpligtelser og 6) beløb på alt overskydende, der er indregnet i resultat-/ totalindkomstopgørelsen, samt i hvilken post de er indregnet.

ÅRL har hverken til overtagelsesmetoden eller sammenlægningsmetoden specifikke oplysningskrav udover dem, der følger af de generelle krav i § 53 om anvendt regnskabspraksis. Herudover skal både regnskabsklasse B, C og D¹¹⁷ oplyse om ændring i aktiviteter og økonomiske forhold i ledelsesberetningen, men der er altså ikke specifikke krav til hvad oplysningerne skal indeholde, så længe begrebsrammens krav er opfyldt.

Af ovenstående kan det konkluderes, at IFRS for SMEs udover på området negativ goodwill ikke afviger betydeligt fra ÅRL mht. til indregning og måling, da overtagelsesmetoden er hovedreglen, og de begge har lempelser ved koncerninterne sammenslutninger. Til gengæld har standarden væsentligt større og meget mere specifikke oplysningskrav.

¹¹⁴ IFRS for SMEs paragraf 19.2.a

¹¹⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 175

¹¹⁶ IFRS for SMEs paragraf 19.24

¹¹⁷ Regnskabsklasse B – ÅRL § 77 og regnskabsklasse C og D – ÅRL § 99

4.17 Leasing

Leasing er behandlet i standardens sektion 20, og omfatter både finansiell og operationel leasing samt sale-and-lease-back-transaktioner. Afsnittet indeholder også regler for indregning og måling hos leasinggiver, men dette område vil ikke blive gennemgået nedenfor, da det vurderes irrelevant for formålet med dette kapitel pga. det relativt få antal virksomheder, som må antages at være i rollen som leasinggiver.

4.17.1 Klassifikation, indregning og måling af leasingaftaler

Da ÅRL ikke indeholder specifikke regler om leasing udover de generelle indregnings og målingskriterier for aktiver og forpligtelser, henvises der derfor i lovbemærkningerne til anvendelse af IAS 17 som fortolkningsbidrag¹¹⁸. Konsekvenserne af dette, er at reglerne for behandlingen af operationelle og finansielle leasingaftaler i Danmark stort set er de samme som reglerne i sektion 20.

Der er således både de samme kriterier til klassifikation af leasingaftaler og til indregning og måling, hvorfor det ikke vil blive gennemgået nærmere i dette afsnit. Der er dog én væsentlig forskel mellem ÅRL og standarden, idet regnskabsklasse B i ÅRL § 33 stk. 1 fritages fra kravet om indregning af finansielle leasingaktiver i balancen¹¹⁹. Det er dermed kun regnskabsklasse C og D, der skal indregne finansielle leasingaktiver, og da der i IFRS for SMEs ikke er differentieret mellem regnskabsklasser, vil standarden derfor være mere omfattende for virksomheder i regnskabsklasse B på dette område.

4.17.2 Oplysningskrav

Hvor der ikke er mange væsentlige forskelle i indregning og måling, er der derimod lidt større forskelle i oplysningskravene i de to regelsæt. I standardens paragraf 20.13 c og 20.16 c kræves der både for operationel og finansiell leasing følgende: 1) En generel beskrivelse af væsentlige leasingaftaler inklusive information om lejeforpligtelser, 2) fornyelses- eller købsoptioner, 3) optrappingsklausuler, 4) genudlejning og 5) begrænsninger som følge af leasingarrangementer.

Dette er større krav end efter de danske regler, der som udgangspunkt kun kræver oplysning om den regnskabsmæssige værdi af indregnede finansielt leasede aktiver samt de generelle oplysningskrav til gældsforpligtelser mht. specifikation af kortfristet, langfristet og forpligtelser, der forfalder senere end 5 år¹²⁰.

For operationelle leasingaftaler kræves det paragraf 20.16, at der oplyses om leasingforpligtelsens fordeling på kortfristet, langfristet og forpligtelser, der forfalder senere end 5 år, samt at det beløb

¹¹⁸ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 502.

¹¹⁹ Der er dog krav om indregning af finansielle leasingaktiver, hvis årsrapporten ellers ikke er retvisende jf. ÅRL § 11

¹²⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 511-514 samt ÅRL § 60

der i året er indregnet i resultatopgørelsen oplyses særskilt. Standardens oplysningskrav er illustreret i note 20 og 21 i den illustrative årsrapport, hvoraf omfanget tydeligt fremgår¹²¹.

På baggrund af ovenstående kan det sammenfattes, at IFRS for SMEs ikke adskiller sig meget fra de danske regler på definition, indregning og måling, men at standarden til gengæld har flere oplysningskrav og vil kræve indregning af finansielle leasingaktiver for regnskabsklasse B.

4.18 Hensatte forpligtelser og eventualposter

Standardens sektion 21 omhandler de generelle regler for hensatte forpligtelser (ÅRLs § 47), eventualaktiver og –forpligtelser, der efter begge regelsæt kan defineres som aktiver eller forpligtelser, der er uvisse mht. størrelse og forfaldstidspunkt. Hensatte forpligtelser indregnes, hvorimod eventualposter oplyses i note.¹²²

Undtaget fra disse generelle regler, er dog leasingforpligtelser, som behandles efter særskilte regler som beskrevet i afsnit 4.17 ovenfor, samt entreprisetrakter (indtægter), medarbejderforpligtelser og indkomstskatter, som gennemgås i senere.

4.18.1 Indregning og måling

Der er ingen forskelle mellem ÅRL og IFRS for SMEs i indregningskriterierne for hensatte forpligtelser og kriterier for oplysning af eventualposter. Standardens paragraf 21.4 samt 21.12-21.13 stemmer overens med det beslutningstræ vi kender efter årsregnskabsloven.¹²³

Hensatte forpligtelser måles efter begge regelsæt til en estimeret kostpris, der typisk svarer til netto-realisationsevnen. Dvs. fremtidige ikke-diskonterede pengestrømme. Efter standarden er det dog et krav, at indregne til dagsværdi, såfremt rentehensynet er væsentlig. I ÅRL er dette blot et frivilligt valg.¹²⁴ Der vil dog ikke være den store forskel, da rentehensynet bør indregnes såfremt det er væsentligt for det retvisende billede.

Som følge af de små forskelle kan det konkluderes, at indregning og måling af hensatte forpligtelser ikke giver anledning til yderligere diskussion i vores vurdering af standarden.

4.18.2 Oplysningskrav¹²⁵

I henhold til ÅRL § 91 skal regnskabsklasse C og D i note til hensatte forpligtelser give forklaring af indregnede forpligtelser, medmindre det anses for uvæsentligt. Forklaringen omfatter typisk en

¹²¹ IASB, Illustrative Financial Statements, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London s. 20-21

¹²² ÅRL bilag 1 C

¹²³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 362

¹²⁴ ÅRL § 47 stk. 2

¹²⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 375-376

beskrivelse af situationen eller forholdet samt de eventuelle usikkerheder, der er ved opgørelsen. Standarden kræver ligeledes en beskrivelse af hensatte forpligtelser, dog med krav om specifikke oplysninger, herunder usikkerhed, forpligtelsens art, forventede forfaldstidspunkter og beløb samt beløb på forventede refusioner fra tredjemand indregnet særskilt som aktiv. Derudover er der i standardens paragraf 21.14 indarbejdet et ret omfattende krav om opgørelse af hensatte forpligtelser, der udviser alle årets bevægelser, herunder tilgang og regulering af eventuel dagsværdi samt betalte og tilbageførte forpligtelser.

Efter ÅRL har hensatte forpligtelser sin egen romertalspost, og derfor er forpligtelserne ikke opdelt i kort- og langfristet, som det er tilfældet efter IFRS for SMEs, hvilket dog skal oplyses i noterne jf. § 26 stk. 3.

For eventualposter skal der efter standardens paragraf 21.15-21.16 gives en kort beskrivelse af aktivets eller forpligtelsens art samt estimeret beløb og regnskabsmæssige effekt hvis forholdet blev indregnet efter principperne for hensatte forpligtelser. Dette gælder dog kun når det kan estimeres uden brug af uforholdsmæssige store ressourcer.

Dette er ligeledes et krav i ÅRL jf. § 64, hvor kravet om oplysning af eventualaktiver og arrangementer, der medfører ikke-indregnede aktiver, dog kun gælder for regnskabsklasse C-stor og D jf. §§ 90b og 94a.

Ovennævnte oplysningskrav kan dog efter begge regelsæt undlades, hvis det vil forringe virksomhedens position.

Endeligt kan det konkluderes, at der er flere oplysningskrav til hensatte forpligtelser efter IFRS for SMEs, hvor den specificerende note for hensatte forpligtelser kan blive omfattende. For eventualposter, kan det konkluderes, at ÅRL har de samme oplysningskrav, hvis man ser bort fra lovens differentierede regulering på regnskabsklasser.

4.19 Forpligtelser og egenkapital

I standardens sektion 22 findes de generelle regler om klassifikation af finansielle instrumenter, som enten forpligtelser eller egenkapital.

Standarden nævner i paragraf 22.3 begrebsrammens definition af egenkapital, der svarer til ÅRLs¹²⁶, men den oplister på baggrund heraf en masse flere kriterier for klassifikation som forpligtelse eller egenkapital, hvor der kan være forskelle i forhold til ÅRL. Kriterierne bestemmer at dét, der er afgørende for klassifikationen, er indholdet i den gældende kontrakt. Kontrakter hvor udste-

¹²⁶ Elling, Jens O., *Finansiell Rapportering - teori og regulering*, Gjellerup, 2008, 1. udgave, s. 196

deren er forpligtet til at indløse instrumentet mod likvider eller andre finansielle aktiver, anses som en forpligtelse. Egenkapitalinstrumenter, der skal klassificeres som egenkapital, er derimod retsmæssigt underordnede i forhold til øvrige klasser af finansielle instrumenter, og de kan kun indløses i forbindelse med ubestemt fremtidig hændelse som likvidation, opkøb m.v.

Sektionen omfatter derudover præsentationen af følgende elementer, hvor der i de fleste er konstateret forskelle i forhold til ÅRL¹²⁷:

- Udstedelse af aktier eller andre egenkapitalinstrumenter (optioner, warrants m.v.)
- Udstedelse af aktier og aktiesplit
- Konvertibel gæld eller lignende sammensatte instrumenter, hvor der kan være tale om en kombination af egenkapital og forpligtelse (evt. afledt finansielt instrument)
- Egne aktier
- Transaktioner med ejerne, herunder udbytte
- Minoriteter i modervirksomheders og dattervirksomheders regnskab

Det anses dog ikke relevant for vores vurdering, at sammenholde standarden yderligere på dette område, da det antageligt vil være tale om særtilfælde for små og mellemstore virksomheder. Endvidere er eventuelle forskelle imellem regelsættene hovedsageligt kun et spørgsmål om præsentation og ikke omfanget af kravene til indregning og måling samt yderligere oplysningskrav.

4.20 Indtægter

IFRS for SMEs sektion 23 omhandler indtægter, og indeholder bl.a. følgende elementer: afgrænsning af området, måling af indtægter under forskellige forhold, identifikation af omsætning bestående af flere elementer, indregning af varesalg, leverede tjenesteydelser, entreprisekontrakter samt renter, royalty og udbytter. Herudover indeholder standarden et appendix til sektion 23, som indeholder vejledende eksempler.

4.20.1 Definition, indregning og måling

ÅRL indeholder ikke særskilte regler om omsætning udover, at der i § 49 er en regel om indregning i takt med indtjening, og i bilag 1C er en definition af indtægter og nettoomsætning, hvilket er i overensstemmelse med standardens regler jf. begrebsrammen samt paragraf 23.1-23.4. ÅRL suppleres af IAS 18 som fortolkningsbidrag til løsning af mere specifikke indregningskriterier for omsætning, hvilket medfører, at standardens regler for indregning og måling i det væsentligste er identiske med de danske regler¹²⁸.

¹²⁷ Deloitte, IFRS - Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, Deloitte, 2009, IAS 32

¹²⁸ Fünscel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 252-253

Standarden indeholder krav om, at entreprisekontrakter og levering af tjenesteydelser måles efter produktionsmetoden (percentage of completion method)¹²⁹, men i ÅRL er regnskabsklasse B direkte fritaget for at indregne entreprisekontrakter¹³⁰ efter produktionsmetoden i henhold til § 49, dog under forudsætning af at det retvisende billede bevares. Det vil derfor være en yderligere byrde for disse virksomheder, hvis de skal aflægge regnskab efter IFRS for SMEs, idet opgørelse efter produktionsmetoden stiller større krav til virksomhedens registreringsgrundlag og estimater.

4.20.2 Oplysningskrav

Hvor standarden kun indeholder krav i overensstemmelse med de danske regler¹³¹ om oplysning af anvendt regnskabspraksis herunder anvendte metoder til at opgøre færdiggørelsesgrad, er der nogle yderligere krav i ÅRL, som ikke findes i standarden. Et væsentligt af disse krav består i oplysning af nettoomsætningens fordeling på aktiviteter og geografiske markeder¹³².

Det kan således konkluderes, at standarden på trods af sit relativt store omfang på dette område ikke afviger væsentligt fra ÅRL mht. definition, indregning eller måling. ÅRL er dog mere lempelig for virksomheder i regnskabsklasse B pga. undtagelsen til produktionsmetoden for entreprisekontrakter.

4.21 Offentlige tilskud

Der er både efter de danske regler og standarden særlige regler for den regnskabsmæssige behandling af offentlige tilskud. Der er i selve lovtæksten ikke indarbejdet nogen bestemmelser, rettet specifikt mod offentlige tilskud, hvorfor reglerne følger IAS 20 (1994)¹³³. Standardens sektion 24 indeholder en definition af offentlige tilskud, samt regler for indregning, måling og oplysningskrav.

Definitionen på offentlige tilskud er ens i de to regelsæt. Ligeledes skal der efter begge regelsæt indregnes efter begrebsrammens generelle indtægtskriterier, hvilket betyder at indregning skal ske når tilskuddet anes for indtjent, hvilket typisk er når bestemte betingelser er opfyldt. En betingelse er ofte at tilskuddet skal gå til dækning af specifikke omkostninger eller investeringer. Efter ÅRL er der krav om periodisering således at tilskud og omkostninger eller investeringer matches, hvilket kan tolkes, at falde ind under det generelle indregningskriterie for indtægter. Hvis tilskuddet er modtaget før betingelserne er opfyldt skal tilskuddet således efter begge regelsæt indregnes som forpligtelse.¹³⁴

¹²⁹ IFRS for SMEs paragraf 23.14-23.21

¹³⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 439.

¹³¹ ÅRL § 53

¹³² Gælder for regnskabsklasse C-stor og D, ÅRL § 96

¹³³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 451

¹³⁴ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 451-453

Mht. oplysningskrav fremgår, der ikke nogen konkrete af den kommenterede ÅRL. Dog er der med lidt uvished¹³⁵, fortolket et krav om synlig præsentation af tilskuddet som særskilt indtægt i resultatopgørelsen eller i noter, selvom tilskuddet vises efter nettometoden når det går til dækning af omkostninger og investeringer.

I standardens paragraf 24.6 er der derimod udtrykt specifikke krav om oplysning af indregnede tilskuds art og beløb, samt yderligere oplysning om ikke-indregnede tilskud som følge af manglende opfyldelse af betingelserne herfor. Endvidere skal der angives oplysninger om andre former for støtte, f.eks. gratis rådgivning eller fordelagtige lån til udviklingsvirksomheder¹³⁶.

Det kan således konkluderes, at området behandles ens efter begge regelsæt, men at der er yderligere oplysningskrav i IFRS for SMEs.

4.22 Låneomkostninger

I standardens sektion 25 angives meget kortfattet nogle regler for regnskabsmæssig behandling af låneomkostninger. Generelt skal låneomkostninger efter begge regelsæt indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes. Dog gælder det i begge regelsæt, at forskellen mellem hovedstol og provenu ved optagelse af lån skal amortiseres, idet primære finansielle instrumenter skal indregnes til amortiseret kostpris jf. afsnit 4.9.3 ovenfor. Efter ÅRL er det muligt at aktivere visse låneomkostninger, da man kan vælge at indregne omkostningerne i kostprisen på både anlægs- og omsætningsaktiver jf. §§ 40 og 44, hvilket ikke er en mulighed efter standarden. Oplysningskravene er også ensartede, da der skal oplyses om samtlige indregnede låneomkostninger inkl. andre finansielle omkostninger. Dette vil efter begge regelsæt fremgå af resultatopgørelsen, dog ikke efter ÅRL hvis man har valgt at benytte sig af mulighed i §§ 40 og 44, hvilket vil medføre krav om tillægsoplysning jf. § 59.

4.23 Aktiebaseret vederlæggelse

IFRS for SME indeholder i sektion 26 krav til indregning og måling af aktiebaseret vederlæggelse, der omfatter både kontantbaserede og egenkapitalbaserede ordninger som vederlæggelse til ansatte og leverandører.

4.23.1 Definition, indregning og måling

Årsregnskabsloven indeholder i modsætning til standarden ikke konkrete bestemmelser for indregning og måling af aktiebaseret vederlæggelse, hvorfor sådanne ordninger skal indregnes efter lovens generelle bestemmelser, og yderligere vejledning kan man finde i IFRS 2¹³⁷.

¹³⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 455

¹³⁶ IFRS for SMEs paragraf 24.7

¹³⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 473.

4.23.1.2 Egenkapitalbaserede ordninger

ÅRL stiller ikke krav til indregning af egenkapitalbaserede ordninger, men kræver i § 98b, at der oplyses om omfanget af den aktiebaserede vederlæggelse. Regnskabsklasse B er fritaget fra disse oplysningskrav¹³⁸, da det kun er regnskabsklasse C der er omfattet af ÅRL § 98b, medmindre det strider mod det retvisende billede.

Modsat ÅRL kræver standarden, at egenkapitalbaserede ordninger indregnes *løbende* i resultatopgørelsen og i egenkapitalen, og når den endelige afregning sker, indregnes den på egenkapitalen. Efter ÅRL skal den egenkapitalbaserede ordning først indregnes (på egenkapitalen), når den endelige afregning sker¹³⁹.

4.23.1.3 Kontantbaserede ordninger

Hvis der er tale om kontantbaseret vederlæggelse opstår der en forpligtelse, som skal indregnes efter de almindelige regler i ÅRL, og kontantbaseret vederlæggelse skal behandles ens efter ÅRL og IFRS for SMEs¹⁴⁰. Dvs. at den løbende indregning sker mellem resultatopgørelse og forpligtelser, og den endelige afregning indregnes på egenkapital med udligning af forpligtelser.

4.23.2 Oplysningskrav

IFRS for SMEs indeholder i paragraf 26.18-26.23 meget detaljerede oplysningskrav om aktiebaseret vederlæggelse, men ÅRL indeholder til gengæld ikke nogen særlige krav om, hvad der skal oplyses om. Til vejledning kan man søge inspiration i regnskabsvejledning 20¹⁴¹, og den angiver nogle mere konkrete forhold, der bør oplyses, men umiddelbart er de ikke nær så detaljerede som standardens krav.

Det kan dermed konstateres, at den grundlæggende forskel mellem de to regelsæt er, at standarden kræver løbende indregning, hvilket betyder, at der løbende skal foretages værdiansættelse af aktierne og aktieoptionerne til dagsværdi. Det vil altså være en yderligere byrde for virksomheder i regnskabsklasse B og C, hvis de skal følge reglerne i IFRS for SMEs. Hvor de før blot skulle give noteoplysninger med angivelse af markedsværdien¹⁴², skal de nu værdiansætte og indregne ordningerne løbende samt give omfattende oplysninger herom.

¹³⁸ Hamade, Ferass og Jensen, Ronnie, Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder, Kandidatafhandling 2010, CBS, s. 57

¹³⁹ Hamade, Ferass og Jensen, Ronnie, Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder, Kandidatafhandling 2010, CBS, s. 61

¹⁴⁰ Hamade, Ferass og Jensen, Ronnie, Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder, Kandidatafhandling 2010, CBS, s. 58

¹⁴¹ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 353

¹⁴² Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 353

For regnskabsklasse B, er det særligt en yderligere byrde, da de går fra ikke at skulle oplyse noget (dog stadig krav om et retvisende billede), til at skulle indregne ordningerne løbende. Man kan dog diskutere, hvor mange virksomheder i regnskabsklasse B, der overhovedet gør brug af aktiebaserede vederlæggelser. Det må antages at være et begrænset antal, og dem der gør har formentlig de nødvendige kompetencer til at løse indregnings- og målingsproblematikken.

4.24 Nedskrivning af aktiver

I standardens sektion 27 og årsregnskabslovens § 42 nævnes kravet om nedskrivning af aktiver, der ikke løbende reguleres til dagsværdi, når den regnskabsmæssige værdi overstiger genindvindingsværdien. I regnskabshåndbøgerne for ÅRL er nedskrivningsreglerne for anlægsaktiver beskrevet i et særskilt kapitel, hvilket også er tilfældet i IAS 36¹⁴³. Derimod omfatter standardens sektion 27 nedskrivningsreglerne for aktiver generelt, med undtagelse af udskudt skat, medarbejder forpligtelser, finansielle aktiver bortset fra kapitalandele, investeringsejendomme målt til dagsværdi og biologiske aktiver. For disse undtagne områder er der særskilte regler i hver deres sektion, som er beskrevet ovenfor eller beskrives i det senere. Reglerne for nedskrivning af aktiver omfatter således de immaterielle og materielle anlægsaktiver, kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures målt til kostpris samt varelager.

Sektionen ”Impairment of Assest” er delt op i fire afsnit 1) nedskrivning af varebeholdninger, 2) nedskrivning af øvrige aktiver, 3) yderligere krav til nedskrivning af goodwill, samt 4) oplysningskrav.

Varelageret skal ifølge paragraf 27.2 nedskrives til salgspris med fradrag af færdiggørelses- og salgsomkostninger, dvs. nettorealisationseværdi (ingen tilbagediskontering), såfremt denne er lavere end den bogførte. Nedskrivningstesten skal foretages årligt ved hver statusdag. Hvis det ikke er muligt, at foretage nedskrivningstesten varenummer for varenummer, tillades det at gruppere lignende varenumre, med ensartede karakteristika, der sælges på samme marked, med henblik på at vurdere en eventuel værdiforringelse. Nedskrivningsreglerne, herunder kravet om årlig vurdering, stemmer således overens med ÅRLs § 46 stk. 2 og fortolkningsbidrag.¹⁴⁴

For andre aktiver end varelager gælder det, at der skal nedskrives til genindvindingsværdi såfremt denne er lavere end den bogførte.¹⁴⁵ Ofte kendes genindvindingsværdien for disse aktiver ikke, som det derimod normalt er tilfældet med nettorealisationseværdien for varer på et varelager. Genindvindingsværdien er derfor en estimeret værdi, der betegnes som den højeste værdi af estimeret kapital-

¹⁴³ Deloitte, IFRS - Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, Deloitte, 2009, IAS 36 s. 195

¹⁴⁴ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 322

¹⁴⁵ IFRS for SMEs paragraf 27.5

værdi eller salgsværdi. Dermed kan det være meget krævende at estimere genindvindingsværdien hvert år, hvorfor det kun er et krav når der indikation på værdiforringelse. Hvis der er indikation på værdiforringelse er det også et krav, at aktivets levetid, herunder afskrivninger og eventuel scrapværdi skal revurderes. Dette gælder også selvom, genindvindingsværdien ikke er lavere end bogførte værdi. I standarden er listet nogle eksempler på faktorer, der kan indikere værdiforringelse, der som minimum skal vurderes ved hver balancedag. I tilfælde hvor genindvindingsværdien i sagens natur ikke er mulig at estimere for et enkelt aktiv, skal den opgøres for tilhørende cash-generating-unit (CGU). Med dette taget i betragtning kan nedskrivningsreglerne for øvrige aktiver end varelag konstatere, at være helt de samme som ÅRLs § 42 og fortolkningsbidraget IAS 38 (1998).¹⁴⁶

I standarden er der i paragraf 27.24-27.31 er der indarbejdet et yderligere krav til nedskrivning af goodwill i forhold til de generelle regler ovenfor. Da goodwill ikke er et individuelt aktiv, der kan sælges eller generere pengestrømme, kan værdien ikke måles individuelt. Goodwill er afledt af målingen af et eller flere andre aktiver (CGU). Nedskrives et enkelt aktiv eller et CGU, skal det vurderes om indregnet goodwill er tilknyttet til aktivet, da man i så fald skal nedskrive på goodwillen først, og ligeledes skal der ved tilbageførsel af nedskrivninger på andre aktiver først tilbageføres goodwill. Dette kan ikke anses for værende yderligere krav, men blot en procedure for hvordan goodwill skal behandles ved nedskrivning af aktiver. Proceduren er helt ens med den efter årsregnskabsloven¹⁴⁷.

Der er altså ingen nævneværdige forskelle ved nedskrivning af aktiver mellem standarden og ÅRL. Standarden er blot mere specifik.

4.24.1 Oplysningskrav

Ifølge standarden er der krav om at størrelsen af årets nedskrivninger og tilbageførsler heraf skal oplyses i årsregnskabet for hver enkelt aktivklasse. Endvidere skal det oplyses hvor i regnskabet nedskrivningen er indregnet, herunder hvilken regnskabspost i resultatopgørelsen eller totalindkomstopgørelsen.

Dette skal ses som yderligere krav set i forhold til ÅRL, der for anlægsaktiver i B-virksomheder kun kræver oplysning om forskellen mellem nedskreven værdi og værdien før nedskrivning.¹⁴⁸ For C-virksomheder er der krav om, at samtlige bevægelser på anlægsaktiver skal oplyses¹⁴⁹, hvilket efter vores erfaring dog normalt også bliver tilvalgt af B-virksomheder. Mht. omsætningsaktiver, herunder varebeholdninger, skal der derimod kun oplyses årets nedskrivning, såfremt nedskrivnin-

¹⁴⁶ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 324-331

¹⁴⁷ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 331

¹⁴⁸ ÅRL § 58 nr. 1

¹⁴⁹ ÅRL § 88

gen overstiger normale nedskrivninger,¹⁵⁰ hvilket må betyde, at nedskrivningerne har væsentlig indflydelse på regnskabsbrugers bedømmelse.

Det må konkluderes, at der er enkelte flere krav om oplysning af indregnede nedskrivninger efter standarden. Dette gælder særligt mht. nedskrivninger på omsætningsaktiver og for B-virksomheder mht. nedskrivninger på anlægsaktiver. Kravene anses dog ikke at være byrdeforøgende.

4.25 Medarbejderforpligtelser

Sektion 28 om medarbejderforpligtelser (employee benefits) indeholder nogle forholdsvis omfattende bestemmelser for indregning, måling og især oplysning om medarbejderforpligtelser. Sektionen omfatter kortfristede og langfristede medarbejderforpligtelser samt fratrædelsesforpligtelser. De langfristede medarbejderforpligtelser kan opdeles i ydelsesbaserede pensionsordninger og andre langfristede medarbejderforpligtelser.

Bestemmelserne for de ydelsesbaserede pensionsordninger er meget omfattende og indeholder også meget detaljerede oplysningskrav i paragraf 28.41. De ydelsesbaserede pensionsordninger er yderst sjældne i Danmark, idet pensioner i ansættelsesforhold skal afdækkes i et godkendt forsikrings- eller pensionsselskab jf. lov om firmapensionskasser § 1¹⁵¹. Det betyder, at langt størstedelen af pensionsordningerne i de danske virksomheder, og antageligt især i SMEerne, er bidragsbaserede, hvorfor de ydelsesbaserede ikke anses for relevante i forhold til den senere vurdering af standarden.

4.25.1 Indregning og måling

ÅRL indeholder ikke specifikke bestemmelser om medarbejderforpligtelser, og der skal derfor tages udgangspunkt i begrebsrammens generelle bestemmelser for forpligtelser. Som fortolkningsbidrag til mere konkrete bestemmelser for indregning og måling kan IAS 19 (2000) anvendes¹⁵². Dette medfører, at bestemmelserne i ÅRL og IFRS for SMEs næsten er identiske, jf. nedenfor.

4.25.1.1 Kortfristede medarbejderforpligtelser

Medarbejderforpligtelsen skal jf. paragraf 28.3 indregnes som en forpligtelse med fradrag udbetalte beløb enten direkte til medarbejderen eller til en fond/pensions- eller forsikringsselskab. Betalinger, der er større end forpligtelsen, er udtryk for en forudbetaling og indregnes dermed som et aktiv i balancen, på betingelse af at beløbet vil reducere fremtidige betalinger eller fremtidig refusion. Forpligtelsen skal indregnes som en udgift i resultatopgørelsen, medmindre den kan aktiveres i over-

¹⁵⁰ ÅRL § 58 nr. 3

¹⁵¹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 463

¹⁵² KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 457

ensstemmelse med standardens øvrige sektioner (f.eks. inkl. i IPO på varelager). Bestemmelserne er de samme som de danske¹⁵³.

4.25.1.2 Langfristede medarbejderforpligtelser

Andre langfristede medarbejderforpligtelser omfatter forskellige ydelser, som virksomheden har en faktisk eller retlig forpligtelse til at betale, og der er i paragraf 28.29 oplistet nogle forskellige eksempler. Målingen af andre langfristede medarbejderforpligtelser skal ske til nutidsværdien af pensionsforpligtelsen fratrukket dagsværdien af pensionsordningens aktiver, hvis der er nogle. Dette er i overensstemmelse med de danske regler¹⁵⁴, men der er dog den forskel, at ændringen i forpligtelsen valgfrit kan indregnes i enten totalindkomsten eller i resultatopgørelse efter paragraf 28.23. ÅRL tillader ikke indregning i egenkapitalen af sådanne poster jf. § 49 stk. 2 modsætningsvist.

En anden mindre forskel er at medarbejderforpligtelser efter ÅRL indregnes som hensatte forpligtelser, og som hovedregel skal måles til nettorealisationsværdi, hvorfor standardens krav om nutidsværdi er lidt strengere. Hvis forpligtelserne forfalder langt ud i fremtiden bør man dog efter ÅRL også anvende nutidsværdi¹⁵⁵.

4.25.2 Oplysningskrav

Hvor der i ÅRL kræves specifikation af personaleomkostninger og pensionsforpligtelser¹⁵⁶ samt, for klasse C og D, en forklaring af hensatte forpligtelser jf. afsnit 4.18.2, kræves der i standarden mere specifikke oplysninger. Disse oplysninger omfatter bl.a. en beskrivelse af ydelsens karakter og omfanget af anvendelsen af fonde for hver kategori af medarbejderforpligtelser¹⁵⁷.

Det kan altså konkluderes, at IFRS for SMEs især for regnskabsklasse B har flere og mere detaljerede oplysningskrav, og at den generelt har lidt strengere krav til måling af langfristede medarbejderforpligtelser. Det er ikke væsentligt store forskelle, men det bidrager samlet set til opfattelsen af en mere omfattende standard end de nuværende danske regler.

4.26 Indkomstskat

Standardens sektion 29 indeholder de regnskabsmæssige regler for indkomstskat, herunder indregning og måling samt oplysningskrav og præsentation af aktuel og udskudt skat.

¹⁵³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 457

¹⁵⁴ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 226

¹⁵⁵ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 226

¹⁵⁶ ÅRL §§ 98a og 98b

¹⁵⁷ IFRS for SMEs paragraf 28.40-28.44

Definitionen på aktuel og udskudt skat, der fremgår af standarden, er den samme som den efter ÅRL fortolkede definition.¹⁵⁸

4.26.1 Indregning og måling

Efter begge regelsæt skal årets aktuelle skat, udskudt skat og reguleringer til tidligere års aktuelle skat indregnes i resultatopgørelsen, medmindre skatten kan henføres til bevægelser i egenkapitalen (anden totalindkomst).¹⁵⁹ Skatten måles til de gældende skatteregler, herunder skatteprocent. Udskudt skat måles til en eventuelt fremtidigt gældende skatteprocent, der er vedtaget på balancedagen.

For udskudt skat gælder det for begge regelsæt, at udskudt skat måles som skatten af alle de midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og passiver, når det forventes, at forskellen vil øge eller reducere den fremtidige skattepligtige indkomst.¹⁶⁰ Udskudt skatteaktiv eller -forpligtelse skal måles til nettorealiseringsværdi¹⁶¹, dog er det efter ÅRL tilladt, at måle til dagsværdi¹⁶². Balanceposten skal således nedskrives til nettorealiseringsværdi i det omfang, det ikke kan forventes realiseret enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller ved anvendelse i fremtidige skattemæssige overskud.

Det må på baggrund heraf konkluderes, at der er ikke er nogle nævneværdige forskelle mellem de to regelsæt angående indregning og måling af indkomstskat.

4.26.2 Præsentation og oplysningskrav

For begge regelsæt gælder endvidere de samme regler mht. præsentation, herunder at skyldig eller tilgodehavende aktuel skat samt udskudt skat skal præsenteres særskilt i balancen og at skatteaktiver og -forpligtelser under visse forudsætninger kan modregnes og vises netto.

Efter ÅRL skal udskudt skat præsenteres under romertalsposten hensatte forpligtelser og udskudt skatteaktiv som omsætningsaktiv under tilgodehavender, da udskudt skat ikke anses at opfylde definitionen på anlægsaktiv.¹⁶³ Ifølge standardens paragraf 29.28 skal udskudt skatteaktiv eller -forpligtelse derimod hhv. indregnes som anlægsaktiv eller langfristet gæld, hvilket skyldes dens mere tidsmæssige definition af kort- og langfristede aktiver og forpligtelser.

¹⁵⁸ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 378

¹⁵⁹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 490

¹⁶⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 378

¹⁶¹ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 266

¹⁶² ÅRL § 47 stk. 2

¹⁶³ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 384

Som oplysningskrav skal kun klasse C- og D-virksomheder jf. ÅRLs § 91 give forklaring til indregnede hensatte forpligtelser samt (som nævnt i afsnit 4.18.2) jf. § 90 b oplyse om ikke-indregnet udskudt skatteaktiv, som følge af at indregningskriterierne ikke er opfyldt.

Yderligere oplysningskrav på området står ikke udtrykt eksplicit i loven, hvorfor rammerne kan søges udfyldt i fortolkningsbidraget IAS 12 (2000), såfremt det er relevant.¹⁶⁴

I praksis specificeres årets skat med de bevægelser, der indgår i linjeposten og der oplyses om hvilke regnskabsposter udskudt skat omfatter samt om eventuelle begrænsninger for anvendelse af ikke-indregnede skatteaktiver.

I standardens paragraf 29.30 og 29.31 er oplysningskravene derimod detailreguleret, hvilket betyder, at regnskabsaflægger pålægges nogle yderligere minimumskrav. Dette er f.eks. oplysning om følgende:

- summen af aktuel og udskudt skat indregnet i anden totalindkomst
- forklaring af væsentlige forskelle mellem den regnskabsmæssige og skattepligtige indkomst
- specifikation af indregnede udskudt skat, herunder præsentation af de enkelte forskelsbeløb og ændringer heri samt eventuelle nedskrivninger

De ovenstående oplysningskrav er altså de eneste nævneværdige forskelle mellem standarden og de gældende danske bestemmelser.

4.27 Omregning af fremmed valuta

IFRS for SMEs sektion 30 indeholder bestemmelserne for omregning af fremmed valuta. Bestemmelserne omfatter: Fastsættelse af den funktionelle valuta, rapportering af transaktioner i fremmed valuta, nettoinvesteringer i en udenlandsk aktivitet, ændring i funktionel valuta, omregning til præsentationsvalutaen og omregning af en udenlandsk aktivitet til investorens præsentationsvaluta.

Bestemmelserne for hvilke valutakurser der skal bruges ved omregningen, og om der skal indregnes hhv. i egenkapitalen eller resultatopgørelsen er fuldkommen identiske med reglerne i ÅRL § 39 stk. 1 og 2¹⁶⁵. I standarden bruges der nogle mere konkrete formuleringer, hvor ÅRL er mere implicit. F.eks. svarer ÅRLs § 39 stk. 2 ” *Er en aktivitet, for hvilken der udarbejdes regnskab i fremmed valuta, ikke løbende indregnet i virksomhedens pengestrømme...* ” til standardens afsnit ”Translation to the presentation currency”. Dette afsnit beskriver hvordan *andre enheder* i en koncern, som har

¹⁶⁴ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 384

¹⁶⁵ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 180-189

forskellige funktionelle valutaer, skal omregne til en anden præsenteringsvaluta. De *andre enheder* er det samme som en aktivitet, der ikke løbende er indregnet i virksomhedens pengestrømme.

Mht. oplysningskrav kræves det i paragraf 30.24 og 30.25, at alle valutakursdifferencer, der er indregnet i resultatopgørelsen eller egenkapitalen, oplyses særskilt med angivelse af beløb. Endvidere kræves det oplyst, hvis præsenteringsvalutaen ikke er den samme som den funktionelle valuta jf. paragraf 30.26. Disse krav er noget mere omfattende end de grundlæggende krav i ÅRL, som kun kræver oplysning, hvis regnskabsvalutaen er en anden end DKK eller EUR¹⁶⁶, samt oplysning af egenkapitalbevægelser¹⁶⁷.

Der således ikke nogen væsentlige forskelle mellem bestemmelserne for omregning af fremmed valuta, men der er til gengæld lidt mere detaljerede oplysningskrav.

4.28 Hyperinflation

IFRS for SMEs sektion 31 har særlige regler for justering af regnskaber for hyperinflation, men da Danmark i over 25 år har haft en inflationsrate på mellem 1,3 og 4,7 %¹⁶⁸, er dette emne ikke relevant for den senere vurdering af standarden.

4.29 Begivenheder efter balancedagen

Jf. ÅRLs § 99 nr. 5 og standardens sektion 32 er selskaber påkrævet at oplyse om betydningsfulde hændelser, der forekommer mellem balancedagen og tidspunktet, hvor regnskabet godkendes. Både gunstige og ugunstige hændelser skal oplyses. Der kan være tale om såkaldte regulerende begivenheder, der vedrører forhold, der eksisterede på balancedagen, eller ikke-regulerende begivenheder, der vedrører forhold, der først er opstået efter balancedagen. Definitionen i regelsættene er hermed identiske.

I loven er der ikke udover oplysningskravet til ledelsesberetningen i § 99 nr. 5, angivet regler på området, hvorfor IAS 10 (1999) må anvendes som fortolkningsbidrag for at udfylde rammerne.¹⁶⁹

4.29.1 Indregning og måling samt præsenterings- og oplysningskrav¹⁷⁰

En regulerende begivenhed kan f.eks. være, at en pr. balancedagen verserende retssag efterfølgende bliver afgjort, hvilket f.eks. kan medføre at en eventualforpligtelse bliver en hensat forpligtelse. Indtræffer sådan en begivenhed, skal effekten heraf indregnes (reguleres) i regnskabet jf. paragraf 32.4.

¹⁶⁶ ÅRL § 53 stk. 1

¹⁶⁷ ÅRL § 56 samt § 49 stk. 2 nr. 4

¹⁶⁸ Danmarks Statistik, <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1280>

¹⁶⁹ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 203

¹⁷⁰ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 204-205

En ikke-regulerende begivenhed, der vedrører forhold, som ikke eksisterede på balancedagen kan f.eks. være en brand i fabriksbygning, hvilket ikke kan medføre regulering af indregning og måling af poster i regnskabet. Sådant en begivenhed skal oplyses i note¹⁷¹ eller efter ÅRL¹⁷² typisk i ledelsesberetningen, hvor der skal gives information om begivenhedens art og en skønnet økonomisk indvirkning eller, at det ikke er muligt at foretage et skøn.

Den regnskabsmæssige behandling af begivenheder efter balancedagen må på baggrund heraf anses, at være ens i de to regelsæt.

4.30 Oplysninger om nærtstående parter

Oplysningskrav om nærtstående parter er behandlet i sektion 33, og indeholder endvidere en definition af en nærtstående part, som er identisk med ÅRL, fordi ÅRL henviser¹⁷³ til IAS 24, der indeholder samme definition¹⁷⁴ som IFRS for SMEs paragraf 33.2.

4.30.1 Oplysninger om moder-datter-forhold og ledelsens aflønning

Standarden og ÅRL indeholder stort set de samme regler for oplysninger om moder-datterforhold og ledelsens aflønning, om end begge regelsæt har deres egne særregler. F.eks. kræver ÅRL i § 71 og § 74 oplysning om moderselskabets navn og hjemsted, og om aktionærernes fulde navne og bopæl. Her kræver standarden i paragraf 33.5 kun oplysning af navnet på moderselskabet og det ultimative moderselskab. ÅRL kræver ligeledes oplysning af navn, hjemsted, retsform, ejerandel, størelsen af egenkapital og resultat for datter- og associerede virksomheder¹⁷⁵, men standarden kræver derimod ikke tilsvarende oplysninger i sektion 33 eller i hhv. sektion 9, 14 eller 15. På dette område har ÅRL altså flere oplysningskrav end standarden.

Standarden kræver også oplysning af ledelsens samlede vederlag, mens dette er kun et krav for regnskabsklasse C og D jf. ÅRL § 98b. Forskellen anses dog ikke for væsentlig.

4.30.2 Oplysning om transaktioner med nærtstående parter

Paragraf 33.8-33.14 indeholder forholdsvist detaljerede oplysningskrav for transaktioner med nærtstående parter, som overordnet set ligner ÅRLs krav. Der er dog nogle enkelte væsentlige forskelle. Den ene er, at ÅRLs krav kun gælder for regnskabsklasse C og D, hvorfor IFRS for SMEs vil medføre større krav til regnskabsklasse B. Den anden er, at ÅRL kun kræver oplysningerne, hvis der *ikke* er handlet på normale markedsvilkår, hvilket betyder, at standarden stiller større krav om op-

¹⁷¹ IFRS for SMEs paragraf 32.10

¹⁷² KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave, 2010/11, s. 206

¹⁷³ ÅRL § 98c stk. 2

¹⁷⁴ KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven, KPMG, 5. udgave 2010/11, s. 548-549

¹⁷⁵ ÅRL § 72

lysninger både for regnskabsklasse B, C og D¹⁷⁶. Standarden kræver oplysning om transaktioner med nærtstående parter, som f.eks. omfatter køb og salg af varer og aktiver, *uanset* om der er handlet på markedsmæssige vilkår¹⁷⁷. Dette må anses for at være en væsentlig forøgelse af virksomhedernes oplysningskrav, da omfanget af transaktioner kan være omfattende.

Det kan sammenfattes, at standarden på nogle punkter er lidt lempeligere end de danske regler, men at den pga. de omfattende oplysningskrav om transaktioner med nærtstående parter anses som væsentlig mere krævende end ÅRL.

4.31 Specialiserede aktiviteter

Biologiske aktiver, landbrugsaktivitet, udvindingsaktiviteter, servicekoncessionsaftaler med offentlige myndigheder er behandlet i sektion 34. Disse specielle aktiviteter antages kun at berøre en forholdsvis lille gruppe af det samlede antal virksomheder, hvorfor denne sektion ikke vil blive taget i betragtning ved den samlede vurdering af IFRS for SMEs.

4.32 Overgang til IFRS for SMEs

Sektion 35, som er den sidste sektion i IFRS for SMEs, indeholder nogle bestemmelser for førstegangsimplementering af standarden samt nogle forskellige lempelser, som kun kan anvendes ved den allerførste implementering. Men denne sektion vil ikke blive gennemgået yderligere, fordi den ikke er relevant for vurderingen af standarden i forhold til den danske lovgivning.

Dette skal begrundes med, at første anvendelse af et nyt regelsæt altid vil kræve nogle overgangsregler og uundgåeligt vil være mere ressourcekrævende end anvendelsen af et eksisterende regelsæt.

4.33 Ledelsesberetningen

Som det blev omtalt i afsnit 4.1.2.3 indeholder IFRS for SMEs ikke noget krav om en selvstændig ledelsesberetning, som der er i ÅRL § 99 for regnskabsklasse C. På baggrund af gennemgangen af standarden ovenfor kan det konkluderes, at noterne på nogle områder skal indeholde oplysninger, som ville være i ledelsesberetningen efter de danske regler. Men kravene i § 99 stk. 1 nr. 4, 6, 7 og 9 synes ikke at fremgå specifikt af standardens oplysningskrav, men såfremt de er nødvendige for at opnå det retvisende billede, skal der suppleres med yderligere oplysninger jf. afsnit 4.1.2.1. ÅRL indeholder derfor flere oplysningskrav om ikke-finansielle forhold end IFRS for SMEs, hvilket også skal tages i betragtning ved den samlede vurdering af IFRS for SMEs.

Ovenstående analyse af forskelle mellem standarden og de danske regler bidrager til at give et overblik over omfanget af en implementering af standarden i Danmark. De enkelte delkonklusioner

¹⁷⁶ ÅRL §§ 70-74 og §§ 97-98c

¹⁷⁷ IFRS for SMEs paragraf 33.12

i afsnittene ovenfor vil blive inddraget i vurderingen af IFRS for SMEs i de følgende kapitler, hvor det er relevant. Alle relevante forskelle, som i ovenstående kapitels analyse er konstateret på hvert område, er gengivet i en samlet tabel i bilag 2 med angivelse af deres betydning for vurderingen af standarden.

5. Holdningen til IFRS for SMEs i vores nabolande og i EU

I dette kapitel perspektiveres der til landene omkring Danmark med henblik på, at belyse deres holdninger til IFRS for SMEs og deres planer for eventuel implementering af standarden helt eller delvist. Vores nabolande, især Sverige, Storbritannien og Irland, er meget mere aktive og længere fremme i processen end vi p.t. er i Danmark¹⁷⁸, og man kan derfor med fordel bruge vores nabolande som inspiration til vurdering af standarden med henblik på implementering af den i Danmark.

Landene, der nedenfor perspektiveres til, er Sverige, Norge, Tyskland samt Storbritannien og Irland, hvilke ikke blot er vore geografiske naboer, men også nogle af de lande vi handler mest med, og det er ofte de lande vi sammenligner os med pga. af den relativt korte miljøafstand (kultur og sprog m.v.) og ensartede samfundsudvikling (velstand og BNP).

Afslutningsvist perspektiveres der til EU's holdning til standarden, hvorved vi indirekte også får inspiration fra alle de øvrige lande i det europæiske fællesskab. EU's holdning vil via 4. og 7. regnskabsdirektiv have afgørende betydning for en eventuelt fælles implementering af standarden i alle EU-lande.

5.1 Sverige

I Sverige er man som nævnt meget langt fremme i processen. Her har Bokföringsnämnden (BFN)¹⁷⁹ allerede udarbejdet et udkast til et helt nyt selvstændigt regelsæt på baggrund af IFRS for SMEs og den svenske årsregnskabslov. Regelsættet kaldes K3 og man ønsker, at det skal være gældende for regnskabsår, der starter efter 31. december 2012 og tidligere ibrugtagen skal være tilladt.¹⁸⁰

Udkastet tager udgangspunkt i selve standarden IFRS for SME og er inddelt i 35 kapitler svarende til standardens 35 sektioner i samme rækkefølge og fylder ca. det samme. Der er kun foretaget få omrokeringer af tekst mellem kapitlerne, og sproget og kommentarerne er baseret på direkte oversættelse af standarden med lidt bearbejdning for at øge brugervenligheden. I forslaget om implementering af K3 fremgår alle forskellene mellem K3 og IFRS for SMEs¹⁸¹:

- Kapitel 30 indeholder ikke reglerne om funktionel valuta, da det behandles i den svenske bogføringslov
- Regler om ledelsesberetning og aktivering af egenoparbejdede immaterielle anlægsaktiver, der ikke fremgår af IFRS for SMEs

¹⁷⁸ Telefoninterviews, Nilsen, Jan-Christian, chefkonsulent i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 1. marts 2011 og Jørgensen, Ole Steen, chefkonsulent Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, 1. og 2. marts 2011

¹⁷⁹ BFN er et statsligt ekspertorgan, der udvikler generelt accepterede regnskabsprincipper, og offentliggør regler og oplysninger om bogføringsloven og årsregnskabsloven i Sverige.(kilde: www.bnf.se)

¹⁸⁰ BFN, Information om K3-projektet, 02-02-11

¹⁸¹ BFN, Remiss - Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning, 18-06-2010

- Måling af investeringsejendomme og biologiske aktiver til dagsværdi er ikke tilladt
- Præsentation og udformning af balancen
- Koncernregnskab
- Finansielle instrumenter måles som hovedregel til kostpris, men kan vælge dagsværdi (største forskel)

Standarden vil således blive fuldt implementeret med kun få afvigelser, hvor det af BFN skønnes rimeligt, herunder eventuelle afvigelser som følge af at nogle enkelte regler i standarden strider imod EU-direktiverne.¹⁸²

I Sverige har man haft tradition for, at regnskabsreglerne er styret af skattereglerne, hvilket ikke er kendetegnende for IFRS for SMEs, hvor forskelle mellem skatteværdier og regnskabsværdier indregnes som udskudt skat. Dette er et nyt princip i Sverige, hvorfor man har ændret på indkomstskatteloven¹⁸³ og i ikke på den implementerede standard.

Svenskernes mening omkring IFRS for SMEs var, at udgangspunktet for standarden hellere burde være brugernes behov i stedet for den fulde IFRS, der gælder for børsnoterede, hvilket ville medføre flere simple regler. Svenskerne taler netop af egen erfaring, da BFN i 1998 udarbejdede en guide til unoterede virksomheder, som var en simplificering af regelsættet for børsnoterede virksomheder, men konklusionen blev, at regelsættet ikke blev simpelt nok for de små virksomheder. Derfor har man besluttet at dele virksomhederne op i fire regnskabsklasser (K1-K4), hvor ét obligatorisk regelsæt gælder for hver kategori. Det er dog tilladt, at anvende et mere avanceret regelsæt fra en større regnskabsklasse. En virksomhed i K2 kan også vælge kun at følge reglerne i K3 på enkelte områder, såfremt den udskudte skat rapporteres.¹⁸⁴

Virksomheder i K3, skal anvende regelsættet K3, der er lavet i udkast på baggrund af IFRS for SMEs. Virksomhederne i denne klasse svarer til virksomheder, der efter den danske årsregnskabslov klassificeres under regnskabsklasse C samt store virksomheder i regnskabsklasse B.

Mere konkret er K3-virksomheder unoterede virksomheder, der overstiger to af følgende tre kriterier: 1) 50 medarbejdere, 2) ca. 19 mio. kr. i balancesum, 3) ca. 37 mio. kr. i omsætning, hvilket kan sammenlignes med de øvre grænser for regnskabsklasse B i den danske årsregnskabslov: 1) 50 medarbejdere, 2) ca. 36 mio. kr. i balancesum, 3) ca. 72 mio. kr. i omsætning. K4 omfatter ca. 500 børsnoterede virksomheder, mens K3 vil komme til at omfatte 9.000 virksomheder og ca. en million vil falde ind under K1 og K2.¹⁸⁵ Man kan dermed konkludere, at svenskerne har set bort fra IASBs

¹⁸² BFN, Information om K3-projektet, 02-02-11

¹⁸³ BFN, Hemställan om lagändring av inkomstskattelagen, 28-09-09

¹⁸⁴ BFN, Remiss - Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning, 18-06-2010

¹⁸⁵ ÅRL § 7

definition af SMEs, der er omfattet IFRS for SMEs, da man for unoterede virksomheder udelukkende regulerer området på baggrund af nogle tal for virksomhedernes størrelse og ikke mht. virksomhedernes offentlige ansvarlighed.

Mindre virksomheder (K1 og K2) vil således ikke være omfattet af en international fælles standard, hvilket heller ikke er svenskernes hensigt. Man mener nemlig ikke, at der er brug for en fælles regnskabsstandard for relativt små virksomheder, men at standarden skal henvende sig til relativt store unoterede virksomheder, der er internationalt aktive.

Sverige er altså stor tilhænger af IFRS for SMEs og har allerede et udkast klar, der er baseret på standarden. Deres holdning er, at det skal være op til de enkelte lande selv at bestemme hvilke virksomheder, der skal anvende standarden, hvorfor standarden kun er implementeret for en regnskabsklasse (K3), uden hensyntagen til IASB definition af SMEs, der bør være omfattet af standarden.¹⁸⁶

5.2 Norge

I Norge er man ikke så langt som i Sverige, men man har dog foretaget nogle indledende analyser af standarden, hvilket har ført til nogle forskellige konklusioner. Norsk RegnskabsStiftelse¹⁸⁷ (NRS) har udarbejdet en analyse, og anbefaler at erstatte de nuværende regler med IFRS for SMEs. De er dog også kommet til den konklusion, at reglerne for små virksomheder bør være enklere end IFRS for SMEs¹⁸⁸. NRS har da også i deres strategi tilkendegivet, at udviklingen af en IFRS for SMEs vil følges nøje, og at en sådan standard, som imødeser behovene for små og mellemstore virksomheder på længere sigt skal danne grundlaget for norske regnskabsstandarder¹⁸⁹.

I Norge har man bl.a. konstateret, at notekravene er langt mere omfattende end efter de norske regler, og at den formueorienterede begrebsramme i standarden ikke er i overensstemmelse med Norges transaktionsbaserede principper¹⁹⁰. Men Norge er dog så småt begyndt at bevæge sig mod det formueorienterede paradigme.

Revisorforeningen i Norge har i en kommentar i fagbladet Revision og Regnskap redegjort for deres holdning til IFRS for SMEs¹⁹¹. Efter deres holdning har Norge et godt regelsæt, som ikke er åbenbart at lægge til side, og som vil være kostbart at bytte ud.

¹⁸⁶ BFN, IASB's Discussion Paper Preliminary Views on Accounting Standards for SMEs, 24-09-04

¹⁸⁷ Norsk RegnskabsStiftelse har til formål at udarbejde og udgive regnskabsstandarder samt fortolkning af disse

¹⁸⁸ <http://www.revisorforeningen.no/default.aspx?did=9514641>, 02-04-11

¹⁸⁹ Kvifte, Steinar Sars, IFRS for SMEs – et dårlig alternativ for norsk næringsliv, Revision og Regnskap, DnR Kompetanse AS (Revisorforeningen), nr. 3 2010, Oslo, s. 40

¹⁹⁰ Kvifte, Steinar Sars, IFRS for SMEs – et dårlig alternativ for norsk næringsliv, Revision og Regnskap, DnR Kompetanse AS (Revisorforeningen), nr. 3 2010, Oslo, s. 41-42

¹⁹¹ Abrahamsen, Håvard, I retning IFRS for SMEs, Revision og Regnskap, DnR Kompetanse AS (Revisorforeningen), nr. 8 2010, Oslo, s. 5

Da de børstnoterede virksomheder i Norge gik over til fuld IFRS er dynamikken i udviklingen af god regnskabsskik (de norske regnskabsregler) blevet mindre, hvilket skyldes, at de store virksomheder engagerer sig mindre pga. den udenlandske centrale styring af regnskabsstandarderne. Disse forhold taler reelt for at beholde de eksisterende regler, som benævnes god regnskabsskik. Men Revisorforeningen ser flere forhold, som taler for implementering af IFRS for SMEs. God regnskabsskik i Norge følger da også allerede en overordnet målsætning om at fjerne ubegrundede afvigelser fra IFRS.

Det fremhæves, at det kræver betydelige ressourcer, at håndtere flere forskellige regnskabssprog mht. uddannelse, opdatering og vedligeholdelse, men også mht. revisionsbranchen, som skal kunne håndtere alle ligheder og forskelle mellem de forskellige regnskabssprog.

Fordelen ved at implementere IFRS for SMEs for små og mellemstore virksomheder er ifølge Revisorforeningen, at IFRS og IFRS for SMEs bygger på samme platform, hvilket vil medføre, at hele det norske regelsæt vil være baseret på samme platform og regnskabssprog. Det foreslås at, man kan indføre forenklinger for små virksomheder gennem selvstændige nationale (norske) forenklinger til standarden.

Det bemærkes dog også, at IFRS for SMEs er mere krævende på nogle områder, og at den forventes opdateret hvert tredje år. Herudover mister Norge indflydelse på udviklingen af regnskabsreglerne og mister nok også det brede engagement, der har været i udviklingen af disse. Men totalt set vil det efter Revisorforeningens forventning være mindre kompliceret at opbygge kompetencer og regnskabssystemer på en fælles platform, end at udvikle og vedligeholde kompetencer på flere forskellige regnskabssprog. Det giver endvidere en større mulighed for udveksling af arbejdskraft og regnskabskompetencer ind og ud af Norge.

I Revisorforeningens høringssvar til EU angiver de nogle enkelte kritikpunkter af standarden som bl.a. omfatter følgende¹⁹²:

- Standarden er for kompleks og ressourcekrævende for helt små virksomheder, men den kan anvendes med yderligere simplificeringer
- Den globale eksponering af virksomheder varierer meget, og derfor afhænger fordelene ved den fælles standard meget af om der reelt opnås international harmonisering

På trods af Revisorforeningens generelt positive indstilling til IFRS for SMEs er deres konklusion dog, at de norske regler er af så god kvalitet, at de kan tillade sig at bruge tid på at se udviklingen og

¹⁹² http://www.revisorforeningen.no/arch/_img/9494237.pdf, 02-04-11

udbredelsen i andre lande an. Man ønsker derfor også at afvente de ændringer, som formentlig vil komme, når standarden har været i brug i noget tid.

Revisorforeningen anlægger i ovenstående primært revisors synspunkt som regnskabsproducent, når de redegør for fordelene. Men da de små virksomheder i mange tilfælde ikke selv har kompetencerne til at udarbejde egne regnskaber, kan revisors synspunkt dog opfattes som repræsentativt for vurderingen af byrderne ved implementering af IFRS for SMEs.

Norge er altså generelt positive overfor standarden, og man har valgt en strategi, der søger mod større konvergens til de internationale standarder, men man synes dog, at standarden er for omfattende for de små virksomheder. Man afventer p.t. implementeringen i øvrige lande, og står i mellemtiden ved sit eksisterende regelsæt, som man synes er af god kvalitet.

5.3 Storbritannien og Irland¹⁹³

I Storbritannien og Irland er man lige som Sverige langt i processen med implementeringen af IFRS for SME. Her har Accounting Standards Board (ASB) offentliggjort et forslag til et fremtidigt regelsæt for regnskabsrapportering.

ASB er det standardudstedende organ under Financial Reporting Council (FRC), der er Storbritanniens uafhængige tilsynsmyndighed med ansvar for at fremme høj kvalitet af regnskabsrapportering for at fremme investeringerne. ASB samarbejder med internationale standardudstedere som IASB.¹⁹⁴

De nye regler kommer også til at gælde i Republikken Irland, da de har valgt at følge standarder og vejledninger offentliggjort af FRC og de underliggende organer.¹⁹⁵

Ligesom BFN i Sverige har ASB delt regelsættet op i nogle regnskabsklasser bestående af tre trin (three-tier reporting framework¹⁹⁶), der skal sørge for, at balancere regnskabsproducenternes og brugernes behov.

Trin 1 omfatter børsnoterede virksomheder, der fortsat skal aflægge regnskab efter IFRS. Efter de nye regler falder også unoterede virksomheder, der er offentligt ansvarlige, ind under trin 1.

Dette stemmer overens med IASB afgrænsning af virksomheder, der er omfattet af IFRS for SMEs, men der er dog indarbejdet en undtagelse for mindre offentligt ansvarlige virksomheder, der opfyl-

¹⁹³ ASB, Key Facts - The Future of Financial Reporting - in the United Kingdom and Reoublic of Ireland, October 2010

¹⁹⁴ ASB, The Future of Financial Reporting in the UK and the Republic of Ireland, 29-10-10

¹⁹⁵ FRC, Regulatory Strategy: Our Role and Approach, Version 4 - April 2009, s. 3

¹⁹⁶ FRSME, Exposure Draft, Part One s. 4

der alle tre følgende grænser: 1) under 50 medarbejdere, 2) under 6,5 mio. pund i balancesum, 3) under 3,26 mio. pund i omsætning.

De mindste virksomheder klassificeres under trin 3¹⁹⁷ og skal fortsat aflægge regnskab efter en forenklet version af Storbritanniens nuværende standarder (FRS), FRS for Smaller Entities (FRSSE).

Alle øvrige virksomheder, dvs. virksomheder, der ikke er offentligt ansvarlige og ikke så små, at de falder ind under trin 3, bliver omfattet af trin 2 og skal rapportere efter en ny standard (FRSME), som er udarbejdet på baggrund af IFRS for SMEs. Den har enkelte tilpasninger, så den stemmer overens med national lovgivning og EUs direktiver, og fylder ca. 400 sider.

For dattervirksomheder, der ikke er offentligt ansvarlige, men er inkluderet i et koncernregnskab for en modervirksomhed, der aflægges efter trin 1, er oplysningskravene lempet både når regnskabet aflægges efter IFRS og FRSME.

Nuværende regler for unoterede virksomheder, der ikke falder ind under trin 3, er bygget op over årtier og er en tung og usammenhængende blanding af gamle britiske og internationale standarder, hvorfor det nye regelsæt baseret på IFRS for SMEs vil være en stor lempelse for mange virksomheder.¹⁹⁸

ASB anslår, at implementering af de nye regler vil medføre omkostninger i omegnen af 78,9 millioner pund, men fremhæver, at det vil blive indhentet som følge af de mange fordele. Det er ASBs opfattelse, at virksomhedernes omkostninger til regnskabsrapportering vil reduceres væsentligt. Samtidig vil de internationalt baserede regler mindske risikoen for fejl samt udgifterne til uddannelse af revisorer.

Udkastet til FRSME er til høring indtil 30. april 2011 (deadline for *comment letters*) og standarden forslås implementeret for regnskaber med regnskabsår, der begynder den 1. juli 2013 og derefter.

Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at Storbritannien og Irland er langt fremme. Sverige er dog lidt længere fremme, da svenskerne har i sinde, at den implementerede IFRS for SMEs allerede skal være gældende for regnskabsår, der starter efter 31. december 2012. Storbritannien er i så fald et halvandet år bagefter. Ligesom i Sverige har man valgt ikke, at implementere IFRS for SMEs for alle virksomheder, der ikke er offentligt ansvarlige, men også inddelt virksomhederne i regnskabsklasser. I modsætning til Sverige har man dog i højere grad godtaget IASBs definition af SMEs, idet man ikke tillader offentligt ansvarlige at anvende IFRS for SMEs.

¹⁹⁷ Trin 3 er alle virksomheder under følgende størrelser: 1) under 50 medarbejdere, 2) under 6,5 mio. pund i balancesum, 3) under 3,26 mio. pund i omsætning

¹⁹⁸ ASB, The Future of Financial Reporting in the UK and the Republic of Ireland, 29-10-10

5.4 Tyskland

Tyskland er sammen med Frankrig, Italien og Østrig blandt de lande, som i EU's høringsrunde har svaret nej til om IFRS for SMEs er egnet til udbredt brug i EU. Tyskland har endvidere svaret nej til om den øgede internationale sammenlignelighed vil gavne regnskabsbrugerne¹⁹⁹.

Den tyske standardudstedende organisation DRSC har i samarbejde med Bundesverbandes der Deutschen Industrie (BDI) foretaget en analyse²⁰⁰ blandt de tyske private virksomheder. Undersøgelsen omfatter svar fra 322 ikke-børsnoterede virksomheder med en omsætning over 10 mio. € og 33 mindre børsnoterede virksomheder med en omsætning på max. 130 mio. €

Blandt de ikke-børsnoterede virksomheder var der en udbredt skepsis mod IFRS for SMEs, og størstedelen foretrak den tyske GAAP. Modstanden skyldtes primært ikke selve standarden, men mere omstændighederne og rammerne omkring den, og samtidig er Tyskland tilhænger af en mere regelbaseret regulering²⁰¹. Det er afgørende for virksomhederne, at standarden bliver accepteret af banker og skattemyndigheder, uden krav om yderligere rapporter efter GAAP.

Man kan altså sige, at Tyskland generelt er modstander af standarden, og ikke overvejer nogle løsninger for implementering af denne. Den tyske modstand kan man ligeledes forestille sig vil have stor indflydelse på holdningerne i EU-regi, da Tyskland er blandt EU's største økonomier.

5.5 EU

EU Kommissionen har i forbindelse med opdatering af regnskabsdirektiverne gennemført en høring om holdningen til IFRS for SMEs blandt interessenterne i næsten alle EU-medlemslandene. Der blev modtaget 210 svar fra 26 medlemslande og 4 ikke-medlemslande, og svarene var fordelt med 42 % fra regnskabsproducenterne, 32 % fra revisorer, 14 % fra offentlige myndigheder og standardudstedere og 12 % fra brugerne²⁰².

Det var samlet set et flertal for standarden, men der var til gengæld også noget modstand, hvor store lande som Tyskland, Frankrig, Italien og Østrig var imod jf. oversigten i bilag 3.

¹⁹⁹ Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010

²⁰⁰ <http://www.fsr.dk/~media/files/faglig%20informationer/regnskaber/standarder%20og%20vejledninger/internationale%20regnskabsstandarder%20ifrs/undersgelse%20af%20tyske%20smes%20og%20mindre%20borsnoterede%20virksomh .ashx, 03-04-11>

²⁰¹ Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010, s. 14

²⁰² Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010, s. 3-4

Blandt modstandernes kritikpunkter kan følgende fremhæves²⁰³:

- IFRS for SMEs er for kompleks for de mindste virksomheder, og den vil øge den administrative byrde fremfor at reducere den
- De omfattende noteoplysningskrav er potentielt skadelige for konkurrenceevnen overfor virksomheder, der ikke skal følge samme oplysningskrav
- Standardens nytte for lokalt opererende virksomheder med få ejere er for lille
- Den tætte sammenhæng mellem regnskab, skatte- og selskabsretlige regler vil kræve udarbejdelse af et "ekstra" regnskab til disse formål

Herudover er det interessant at et flertal af regnskabsbrugerne, herunder brugerne i Danmark, svare nej til, om IFRS for SMEs ville give mere nyttig information end de nationale regler.

Der var dog et klart flertal for, at standarden skal implementeres inden for rammerne af EU's regnskabslovgivning, og heraf var der også et klart flertal for, at implementeringen i EU skal begrænses til en tilvalgs mulighed i hvert enkelt medlemsland²⁰⁴.

Til spørgsmålet om standarden skulle tillades som tilvalg på virksomhedsniveau (markedsløsning), var der et mindre flertal imod. Her blev det fremhævet, at denne mulighed vil ødelægge harmoniseringen og sammenligneligheden både i EU og internt i landet pga. det øgede antal regnskabsprog²⁰⁵, hvilket, man må konstatere, er et meget relevant kritikpunkt.

EU Kommissionen har bedt EFRAG om at analysere standardens kompatibilitet med EU's regnskabsdirektiver, og der er i alt konstateret 6 forskelle²⁰⁶:

- Standardens forbud mod at præsentere indtægter eller omkostninger som ekstraordinære
- Standardens krav om måling af nogle afledte finansielle instrumenter til dagsværdi
- Kravet om at antage levetiden for goodwill til 10 år, hvis det ikke er muligt at estimere
- Kravet om at præsentere tilgodehavende fra ubetalte egenkapitalinstrumenter som en del af egenkapitalen og ikke som et aktiv
- Forbuddet mod at tilbageføre en nedskrivning på goodwill

²⁰³ Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010, s. 6

²⁰⁴ Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010, s. 10-11

²⁰⁵ Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010, s. 12-13

²⁰⁶ <http://www.vrl-financial-news.com/accounting/the-accountant/issues/ta-2010/ta-6079/feature-eu-supports-ifrs-for.aspx>, 03-04-11

- Kravet om straks indregning af negativ goodwill i resultatopgørelsen

Det er, som det fremgår af ovenstående, nogle relativt specielle tilfælde, hvor IFRS for SMEs strider mod det 4. og 7. direktiv, men det betyder teknisk set, at standarden ikke må bruges i EU. De fleste kommentatorer regner dog ikke med, at EU Kommissionen vil forbyde individuelle medlemslande at implementere standarden alligevel²⁰⁷.

EU er p.t. i gang med at modernisere og måske sammenlægge det 4. og 7. direktiv, og det vides først om IFRS for SMEs bliver implementeret i disse, når forslagene til de nye direktiver offentliggøres. Forslagene forventes offentliggjort omkring maj-juni 2011²⁰⁸.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at der blandt EU's medlemslande generelt er en positiv stemning overfor standarden, da et klart flertal gerne ser standarden implementeret i EU's regnskabsdirektiver som en tilvalgsmulighed for hvert medlemsland. Men det kan endnu ikke siges, om det bliver tilfældet, da man afventer en større opdatering af direktiverne. Til dette skal det bemærkes, at Tyskland, Frankrig og Italiens modstand mod standarden måske kan bidrage til at forsinke beslutningsprocessen yderligere, da disse lande er blandt EU's største økonomier. Indtil videre vil det derfor kun være muligt at tillade anvendelse af IFRS for SMEs inden for grænserne af EU-direktiverne.

²⁰⁷ <http://www.vrl-financial-news.com/accounting/the-accountant/issues/ta-2010/ta-6079/feature-eu-supports-ifrs-for.aspx>, 03-04-11

²⁰⁸ Telefoninterview, Jørgensen, Ole Steen, chefkonsulent Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, 1. og 2. marts 2011

6. Vurdering af IFRS for SMEs

Formålet med dette kapitel er, at give en kritisk vurdering af IFRS for SMEs, hovedsageligt på baggrund af den foregående gennemgang og analyse af standarden samt perspektivering til vore nabolandes og EUs holdninger hertil. Vurderingen anlægges med et dansk synspunkt, idet vurderingen skal munde ud i en konklusion om standarden vil være et godt regelsæt at implementere i Danmark, og i så fald hvilket omfang den bør implementeres.

Som nævnt i kapitel 2 er der et klart overordnet formål med eksternt regnskab. Formålet er at sikre en effektiv ressourceallokering. Der blev redegjort for, at et velfungerende marked for ekstern regnskabsinformation kommer både regnskabsproducent og -bruger, og dermed hele samfundet, til gode. Regnskabsproducenten er afhængig af tilførsel af ressourcer (fra regnskabsbruger) og regnskabsbrugerne skal optimere, deres ressourceallokering (til regnskabsproducent), hvorfor det er vigtigt, at regnskabsbrugerens informationsbehov opfyldes (prognose-, kontrol- og fordelingsopgaven). Endvidere blev der redegjort for, at selvom det eksterne regnskab både er til producentens og brugers fordel, er der dog stadig en form for interessekonflikt, da regnskabsbruger ønsker at få dækket sine informationsbehov i så høj grad som muligt, mens producenten højst vil rapportere det højst nødvendige, efter en cost-benefit-betragtning. Problemstillingen kunne løses af parterne selv (markedsløsning), men for at fremme et effektivt marked for regnskabsinformation er det gået fra at være 100 % markedsreguleret til at være et mere reguleret område ved lov- og privatsektorregulering (modificeret markedsløsning). Dette har mundet ud i begrebsramme, der definerer nytteværdien, i form af nogle generelle krav, og tager hensyn til både regnskabsproducentens og -brugerens interesser ud fra et væsentligheds- og cost-benefit-synspunkt (tærskelværdier) jf. afsnit 2.2.1. Et godt regelsæt kan altså karakteriseres ved begrebsrammen, der kan siges at være løsningen på, at fremme et effektivt marked for regnskabsinformation og dermed optimal regnskabsallokering.

Udgangspunktet i Danmark er, at ekstern regnskabsrapportering, jf. afsnit 2.2, er reguleret af ÅRL, der ligesom IFRS for SMEs, er bygget op omkring samme begrebsramme og generalklausulen ”det retvisende billede”. Derfor kan man godt sige, at regnskaber udarbejdet efter ÅRL og IFRS for SMEs burde være ens. Men er det så overhovedet relevant at vurdere standarden med udgangspunkt i Danmark og vores nuværende regelsæt? Det mener vi, og følgende skal lægges til grund:

- Der er fordele ved IFRS for SME, som ikke findes ved ÅRL
- Standarden kritiseres for at være mere omfattende
- Dertil skal lægges nogle særlige kritikpunkter til spørgsmålet om implementeringen

I det følgende vil vores vurdering af, om det er en god idé at implementere standarden Danmark tage udgangspunkt i ovenstående punkter efterfulgt af vores eget forslag til, i hvilket omfang den eventuelt skal implementeres.

6.1 Fordele ved IFRS for SMEs i forhold til de danske regler

På baggrund af de foregående kapitler kan man konstatere, at standarden har flere fordele. Den nok altoverskyggende fordel er det, der er hele baggrunden for standarden – nemlig større sammenlignelighed på tværs af landegrænser²⁰⁹.

Denne fordel bærer mange positive effekter med sig, som måske ikke på kort sigt vil virke så nærliggende for de enkelte virksomheder men derimod på længere sigt. Blandt disse effekter er mere effektiv ressourceallokering både på makro- og mikroniveau²¹⁰ nok den væsentligste. På makroniveau bidrager en fælles international standard til at øge velstanden i samfundet, da den er med til at sikre, at ressourcer bliver allokeret til det bedste alternativ blandt flere sammenlignelige alternativer. Hvis der ikke er sammenlignelighed og gennemsigtighed, er der større risiko for, at der ikke bliver truffet de optimale beslutninger. På mikroniveau bidrager en fælles international standard til, at virksomhederne får større mulighed for at skaffe sig ressourcer på de internationale markeder, da flere udbydere af disse ressourcer (lånefinansiering, kapitaltilførsel og alm. vareleverancer) bedre kan vurdere og kontrollere den virksomhed, som de indgår et samarbejde med. Med større gennemsigtighed følger også større konkurrence på ressourcemarkederne, hvilket kan være med til at sænke prisen på ressourcer, og det vil i sidste ende gavne virksomhederne, som efterspørger disse. Med indførelse af denne standard fjerner man derfor en af flere barrierer mod international samhandel.

Udover ovenstående skal der fremhæves følgende væsentlige fordele ved standarden:

- Én standard og ét supplerende fortolkningsbidrag
- Der skal kun håndteres ét regnskabsprog hos standardsættere, regnskabsproducenter og regnskabsbrugere
- Bedre konsistens mellem regnskabspraksis i børsnoterede og ikke børsnoterede
- Kriterierne for anvendelse af standarden er ikke baseret på kvantitative størrelser
- Standarden forventes kun opdateret hvert 3. år
- En international standard af høj kvalitet

IFRS for SMEs er en selvstændig standard, der kun har ét muligt fortolkningsbidrag i form af fuld IFRS. Som den danske regnskabsregulering ser ud nu, har vi en rammelov og flere forskellige stan-

²⁰⁹ Se kapitel 3.2.2

²¹⁰ Se kapitel 2.1.1-2.1.2

darder og vejledninger som fortolkningsbidrag til de mere konkrete regnskabsmæssige problemstillinger. Det er en fordel ved standarden, at den fremstår mere enkel og overskuelig på dette område, da der er nogle helt klare retningslinjer for, hvad man skal bruge som fortolkningsbidrag og hvornår. Man kan måske hævde, at sammenligneligheden på nationalt plan vil blive bedre.

Ved indførelse af IFRS for SMEs som erstatning for de nuværende danske regler opnår man, at der kun er et regnskabssprog. Dette har som fordele, at det reducerer samfundets omkostninger til udvikling og vedligeholdelse af standarder, da det sker centralt. At uddannelse kun skal fokuseres på et regnskabssprog, og at man ikke skal vedligeholde kompetencer indenfor flere forskellige regelsæt. Dette vil dernæst medføre, at man med et fælles internationalt regnskabssprog har større mulighed for at udveksle uddannelse, kompetencer og arbejdskraft på tværs af landegrænserne, så man opnår et mere fleksibelt arbejdsmarked. I revisionsbranchen vil det også være en betydelig fordel, da flere forskellige regnskabssprog stiller store krav til vedligeholdelse og opnåelse af kompetencer og forståelse²¹¹.

I kapitel 4 blev det konstateret, at de danske regler på mange områder ligner standardens, hvorfor en del af fordelene med ét fælles regnskabssprog allerede er opnået i Danmark. Det er derfor begrænset, hvor meget det vil betyde i Danmark, men man må konstatere, at der med tilblivelsen af IFRS for SMEs under alle omstændigheder er kommet endnu et regelsæt, som man kan være nødt til at sætte sig ind i, selvom vi vælger at bevare det nuværende regelsæt.

Standarden er baseret på fuld IFRS, hvorfor regnskabspraksis i en dattervirksomhed til en børsnoteret modervirksomhed vil være mere konsistent med moderens regnskabspraksis, som er aflagt efter fuld IFRS, end hvis det var udarbejdet efter andre regler. Det kan derfor bidrage til at gøre konsolidering nemmere, hvis regnskabspraksis mellem de konsoliderede virksomheder grundlæggende følger samme principper.

Herudover er kriterierne for anvendelse af standarden baseret på, om virksomheden er offentlig ansvarlig eller ej, og ikke på kvantitative størrelser som i ÅRLs byggeklodsmodel²¹². Dette må anses som en mindre arbitrær måde at skelne mellem regnskabsaflæggerne, og man sikrer dermed, at regnskaberne kun opfylder de behov som målgruppen efterspørger. Dette kan være gældende for regnskabsklasse C-stor, som på nogle områder²¹³ har strengere regler efter ÅRL end efter standarden. For regnskabsklasse C-stor vil det derfor være en lempelse, at der er et andet kriterium, der bestemmer valget af regelsæt. Fordelen lader sig dog primært begrænse til denne regnskabsklasse jf. afsnit 6.2.

²¹¹ Se kapitel 5.2

²¹² Se kapitel 3.1.2

²¹³ F.eks. kravet om segmentoplysninger jf. kapitel 4.20.2 og om aktivering af udviklingsomkostninger jf. kapitel 4.15.2

Som en yderligere fordel skal det bemærkes, at standarden kun forventes opdateret hvert 3. år²¹⁴, så man ikke skal bruge ressourcer på konstant, at holde sig ajourført med ændringer til standarden. Dette må især være en stor fordel for virksomheder, som selv udarbejder årsrapporter og ikke har så store regnskabsmæssige ressourcer til rådighed.

IFRS for SMEs er en international standard af høj kvalitet, som er udarbejdet af IASB, og den vil blive opdateret og vedligeholdt fra centralt fra IASB²¹⁵. Dermed skal de enkelte lande ikke længere bruge lige så store ressourcer på udvikling og vedligeholdelse af standarder og lovgivning. At det er IASB, der står bag, er en fordel, fordi der i fremtiden altid vil være en vis grad af sammenhæng mellem reglerne for de børsnoterede og de ikke-børsnoterede virksomheder.

Der er således flere fordele ved IFRS for SMEs, som taler for, at den bør indføres i Danmark, hvoraf de væsentligste er sammenlignelighed og den forventede besparelse af ressourcer ved kun at have ét regnskabsprog.

6.2 Vurdering af standardens omfang

Som tidligere nævnt kritiseres standarden for at være omfattende. Jf. kapitel 5.5 var det i EU's høringsrunde et væsentligt argument imod standarden, da den ifølge kritikkerne pålægger regnskabsproducenterne en større byrde.²¹⁶ Kritikpunktet vil blive diskuteret i nærværende afsnit særligt på baggrund af den opfattelse vi har fået ved af gennemgangen af standarden i kapitel 4. Diskussionen kan altså ikke direkte afkræfte argumentet for EU, men kun fra Danmarks synsvinkel.

I det følgende opsummeres de konstaterede relevante og væsentlige forskelle mellem standarden og ÅRL med en vurdering af deres omfang, efterfulgt af en vurdering af forskellenes omfang og betydning for regnskabsproducenternes byrde i praksis.

6.2.1 Opsummering af relevante og væsentlige forskelle

Ved gennemgangen af IFRS for SMEs i kapitel 4 konstateredes det, at der var nogle relevante forskelle mellem standarden og ÅRL. Disse er gengivet i en oversigt i bilag 2. I dette afsnit opsummeres og vurderes omfanget af de forskelle som i bilaget er tillagt en ”mellem” og ”stor” betydning – altså de væsentligste af de relevante forskelle for vurderingen af standardens omfang.

- Gennemgangen af standardens sektion 5 udviste den første relevante og væsentlige forskel. Det generelle krav om udarbejdelse af totalindkomstopgørelse når der er dirty-surplus-bevægelser anses, at være relevant, da det efter vores opfattelse vil berøre mange virksomheder. Umiddelbart an-

²¹⁴ Se kapitel 3.3

²¹⁵ Se kapitel 2.2.3

²¹⁶ Kvitte, Steinar Sars, IFRS for SMEs – et dårlig alternativ for norsk næringsliv, Revision og Regnskap, DnR Kompetanse AS (Revisorforeningen), nr. 3 2010, Oslo, s. 40-41

ser vi, at dette krav er væsentligt, da der skal udarbejdes en ekstra opgørelse, men omvendt kan man ikke sige, at det er så ressourcekrævende, da totalindkomstopgørelsen blot er en anden måde at præsentere ændringen i egenkapitalen på, uden at der er behov for at specificere ændringen mere end det der fremgår af resultatopgørelsen og egenkapitalopgørelsen tilsammen. Dette krav giver altså umiddelbart ikke anledning til at vurdere, at standarden er byrdefuld. Men da der også er *krav om oplysning af minoritetsinteressers andel af årets resultat- og totalindkomst*, bliver totalindkomstopgørelsen mere byrdefuld, idet der skal foretages ekstra beregninger, og der skal måske indhentes mere information om ejer- og stemmeforhold, end hvad der ellers var nødvendigt. Det vurderes, at ekstrakravene i sektion 5 i visse tilfælde kan karakteriseres som mere byrdefulde.

- *Krav om udarbejdelse af pengestrømsopgørelse* i sektion 7 er endnu et krav om præsentation af en ekstraopgørelse, idet B-virksomheder dermed også vil være påbudt at udarbejde opgørelsen. Der er tale om en ekstra opgørelse, som efter vores opfattelse må anses som en ret væsentlig ekstrabyrde, idet udarbejdelse af opgørelsen vil tage ekstra tid og i visse tilfælde kan være lidt besværlig.
- Sektion 9 udviste endnu et ekstra krav, der skal tillægges stor væsentlig. Det er det generelle *krav om udarbejdelse af koncernregnskab*, hvormed B-koncerner pålægges en ekstra byrde, da man ved udarbejdelse af et regnskab for en modervirksomhed skal foretage konsolidering linje-for-linje af alle virksomheder i koncernforhold, hvorfor kravet vil være relevant for mange virksomheder - selv små hovedaktionærselskaber, der er ejet af et holdingselskab. Dog er det frivilligt at præsentere et separat regnskab for en modervirksomhed, der aflægger koncernregnskab, men samlet set må det anses at være en væsentlig byrde, da man i stedet for blot at indregne kapitalandele, skal foretage konsolidering.
- I gennemgangen af sektion 11 og 12 fandt vi, at det var *frivilligt at indregne sikringsinstrumenter selvom indregningskriterier er opfyldt*, hvilket umiddelbart må anses som en væsentlig lempelse, idet man dermed slipper for, at gennemgå om de ret omfattende indregningskriterier, der er i ÅRL. Omvendt kan det diskuteres hvor relevant lempelsen egentlig er, da det kun efter vores erfaring er relativt få af de små virksomheder, der foretager sådanne transaktioner. På områdeniveau har den stor væsentlighed, men pga. af den lavere relevans, har den ikke den store betydning på vurderingen af standardens omfang.

Samme sektioner omfattede endvidere *væsentligt mere omfattende oplysningskrav til finansielle instrumenter* med høj grad af relevans jf. afsnit 4.9.4. F.eks. vil det være en ekstra byrde, at skulle give detaljerede oplysninger om lånevilkår, misligholdt gæld og forfaldstidpunkt for sikringsinstrumenter, da dette kræver væsentlig mere informationsindsamling og flere beregninger. Forskellen anses at have høj relevans, da finansielle instrumenter i form af gæld til banker og øvrige kreditinstitutter efter vores erfaring forekommer hyppigt.

- Sektion 13 indeholdte et *krav om indregning af IPO på varelager*, hvilket anses som væsentligt, idet det stiller store ekstrakrav til B-virksomhedens registreringssystem. Det betyder, at en virksomhed skal henføre indirekte produktionsomkostninger til produktets kostpris, hvilket kan give anledning til omfattende beregninger til fordeling af omkostningerne, der godt kan være vanskeligt. Forskellen vurderes også at være relevant, da den umiddelbart vil berøre alle produktionsvirksomheder i ÅRLs regnskabsklasse B.

- Ved gennemgangen af sektion 16 konstateredes et rimeligt væsentligt *krav om måling af investeringsejendomme til dagsværdi*. Kravet gælder dog ikke hvis det kræver uforholdsmæssige store ressourcer. Dette betyder, at der skal foretages flere beregninger og skøn samt indhentning af mere information, herunder om markedsforhold m.v., for at estimere en dagsværdi i stedet for blot at kunne indregne til kostprisen. At indregne til kostpris, kræver dog også byrdefulde beregninger, da den skal nedskrives til genindvindingsværdi hvis denne er lavere, men det er først en når der er indikationer på at denne værdi er lavere jf. afsnit 4.24.

Endvidere omfattende sektionen nogle omfattende *oplysningskrav til investeringsejendomme*, som f.eks. at man skal give information om brug af valuar, restriktioner på realiserbarheden af ejendommen samt kontraktlige forpligtelser til vedligeholdelse, der ligeledes kan give anledning til flere overvejelser og informationsindsamling.

De obligatoriske krav om måling til dagsværdi og medfølgende oplysningskrav må umiddelbart vurderes, at have meget høj væsentlighed. Krav vurderes dog ikke så væsentligt igen, da det ikke gælder såfremt det kræver uforholdsmæssige ressourcer. Mht. relevansen vil det berøre alle virksomheder med investeringsejendomme i alle regnskabsklasser selvom investering i ejendomme ikke er en hovedaktivitet og efter vores erfaring forekommer dette relativt hyppigt.

- Sektion 18 indeholder *ikke krav om at indregne udviklingsomkostninger*, da det ikke er tilladt. Dette vurderes, at være en stor lempelse, for klasse C-virksomheder, da man undgår, at skulle foretage skøn og beregninger når der er indikation på, at genindvindingsværdien er lavere end kostprisen. Efter vores erfaring kan det være svært at dokumentere, at udviklingsomkostninger har en værdi, især når udviklingsprojektet befinder sig før kommerialiseringfasen. Lempelsen er altså i høj grad væsentlig, men også relevant, da det efter vores opfattelse vil berøre mange virksomheder. Ikke fordi en virksomhed ofte starter med udviklingsomkostninger til udvikling af et produkt, for der vil virksomheden typisk være en B-virksomhed, men fordi det efter vores opfattelse må antages at være normalt, at C-virksomheder har udviklingsomkostninger både ved defensive og proaktive strategier.

- I sektion 19 var der jf. afsnit 4.16.2 bestemmelser om både *flere og mere specifikke oplysningskrav til virksomhedssammenslutninger*, hvilket vurderes at være byrdefulde krav, da det er tidskrævende f.eks. at skulle give beskrivelser om de sammensluttede virksomheder og berigtigelsesfor-

men. Endvidere giver det måske også anledning til mere dataindsamling. Oplysningskravet anses for at have en rimelig væsentlighed, mens relevansen afhænger af omfanget af virksomhedssammenlutninger mellem små og mellemstore virksomheder.

- Standarden indeholder i sektion 20 et *krav om indregning af finansielle leasingaktiver*, hvilket medfører en væsentlig ekstrabyrde for B-virksomheder i form af, at skulle indregne finansielle leasingaktiver og –gæld. Aktivet og gælden skal måles efter de gældende regler om hhv. materielle anlægsaktiver og finansielle instrumenter, hvilket bl.a. betyder, at der skal foretages flere beregninger og skøn, hvis der er indikationer på værdiforringelse, og at de ekstra oplysningskrav til finansielle instrumenter om lånebetingelser m.v. jf. ovenfor også skal opfyldes. At indregne finansielle leasingaktiver og -gæld, anses derfor som værende en væsentligt større byrde end blot at skulle oplyse om det i note. Mht. kravets relevans afhænger det af hvor mange B-virksomheder, der indgår finansielle leasingkontrakter og i hvilket omfang. Efter vores erfaring er relevant og meget væsentligt.

Samme sektion udviser endvidere jf. afsnit 4.17.2 *væsentligt flere specifikke oplysningskrav til både finansielle og operationelle leasingkontrakter*, hvilket vurderes at være tidskrævende at indarbejde i årsregnskabet, da det kan give anledning til større informationsindsamling og nærlæsning af kontrakterne.

- Ved gennemgang af sektion 21 i afsnit 4.18.2 konstateredes *flere og væsentlig mere omfattende oplysningskrav til hensatteforpligtelser og eventualposter* særligt for B-virksomheder men også for C-mellem-virksomheder. Det væsentligt mere omfattende krav i standarden er dels specifikke krav om beskrivelser af hensatte forpligtelsers art, forfaldstidspunkt og usikkerhed m.v., hvilket kan give anledning til at fortage flere skøn, og dels en specifikation posten, der f.eks. for garantiforpligtelser i visse tilfælde kan være ret omfattende, da det stiller store krav til virksomhedens registreringer. Kravene ville have relevans for alle regnskabsklasser med hensatte forpligtelser, hvilket efter vores erfaring ofte, men kun stort set kun forekommer i form af en udskudt skatteforpligtelse.

- Ifølge sektion 23 er der *krav om indregning af entreprisekontrakter efter produktionsmetoden*, hvilket pålægger B-virksomheder, en væsentlig byrde, da det stiller større krav til virksomhedens registreringsgrundlag og estimater. Det giver anledning til, at der skal foretages flere beregninger og skøn, end hvis der blot kunne indregnes efter faktureringsmetoden. Kravet har efter vores erfaring relevans, da vi vurderer at en del små virksomheder vil blive berørt, f.eks. tømre-, mure- og glarmestervirksomheder. Men omvendt er der efter vores erfaring også en del af disse små virksomheder, der allerede har tilvalgt produktionsmetoden, da der er interesse for at indregne indtægten hurtigst muligt.

- Af sektion 33 fremgår et væsentlig og *mere omfattende krav om oplysninger til transaktioner med nærtstående parter*, som vurderes at være væsentlige og byrdefulde, da man skal oplyse om

transaktionerne uanset om, der er handlet på markedsvilkår. Derudover vurderes det at være relevant, da sådanne transaktioner efter vores erfaring ofte vil forekomme. F.eks. hvis aktionæren i et lille hovedaktionærselskab køber bilen ud af selskabet eller køb og salg mellem koncernforbundne produktions- og salgsselskaber.

- C-virksomheder er efter ÅRLs § 99 påbudt, at oplyse om *ikke-finansielle forhold i ledelsesberetningen*, der ikke fremgår af standarden. Umiddelbart er der f.eks. ikke noget krav om at redegøre og beskrive udvikling, forventninger, videnressourcer samt påvirkning af det eksterne miljø. Dette må anses at være en lempelse for C-virksomheder. Det kan dog ikke udelukkes, at nogle af disse beskrivelser vil fremgå af i noterne ifølge standardens mange øvrige oplysningskrav.

Ovenstående forskelle er altså dem vi har tillagt ”stor” og ”mellem” betydning for vurderingen af hvor omfattende standarden er. Derudover skal tillægges alle de øvrige relevante men mindre væsentlige forskelle med ”lille” betydning som angivet i bilag 2. Disse omfatter primært nogle flere eller mere specifikke oplysningskrav. Selvom de individuelt ikke medfører nogen væsentlig byrde for regnskabsproducenten kan man dog vælge at betragte alle sammen akkumuleret som en større byrde. Omvendt må man også sige, at nogle af disse forskelskrav sjældent er så relevante, og sjældent vil flere af disse berøre én virksomhed. Dette gælder særligt de ekstra og mere specifikke oplysningskrav vedr. aktiebaseret vederlæggelse, offentlige tilskud samt medarbejderforpligtelser.

På baggrund af ovenstående må det sammenfattes, at IFRS for SMEs samlet set er mere omfattende end det nuværende regelsæt i Danmark. Der var kun konstateret tre lempelser ifht. ÅRL. Den ene vedr. indregning af udviklingsomkostninger, den anden vedr. indregning af sikringsinstrumenter, der vurderedes, at have mindre relevans for små og mellemstore virksomheder, og den tredje var ledelsesberetningen, hvor de fleste krav i ÅRL kun omfattede C-virksomheder.

Alle de øvrige relevante og væsentlige forskelle vurderes at pålægge danske regnskabsproducenter en større byrde efter IFRS for SMEs, dog mest for B-virksomheder. De ekstrakrav, der ovenfor vurderedes, at have højeste relevans og væsentlighed er følgende:

- krav om udarbejdelse af pengestrømsopgørelse (B-virksomheder)
- krav om udarbejdelse af koncernregnskab (B-koncerner)
- mere omfattende oplysningskrav til finansielle instrumenter
- krav om indregning af IPO på varelager (B-virksomheder)
- krav om indregning af finansielle leasingaktiver (B-virksomheder)
- mere omfattende krav om oplysninger til leasingkontrakter
- mere omfattende krav om oplysninger til transaktioner med nærtstående parter

Generelt kan det også konkluderes, at IFRS for SMEs og ÅRL ligner hinanden meget, hvilket skyldes den fælles begrebsramme. Standarden indeholder bare mange flere minimumskrav end ÅRL, og udfylder dermed begrebsrammen med en meget mere regelbaseret tilgang. Modsat er ÅRL mere principbaseret, der kun indeholder de meget basale og grundlæggende minimumskrav, og resten overlades til begrebsrammen. Standarden er dog ikke særligt detailreguleret, hvis man sammenholder den med den fulde IFRS, der består af flere tusind sider.

Den større detailregulering i standarden betyder især, at standarden indeholder mange flere oplysningskrav end ÅRL, hvoraf de på tre områder er de eneste, som vurderes både meget relevante og meget væsentlige.

De øvrige relevante og væsentlige forskelle er nærmere et resultat af ÅRLs differentiering af regelsættet og skyldes ikke standardens mere regelbaserede form, da disse krav kun vil være ekstrakrav for B-virksomhederne.

6.2.2 Vurdering af forskellenes omfang i praksis

Standarden er altså mere byrdefuld på papiret, men det betyder ikke nødvendigvis, at den også vil være det i praksis.

Som nævnt ovenfor er standarden mere detailregulerende og indeholder flere minimumskrav end ÅRL. Man kan derfor stille spørgsmålstejn ved, om standardens oplysningskrav i visse tilfælde ligger udover begrebsrammens krav, eller om standardens oplysningskrav i praksis også bliver opfyldt efter ÅRL. Førstnævnte kan ikke udelukkes og sidstnævnte er efter vores erfaring ikke opfattelsen, men det er klart, at hvis der er særlige forhold, der *åbenlyst* kræves indarbejdet ifølge begrebsrammen eller at en regnskabsbruger direkte kræver oplysningen (markedsløsning), vil oplysningerne med rimelig sandsynlighed blive tilføjet. Dog vil et sådant forhold nok aldrig blive opfyldt så udførligt og detaljeret som standarden på nogle områder kræver det.

Med udgangspunkt i opsummeringen og vurderingen af de væsentlige forskelle tidligere i dette kapitel, blev det konstateret at forskellene gav anledning til nogle forskellige byrder i praksis. Nogle af ekstrakravene gav anledning til flere skøn, beregninger og indhentning af information, mens andre blot var mere tidskrævende at udarbejde. Dette vil være en realitet for de uprofessionelle regnskabsproducenter²¹⁷, men for de professionelle vil det være anderledes i praksis. Det vil nemlig ikke nødvendigvis være så byrdefuldt, da der findes IT-programmer²¹⁸, der f.eks. automatisk kan generere en pengestrømsopgørelse og en totalindkomstopgørelse på baggrund af det eksisterende regn-

²¹⁷ Med uprofessionelle regnskabsproducenter menes der virksomheder, som ikke har så store regnskabsmæssige ressourcer og kompetencer.

²¹⁸ F.eks. CaseWare, det mest udbredte program i verden til at udarbejde regnskaber i, www.regnskabsinformatik.dk

skab, uden der skal foretages særlige omfattende manuelle handlinger. Det samme gælder indregning af IPO på varelagre. Her findes flere forskellige økonomistyringsprogrammer²¹⁹, der ud fra nogle fordelingsnøgler kan allokere indirekte produktionsomkostninger til produktets kostpris.

Det er dog klart at krav som f.eks. måling af investeringsejendomme til dagsværdi, der giver anledning skøn, beregninger og større dataindsamling i praksis vil være mere byrdefuldt. Derudover er det vigtigt i disse overvejelser, at mange af de små og mellemstore virksomheder, der ifølge IASB skal anvende IFRS for SMEs, ikke er professionelle hvorfor byrderne i praksis vil være store.

På baggrund af ovenstående må det konkluderes, at IFRS for SMEs også vil være byrdefuld i praksis for små uprofessionelle regnskabsproducenter, mens at nogle af standardens ekstrakrav ikke vil anses at være byrdefulde for professionelle regnskabsproducenter. Desuden vurderes det, at det ikke kan udelukkes, at standarden i visse tilfælde overskrider begrebsrammens krav, og at nogle af ekstrakravene måske også i nogen grad ville blive opfyldt af ÅRL ved markedsløsning.

6.3 Kritikpunkter

I afsnit 6.1 kunne det konstateres, at der er nogle meget relevante fordele ved standarden, som taler for, at man bør implementere den i dansk regnskabsregulering. Men der er også nogle ret væsentlige kritikpunkter, som skal iagttages, før man beslutter om man vil implementere standarden. På baggrund af de foregående kapitler, kan der udledes følgende vigtige kritikpunkter:

- Sammenligneligheden mellem virksomheder over landegrænser er afhængig af at andre lande også stiller krav om brug af IFRS for SMEs
- Det er en forudsætning, at standarden anvendes konsistent i alle lande
- Hvis standarden indføres i en forenklet udgave på nationalt plan, så bortfalder den største fordel ved standarden
- Standarden har ikke stor nytte for lokalt opererende virksomheder med få interessenter
- Nogle af fordelene ved bedre sammenlignelighed vil måske først vise sig på lang sigt
- Det er tvivlsomt, hvor mange virksomheder i Danmark, der vil gøre brug af standarden
- Det er usikkert hvad EU's endelige beslutning bliver, og store lande som Tyskland og Frankrig er modstandere
- Tendensen er, at det primært er udviklingslandene, der viser størst interesse for standarden
- Der er større afstand til beslutningstagerne i IASB, end hvis det var national regulering

Sammenligneligheden mellem regnskaber fra virksomheder på tværs af landegrænser er helt afhængig af, om andre lande også vælger at implementere standarden. Hvis det f.eks. kun er Danmark, der

²¹⁹ F.eks. SAP

implementerer den, og ingen af vores største samhandelslande vælger at gøre dette, kan de danske virksomheder ikke opnå de fordele der følger af bedre sammenlignelighed²²⁰. Dermed vil det primært gavne den danske stat, som sparer ressourcer på udvikling og vedligeholdelse af flere regnskabsprog, men for virksomhederne er der ikke nogle rigtig store fordele ved at implementere standarden, da nytten ved at indføre standarden ikke overstiger omkostningerne herved. Det vil derfor kun være f.eks. dattervirksomheder af børsnoterede selskaber, som kan se en fordel i at anvende den, da den er mere konsistent med fuld IFRS, eller virksomheder i regnskabsklasse C-stor, som måske vil opleve nogle regnskabsmæssige lempelser ved at anvende den²²¹.

Den nuværende status for implementering af standarden er som beskrevet i kapitel 3.4, at det mest er udviklingslandene, der er aktive og først til at implementere standarden. Af vores nabolande er det kun Sverige og England, som har taget konkrete skridt i retning af implementering af IFRS for SMEs. Som det ser ud lige nu, er man altså i en situation, hvor fordelene ved sammenlignelighed på tværs af landegrænser nok ikke vil have så stor effekt for danske virksomheder.

Flere lande har svaret i EU's høringsrunde, at standarden er for kompleks til de små virksomheder, og man kan derfor forestille sig, at nogle lande vil lave en forenklet IFRS for SMEs til de små virksomheder. Men standardens succes afhænger i høj grad af, om landene vælger at lave deres egen forenkledede version af standarden. Hvis landene ikke indfører IFRS for SMEs som den er, men derimod laver nationale tilpasninger til den, så forsvinder en stor del af formålet med den. Regnskabsbrugere vil formentlig ikke bruge ressourcer på at sætte sig ind i, hvilke afvigelser alle de enkelte lande har lavet, og de kan derfor ikke have tillid til, at regnskaberne er 100 % sammenlignelige. På den måde kan man i forhold til regnskabsbrugere ligeså godt bevare de eksisterende regelsæt, hvis man ikke har tænkt sig at indføre IFRS for SMEs som den er. Om Danmark bør indføre standarden eller beholde de eksisterende regler afhænger derfor bl.a. af, hvordan de øvrige lande har tænkt sig at implementere den.

Som det ser ud lige nu i England og Sverige²²², har man i begge lande valgt at foretage rettelser til standarden, så den bedre passer til deres nationale lovgivning. Der er ikke tale om store rettelser, men det er nok til at regnskabsbruger kan miste tilliden til sammenligneligheden, hvis man ikke har sat sig ind i, hvor afvigelserne er. Det er uvist, om de vil anvende hele standarden som den er, hvis det bliver implementeret i EU, men man kan godt forestille sig, at det ikke er tilfældet, når de lige har brugt ressourcer på opdateringen af den nye regnskabsregulering.

²²⁰ Se afsnit 6.1

²²¹ Se afsnit 6.2

²²² Se kapitel 5

Flere EU-lande har givet udtryk for, at standarden ikke har stor nytte for lokalt opererende virksomheder med få ejere, og det vurderes også at være tilfældet. F.eks. har den lokale restaurant eller tøjforretning ikke meget nytte af at standarden giver international sammenlignelighed, og bedre mulighed for at skaffe lån og kapital i udlandet. Det taler for, at man skal vælge en løsning, hvor de små virksomheder, som ikke har nytte af standardens fordele, kan holde sig til et mindre omfattende nationalt regelsæt, ligesom det er foreslået i England og Sverige.

Nogle af standardens fordele på mikroniveau, som er beskrevet i afsnit 6.1 vil først vise sig på lang sigt, da det tager tid før et helt marked tilpasser sig til en ny situation. Der er derfor også usikkerhed forbundet med, om disse fordele i sidste ende overhovedet vil vise sig. Virksomhedernes incitamenter til at anvende standarden vil derfor nok være begrænsede, før de kan se nogle konkrete fordele, som også vil vise sig på kort sigt. Incitamenterne begrænses yderligere af, at vi i Danmark allerede har en regnskabslovgivning af god kvalitet²²³. Kun i få tilfælde, hvor det f.eks. kan lette konsolideringen med en bruger af fuld IFRS, vil virksomhederne have et direkte incitament til at anvende standarden. Man kan altså ikke regne med at virksomhederne selv aktivt vil vælge at følge IFRS for SMEs, og det vil derfor være regnskabsbrugerne og lovgivningen, der skal være drivkraften for at indføre standarden. Det taler for, at man for at opnå de ønskede fordele ved international implementering af IFRS for SMEs, kan være nødt til at påkræve virksomheder at anvende standarden fremfor at gøre det frivilligt.

På nuværende tidspunkt, er det stadig usikkert, hvad EU's beslutning bliver mht. standarden, og vigtige EU-nationer som Tyskland, Frankrig og Italien er klare modstandere af den. Det vil derfor ikke være fornuftigt, hvis Danmark træffer endelig beslutning før, der er klarhed over, hvordan og om den bliver implementeret i de nye regnskabsdirektiver²²⁴.

Tendensen har indtil videre været, at det er udviklingslandene, der har været de mest aktive til at implementere IFRS for SMEs²²⁵, og det er ikke disse lande, som danske virksomheder normalt har behov for at rapportere til. Det er dog den fordel, at danske investorer, nu får bedre beslutningsgrundlag til investeringer i udlandet. Men for at skabe incitament til anvendelse af standarden vil det kræve, at flere lande, som vi normalt sammenligner os med og handler med, også indfører den. Optimalt set burde standarden blive påtvunget alle de relevante virksomheder med internationale interessenter fra EU-niveau, så man undgår at alle EU-landene afventer hinanden, og aldrig rigtig

²²³ Telefoninterview, Jørgensen, Ole Steen, chefkonsulent Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, 1. og 2. marts 2011

²²⁴ Se kapitel 5.5

²²⁵ Se kapitel 3.4

kommer til en beslutning. Men denne situation er næppe realistisk pga. modstanden internt i EU fra lande som Tyskland, Frankrig og Italien.

Et sidste punkt, som man bør overveje, er at en implementering af standarden i Danmark minimerer vores egen indflydelse på regnskabsreguleringen, da den bliver foretaget centralt fra IASB. Men Danmark er allerede meget positive overfor IASBs standarder, og vi har den samme begrebsramme og bruger bl.a. IASer som fortolkningsbidrag til ÅRL. Det vil måske ikke være så meget imod Danmarks interesse alligevel, hvis man holder det op mod de ressourcer man kan spare ved at centralisere udviklingen og vedligeholdelsen af regnskabsreguleringen.

6.4 Mulig implementering i Danmark

Nedenfor vil vi komme med et forslag til, hvem standarden er relevant for, i hvilket omfang den kan implementeres, og hvornår det kan ske. Forslagene er baseret på vores egne vurderinger ud fra de foretagne redegørelser og analyser.

Der er på baggrund af ovenstående betydelige fordele, som betyder at standarden efter vores vurdering bør implementeres i Danmark. Kritikpunkterne ovenfor, taler dog for, at den ikke skal implementeres fuldt ud for alle virksomheder. Derudover er tidspunktet for implementering afhængig af flere usikre forhold.

Nedenfor gives et forslag til implementering i Danmark, der giver mulighed for at udnytte standardens fordele, men som også tager hensyn til kritikpunkterne.

6.4.1 Hvem og hvordan

Standarden er pga. væsentlige forskelle mere byrdefuld for regnskabsklasse B end ÅRL. For regnskabsklasse C var der også forskelle, som dog ikke vurderes væsentlig byrdefulde.

I Sverige og Storbritannien, hvor man allerede er i gang med implementeringen, har man valgt at differentiere regnskabsklasserne blandt de ikke børsnoterede virksomheder.

I Sverige har man valgt, at K3, svarende til C- og store B-virksomheder, skal anvende IFRS for SMEs²²⁶. Den nedre grænse for K3 er lavere end den danske grænse mellem B og C, hvorfor nogle virksomheder i dansk regnskabsklasse B størrelse også er omfattet af IFRS for SMEs. Sverige skelner ikke mellem offentligt ansvarlige og ikke offentligt ansvarlige virksomheder.

I Storbritannien har man valgt, at offentligt ansvarlige virksomheder skal bruge fuld IFRS, medmindre de falder ind under grænserne, for det der ca. svarer til regnskabsklasse B. Hvis det er tilfældet skal de anvende IFRS for SMEs. Ikke offentligt ansvarlige virksomheder skal anvende IFRS

²²⁶ Se kapitel 5.1

for SMEs, hvis de overskrider det der ca. svarer til regnskabsklasse B. Regnskabsklasse B skal anvende et mindre nationalt regelsæt.

Efter vores vurdering bør man beholde det nuværende kriterium for regnskabsklasse D, der skal aflægge efter fuld IFRS, da denne omfatter offentligt ansvarlige virksomheder, for hvilke IFRS for SMEs ikke kan anvendes. Alle øvrige ikke offentligt ansvarlige virksomheder bør ikke aflægge efter IFRS for SMEs, men regelsættet bør differentieres på regnskabsklasser ligesom i Storbritannien og Sverige. Vi er altså heller ikke helt enige i IASBs holdning hertil.

Vi mener at IFRS for SMEs bør implementeres for regnskabsklasse C alene, da vi vurderer at de forskelle, der er mellem ÅRL og standarden, for denne regnskabsklasse ikke er så væsentlige og byrdefulde, at de underminerer fordelene ved standarden. Jf. ovenfor er der kun tre væsentlige og relevante forskelle, som begge er i relation til oplysningskravene.

Med denne model vil alle virksomheder i regnskabsklasse C blive omfattet, selvom de ikke opererer internationalt. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at have differentiering på dette område, da det vil give et uoverskueligt regelsæt samt afgrænsningsproblemer mellem national og international. Som det er beskrevet under kritikpunkterne, har mange virksomheder heller ikke på kort sigt incitament til selv at vælge standarden, hvorfor man risikerer, at det kun er få som vil anvende den. I et sådan tilfælde, vil alle de langsigtede fordele og samfundets fordele mht. sparede ressourcer falde bort, og man vil stå med endnu flere regnskabsprog end før implementeringen.

For regnskabsklasse B vil byrderne ved at implementere IFRS for SMEs overstige de fordele, som man kan få ud af det, for rigtig mange virksomheder. Det vil altså ikke være relevant at indføre standarden som lovkrav for disse virksomheder. Der kan dog godt være virksomheder i denne klasse, som oplever det modsatte pga. deres internationale karakter, hvorfor standarden skal være en tilvalgs mulighed for alle i regnskabsklasse B.

Som det er nævnt under kritikpunkterne, er der usikkerhed, om standarden bliver et generelt krav i EU. Det er herudover understreget, at andre landes implementering er en væsentlig forudsætning for standardens succes. For at få de optimale fordele ud af en implementering af standarden i de enkelte lande, er det nødvendigt, at den implementeres i alle lande samtidig, og at den implementeres konsistent i alle lande. Det skal derfor ikke være muligt, at implementere den med egne nationale rettelser, som man f.eks. har gjort i Sverige og Storbritannien, selvom rettelserne er begrænsede. Hvis alle lande laver deres egne nationale rettelser, risikerer man at miste tilliden til sammenligneligheden. Vi mener derfor, at der er behov for, at standarden implementeres som lovkrav på EU-niveau.

En af de store fordele ved standarden er, at samfundet kan spare ressourcer ved at centralisere standardudviklingen og vedligeholdelsen til IASB, og at uddannelse kan begrænses til uddannelse i ét regnskabsprog. Derfor mener vi, at der kan være en idé i at lade regelsættet for regnskabsklasse B blive en forenklet udgave af IFRS for SMEs, hvor der er taget hensyn til de forskelle der er beskrevet i afsnit 6.2.

6.4.2 Hvornår

Hvornår standarden skal implementeres i Danmark, er et spørgsmål om, hvornår det er relevant i forhold til de fordele, man får ud af det. Den store fordel er sammenlignelighed på tværs af landegrænserne, og det skal derfor helst være på et tidspunkt, hvor flere af vores samhandelslande har valgt at implementere den. Dog kan man allerede drage fordel af, at Sverige og Storbritannien har valgt at implementere den. Herudover er der alle de andre beskrevne fordele, som ikke afhænger af de øvrige landes implementering. Disse fordele taler for, at man skal implementere standarden med det samme.

Der er to væsentlige forhold, som man bør afvente før der træffes beslutning om implementering. Den første er, at der stadig er usikkerhed om, hvordan standarden behandles i EU, og om de opdaterede regnskabsdirektiver. Den anden er, at standarden allerede er næsten to år gammel, hvorfor der snart vil komme en opdatering til den. Denne første opdatering må forventes, at indeholde flere rettelser end normalt, da det er første opdatering siden standarden er taget i brug.

Vi vurderer derfor, at Danmark helt klart skal indføre IFRS for SMEs efter den beskrevne model, men at man skal afvente afklaring på de to ovenstående forhold.

7. Konklusion

Der har indtil juli måned 2009 ikke været en international regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder. Nu er den her, men bør den implementeres i Danmark? og i så fald, i hvilket omfang?

En international regnskabsstandard har mange fordele, og den væsentligste fordel er sammenlignelighed på tværs af landegrænser. Den større sammenlignelighed på tværs af landegrænserne kan på lang sigt reducere antallet af ineffektive ressourceallokeringer, hvilket vil gavne samfundet. For de enkelte virksomheder kan det betyde, at det er nemmere at opnå finansiering på det internationale marked, og større sammenlignelighed kan bidrage til større konkurrence og dermed lavere priser på f.eks. finansiering. Det var især disse fordele, som var baggrunden for IFRS for SMEs.

Herudover kan det konkluderes, at standarden har yderligere fordele. Der er tale om én standard med ét fortolkningsbidrag, som gør den mere overskuelig og nemmere at gå til end det eksisterende regelsæt. Med indførelse af standarden vil der kun være ét regnskabsprog på tværs af landegrænserne, hvilket reducerer omkostningerne til uddannelse og vedligeholdelse af kompetencer. Det giver endvidere mulighed for udveksling af uddannelse, kompetencer og arbejdskraft mellem landene. Standarden er baseret på fuld IFRS, og regnskabsproget vil derfor også være i overensstemmelse med denne. Dette giver anledning til en nemmere konsolidering mellem børsnoterede og ikke børsnoterede virksomheder. IFRS for SMEs forventes kun opdateret hvert 3. år, og det er en international standard af høj kvalitet, som udvikles og vedligeholdes centralt fra IASB. Der er altså mulighed for at spare ressourcer på nationalt niveau til udvikling og vedligeholdelse af egne regnskabsstandarder og lovgivning.

Standarden er baseret på samme begrebsramme og grundlæggende forudsætninger som ÅRL, men standarden er mere regelbaseret med flere minimumskrav end ÅRL, der overlader mere til begrebsrammen. De har altså grundlæggende samme målsætninger og forudsætninger, men udfylder dem på en forskellig måde.

Samlet set er IFRS for SMEs mere omfattende og byrdefuld end det nuværende regelsæt i Danmark, især for regnskabsklasse B. Der er kun 3 væsentlige punkter, hvor standarden er lempeligere rent byrdemæssigt end ÅRL. Dette gælder indregning af udviklingsomkostninger og sikringsinstrumenter, samt at der ikke er krav om en udførlig ledelsesberetning, som der er for regnskabsklasse C.

Der er i alt syv relevante krav i standarden, som vurderes særligt væsentlige i forhold til omfanget. Fire af dem er kun ekstrakrav for regnskabsklasse B. Det er krav om udarbejdelse af pengestrømsopgørelse, udarbejdelse af koncernregnskab, indregning af IPO på varelager samt indregning af

finansielle leasingaktiver. De tre resterende krav, som også omfatter regnskabsklasse C, er mere omfattende oplysningskrav til finansielle instrumenter, leasingkontrakter samt transaktioner med nærtstående parter. Udover disse væsentlige forskelle er der flere relevante men mindre væsentlige og byrdefulde forskelle. Dette er f.eks. kravet om udarbejdelse af totalindkomstopgørelse, oplysning af minoritetsinteressers resultatandele, anvendelse af produktionsmetoden for entreprisekontrakter i regnskabsklasse B, krav om måling af investeringsejendomme til dagsværdi, samt flere og mere specifikke oplysningskrav hertil og til goodwill. Yderligere er der flere små forskelle af lille betydning, som akkumuleret set kan være en byrde for virksomhederne. Det er dog mindre relevante krav, hvor flere af dem sjældent vil berøre én virksomhed.

For regnskabsklasse B vil byrderne ved at implementere IFRS for SMEs overstige de fordele, som man kan få ud af det, for rigtig mange virksomheder. Men for regnskabsklasse C vurderes det ikke, at forskellene mellem ÅRL og standarden er så væsentlige og byrdefulde, at de underminerer fordelene ved den. Der kan dog stadig være internationale virksomheder i regnskabsklasse B, som vil have fordele ved at anvende standarden, og derfor bør have den som en tilvalgs mulighed.

I vores nabolande er der generelt en positiv holdning til IFRS for SMEs med undtagelse af Tyskland, som er stor modstander. I Sverige og Storbritannien har man allerede udarbejdet forslag til en ny regnskabsregulering, som implementerer IFRS for SMEs med nogle enkelte nationale justeringer. De har valgt at implementere dem på det man i Danmark ca. ville kalde regnskabsklasse C, og har bevaret nogle nationale regler for de små virksomheder, som er mere enkle. I Norge er man positiv, men synes dog også, at standarden er for kompleks for små virksomheder. Norge har ikke truffet endelig beslutning, og man afventer p.t. implementeringen i de øvrige lande, da man mener, at det eksisterende regelsæt er af god kvalitet.

I EU er flertallet af medlemslandene generelt positive overfor standarden, men det kan endnu ikke siges, hvad der vil ske, fordi man afventer en større opdatering af regnskabsdirektiverne. Det er usikkert, hvad udfaldet vil blive, da store EU-lande som Tyskland, Frankrig og Italien er modstandere af standarden. Der kan derfor kun tillades implementering inden for grænserne af EU-direktiverne.

Selvom standarden har mange fordele, er der stadig flere kritikpunkter, som man bør iagttage før man beslutter at implementere IFRS for SMEs. Et vigtigt kritikpunkt er, at sammenlignelighed på tværs af landegrænserne, er afhængig af udbredelsen af standarden i andre lande, og at den samtidig anvendes konsistent i alle landene. Hvis standarden f.eks. implementeres i en forenklet udgave på nationalt plan, så kan man risikere at miste tilliden til sammenligneligheden på tværs af landegrænserne. Som det ser ud lige nu, er det primært udviklingslande, som allerede har implementeret eller

planlægger at implementere standarden. I EU er det kun Sverige og Storbritannien, der aktivt har planlagt at indføre IFRS-for-SMEs-baserede regelsæt, hvilket er positivt, men ikke tilstrækkeligt til, at sammenlignelighed på tværs af landegrænserne er den væsentligste fordel for danske virksomheder.

Herudover er det et væsentligt kritikpunkt, at de store fordele ved større sammenlignelighed for de enkelte virksomheder først vil vise sig på langt sigt. Der er derfor også usikkerhed om fordelene overhovedet vil vise sig, da det afhænger af flere usikre forhold. Virksomhederne vil derfor ikke have incitament til individuelt at implementere IFRS for SMEs, før de kan se nogle mere konkrete fordele allerede på kort sigt. Incitamentet begrænses yderligere af, at Danmark allerede har en regnskabslovgivning af god kvalitet. Hvis man ønsker at opnå de langsigtede fordele, kan det derfor være nødvendigt, at indføre standarden som et lovkrav og ikke som en frivillig valgmulighed. Også som lovkrav på EU-niveau, så der sikres konsistens mellem alle landenes regler.

Bortset fra de langsigtede fordele vil de øvrige fordele i form af sparede ressourcer til uddannelse, udvikling og vedligeholdelse af regnskabslovgivning m.v. vise sig umiddelbart efter, standarden er implementeret. Der vil derfor stadig være incitament til at indføre IFRS for SMEs i Danmark.

Standarden blev introduceret i juli 2009, og med en forventet opdatering hvert 3. år, vil den første opdatering snart være klar. Denne opdatering må forventes at være større end sædvanlig, da det er den første opdatering siden introduktionen, og hvor lande har haft praktisk erfaring med standarden.

Det er således vores vurdering, at standarden bør implementeres i Danmark som et lovkrav for regnskabsklasse C og som en tilvalgs mulighed for regnskabsklasse B. Implementeringen af standarden bør dog først ske, når de nye regnskabsdirektiver har skabt klarhed over situationen i EU, og når den første opdatering af standarden siden introduktionen i 2009 er offentliggjort.

Kildeliste

Lovgivning og standarder

- IASB, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London
- IASB, Illustrative Financial Statements, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London
- IASB, Basis for Conclusions, IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, 2009, London
- Årsregnskabsloven, LBKG2009395
- Vejledning til IFRS bekendtgørelsen, VEJL2005.0314.IFRS

Litteratur

- Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2008
- Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2010, 2. udgave
- Fedders, Jan og Steffensen, Henrik, Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, Forlaget Thomson, København, 2008, 3. udgave
- Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S
- KPMG, Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, KPMG, 5. udgave 2010/11

Tidsskrifter og artikler

- Abrahamsen, Håvard, I retning IFRS for SMEs, Revision og Regnskap, DnR Kompetanse AS (Revisorforeningen), nr. 8 2010, Oslo
- Kvifte, Steinar Sars, IFRS for SMEs – et dårlig alternativ for norsk næringsliv, Revision og Regnskap, DnR Kompetanse AS (Revisorforeningen), nr. 3 2010, Oslo
- Nilsen, Jan-Christian og Lassen, Kim Tang, IFRS for små og mellemstore virksomheder – Ny regnskabsregulering for små og mellemstore virksomheder med internationalt perspektiv R&R Online, RR.2007.09.0058

Øvrige publikationer og rapporter

- ASB, The Key Facts - The Future of Financial Reporting - in the United Kingdom and Republic of Ireland, October 2010
- ASB - The Future of Financial Reporting in the UK and the Republic of Ireland, 29-10-10

- ASB, FRSME, Exposure Draft, Part One, October 2010
- BFN, Information om K3-projektet, 02-02-11
- BFN, Remiss - Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning, 18-06-2010
- BFN, Hemställan om lagändring av inkomstskattelagen, 28-09-09
- BFN, IASB's Discussion Paper Preliminary Views on Accounting Standards for SMEs, 24-09-04
- Deloitte, IFRS - Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, Deloitte, 2009
- European Commission, Summary Report of the Responses Received to the Commission's Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities, Directorate-General for the Internal Market and Services, European Commission, Maj 2010
- FRC – Regulatory Strategy: Our Role and Approach, Version 4 - April 2009
- IASB, A Guide to the IFRS for SMEs, IASC Foundation Publications Department, October 2010

Afhandlinger

- Christensen, Lasse Ringholt og Henriksen, Lars, Årsregnskabsloven & IFRS for SME – komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, Kandidatafhandling 2009, CBS
- Hamade, Ferass og Jensen, Ronnie, Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder – En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder, Kandidatafhandling 2010, CBS

Interviews

- Telefoninterview: Jørgensen, Ole Steen, chefkonsulent Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, 1. og 2. marts 2011
- Telefoninterview: Nilsen, Jan-Christian, chefkonsulent i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 1. marts 2011

Hjemmesider og internetartikler

- IFRS for SMEs Fact Sheet, 9 July 2009, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/FBAE7BA8-8B32-43F8-AE3C-D4DA92D046C6/0/IFRSforSMEsfactsheet2.pdf>

- A Closer Look at the IFRS for SMEs, 26 june 2010, Paul Pactor, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/D38A4EBB-DDC1-4246-B077-568E71B88D17/0/presentationCloserlookSMEs.pdf>
- Christodoulou, Mario, SME standards set for adoption across the globe, 21. januar 2010, <http://www.accountancyage.com/aa/news/1775891/sme-standards-set-adoption-globe>
- Why the World Needs a Separate Standard for Private Companies, and Why the US Does, Too, januar 2011, <http://www.ifrs.org/NR/rdonlyres/C13C2697-ED70-4F4C-AF81-EFA563034275/0/1101SMEAAA.pdf>
- Danmarks Statistik - <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1280>
- Revisorforeningen.no - <http://www.revisorforeningen.no/default.aspx?did=9514641> – 02-04-11
- FSR.dk - <http://www.fsr.dk/~media/files/faglig%20informationer/regnskaber/standarder%20og%20vejledninger/internationale%20regnskabsstandarder%20ifrs/undersgelse%20af%20type%20smes%20og%20mindre%20brsnoterede%20virksomh.ashx> – 03-04-11
- The Accountant - <http://www.vrl-financial-news.com/accounting/the-accountant/issues/ta-2010/ta-6079/feature-eu-supports-ifrs-for.aspx> - 03-04-11

Bilag 1 – Begrebsrammen

Begrebsrammen i IFRS for SMEs ligner meget begrebsrammen i ÅRL, da ÅRL begrebsrammen også er baseret på IASBs formueorienterede begrebsramme som omtalt under afsnit 2.2.1. Derfor vil nogle af afsnittene være fuldstændig i overensstemmelse med de danske regler, hvorfor nogle gennemgås mere overfladisk end andre.

Begrebsrammen er en konceptuel referenceramme til løsning af regnskabsproblemer, og som har til formål at forøge konsistens og sammenlignelighed, modvirke enkeltpersoners særinteresser, hjælpe med at analysere regnskabsmæssige problemstillinger samt forøge regnskabsbrugers tillid og forståelse af årsrapporten.

Begrebsrammen er beskrevet i standardens sektion 2.

Formål

Sektion 2 har til formål at beskrive målsætningen for SMEernes regnskaber, og de kvalitative egenskaber, der øger nytteværdien af informationen i regnskaberne. Herudover fastsættes de begreber og grundlæggende principper, som regnskaberne bygger på.²²⁷

Målet med regnskaberne²²⁸

Målet med regnskaberne er i overensstemmelse med formålet for hele standarden jf. afsnit 3.2.2, og er i paragraf 2.2 angivet således: ”At give information om *den finansielle stilling, resultater og pengestrømme*, til nytte for økonomiske beslutninger hos en bred gruppe af regnskabsbrugere, der ikke selv er i stand til at forlange individuelle informationer til dækning deres behov.”

Herudover skal regnskaberne vise resultaterne af virksomhedens ledelse og dens ansvarlighed i forvaltningen af virksomhedens ressourcer, hvilket særligt understøtter kontrolopgaven og fordelingsopgaven. Prognoseopgaven understøttes af oplysningerne i regnskabet om formueforhold og pengestrømme.

Ovenstående svarer til niveau 1 i den danske begrebsramme (ÅRL § 12), da denne også henvender sig til en bred gruppe af interessenter. Der er ikke nogen deciderede afvigelser i forhold til ÅRL²²⁹.

²²⁷ IFRS for SMEs paragraf 2.1

²²⁸ IFRS for SMEs paragraf 2.2-2.3

²²⁹ ÅRL § 12

Kvalitative egenskaber²³⁰

Sektion 2 oplister en række af kvalitative egenskaber som anført nedenfor:

- **Forståelighed:** Regnskabsinformationen skal præsenteres, så det kan forstås af en bruger med rimeligt kendskab til forretning, økonomi og regnskab, og som er villig til at undersøge informationen med rimelig omhu.
- **Relevans:** Informationen skal være relevant for regnskabsbrugerne. Relevans foreligger når informationen er i stand til at påvirke brugernes beslutninger og bidrager til at:
 - **Evaluere** historiske, nuværende eller fremtidige begivenheder (prognoseværdi)
 - **Bekræfte eller korrigere** tidligere evalueringer (bekræftelsesværdi)
- **Væsentlighed (materiality):** En oplysning er væsentlig og derved relevant, hvis dens udeladelse eller fejlinformation kan påvirke brugernes økonomiske beslutninger. Væsentlighed afhænger af størrelsen af forholdet, men et uvæsentligt forhold bør ikke udelades for at opnå en bestemt præsentation af virksomhedens økonomiske stilling.
- **Troværdig repræsentation:** Troværdig repræsentation fremgår gennem de to egenskaber pålidelighed og substans:
 - **Pålidelighed:** Informationen er uden fejl, er **neutral** og repræsenterer troværdigt de økonomiske forhold, som informationen repræsenterer.
 - **Substans:** Transaktioner, begivenheder og forhold skal indregnes og præsenteres i henhold til deres substans frem for deres formalia. Dvs. at man regnskabet bør bygge på semantiske poster.
- **Forsigtighed (fejlfrihed):** Estimer under usikkerhed bør foretages med en vis grad af forsigtighed, så aktiver eller indkomst ikke er overvurderede. Men det må dog ikke åbne op for forsætlig undervurdering af aktiver og indkomst eller forsætlig overvurdering af passiver og udgifter. Forsigtighed må altså ikke være med til at "farve" regnskabet. Dette begreb forsvinder muligvis i den nye begrebsramme, som er under udarbejdelse af IASB og FASB²³¹.
- **Fuldstændighed:** Informationerne skal være fuldstændige og omfatte al information om det beskrevne forhold, dog indenfor grænserne af væsentlighed samt nytte > omkostninger.
- **Sammenlignelighed:** Brugere skal kunne sammenligne en virksomheds regnskaber over tid for at kunne identificere udviklingsretningen i virksomheden. Brugere skal også kunne vurdere forskellige virksomheder i forhold til hinanden. Sammenlignelighed opnås ved at have konsistens i anvendt regnskabspraksis, og brugere skal oplyses om ændringer heri og om effekterne heraf.

²³⁰ IFRS for SMEs paragraf 2.4-2.14

²³¹ Fünschel, Kim mfl., Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterhouseCoopers, Hellerup, Cool Gray A/S, s. 49

- **Rettidighed:** Informationerne skal leveres indenfor tidsrammerne af de beslutninger, som den kan påvirke. Hvis informationen leveres med unødigt forsinkelse kan den miste sin relevans. Der skal således ske en afbalancering mellem relevans og pålidelighed, da man kan blive nødt til at have ventetid for at skaffe mere pålidelig information.
- **Nytte > omkostninger:** Nytteværdien af information bør overstige omkostningerne ved at skaffe den. Men man skal være opmærksom på, at omkostningerne ikke nødvendigvis bæres af den der har nytten.

Ovenstående kvalitative egenskaber er i overensstemmelse med niveau 2 i den danske begrebsramme²³², og der er ikke nogen væsentlige afvigelser.

Definitioner²³³

Standardens definitioner af aktiver, passiver, egenkapital, indtægter og omkostninger er fuldstændig i overensstemmelse med de danske²³⁴ definitioner, hvorfor disse ikke vil blive gennemgået nærmere. Definitionerne fremgår af standardens sektion 2.15 til og med 2.26.

Indregningskriterier og måleattributter²³⁵

De overordnede indregningskriterier er ligesom definitionerne fuldstændig i overensstemmelse med de danske.

Der er to grundlæggende måleattributter: **Historisk kostpris** og **dagsværdi** (fair value).

Historisk kostpris er beskrevet som det beløb eller dagsværdien af de vederlag, der er betalt for aktivet på anskaffelsestidspunktet. For forpligtelser er historisk kostpris beløbet eller dagsværdien af de vederlag, der er modtaget i bytte for forpligtelsen på anskaffelsestidspunktet. Kostprisen er i visse tilfælde størrelsen af det vederlag, der på indregningstidspunktet forventes at skulle betales for at afvikle forpligtelsen (f.eks. ved udskudt skat). **Amortiseret kostpris** er defineret som den historiske kostpris for et aktiv eller en forpligtelse plus eller minus den andel af den historiske kostpris, der tidligere er indregnet som omkostning eller indtægt, dvs. der tidligere er amortiseret med den effektive rente.

Dagsværdi er det beløb, som et aktiv kan blive byttet til eller en forpligtelse afviklet med, mellem uafhængige parter på arms længde vilkår.

²³² Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2010, 2. udgave, s. 202-208

²³³ IFRS for SMEs paragraf 2.15-2.26

²³⁴ Elling, Jens O., Finansiell Rapportering - teori og regulering, Gjellerup, 2010, 2. udgave, s. 209-210

²³⁵ IFRS for SMEs paragraf 2.27-2.34

Det er understreget i paragraf 2.35 at indregnings- og måleprincipperne, som er udledt af IASBs begrebsramme (og fra fuld IFRS), er de fundamentale kriterier, som der henvises til, såfremt en transaktion ikke er omfattet direkte af standarden. Fremgangsmåden er uddybet i sektionerne 10.4 og 10.5 jf. afsnit 4.8.

Periodiseringsprincippet er gældende for alle poster udenfor pengestrømsopgørelsen, og disse poster må kun indregnes, hvis de opfylder definitionerne og indregningskriterierne for de pågældende transaktioner, jf. paragraf 2.36. Dette er en understregning af, at man kun ønsker semantiske poster i regnskabet, som det også er tilfældet efter de danske regler.

Måling

Første indregning

Ved første indregning skal alle aktiver og forpligtelser måles til historisk kostpris, medmindre anden måling specifikt er krævet i standarden²³⁶.

Efterfølgende indregning

Finansielle aktiver og forpligtelser²³⁷

Finansielle aktiver og forpligtelser måles som beskrevet i sektion 11, Basis Financial Instruments, jf. afsnit 4.9. Alle andre finansielle aktiver og forpligtelser end dem, der er nævnt i sektion 11 og 12 måles til dagsværdi. Dagsværdi findes med udgangspunkt i et hierarki i standardens sektion 11.27 og svarer til fremgangsmåden i ÅRL § 37.

Ikke-finansielle aktiver²³⁸

De fleste ikke-finansielle aktiver, som ved første indregning er målt til historisk kostpris måles ved efterfølgende indregning med andre måleattributter, som f.eks.:

- Grunde og bygninger, andre anlæg og driftsmidler - til det laveste af bogført værdi og genindvindingsværdi
- Varebeholdninger - den laveste værdi af kostpris og salgspris minus færdiggørelses og salgsomkostninger svarende til nettorealiseringsværdi.

Herudover tillades måling til dagsværdi bl.a. for følgende aktiver:

- Investeringer i associerede virksomheder og joint ventures
- Investeringsejendomme

²³⁶ IFRS for SMEs paragraf 2.46

²³⁷ IFRS for SMEs paragraf 2.47-2.48

²³⁸ IFRS for SMEs paragraf 2.49-2.50

Ikke-finansielle forpligtelser²³⁹

De fleste forpligtelser udover finansielle forpligtelser måles til det bedste estimat af det beløb, som kræves for at indfri forpligtelsen på datoen for årsregnskabet, hvilket svarer til amortiseret kostpris.

Nedskrivning

Der skal ikke nedskrives på aktiver, forpligtelser, indtægter eller omkostninger medmindre det er krævet direkte i denne standard.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at begrebsrammen herunder definition, indregningskriterier og måleattributter grundlæggende er i overensstemmelse med de danske regler herfor. Dette er en naturlig følge af, at den danske begrebsramme bygger på IASBs formueorienterede begrebsramme. Begrebsrammen i IFRS for SMEs bør derfor ikke give anledning til problemer for hverken regnskabsproducenter eller brugere.

²³⁹ IFRS for SMEs paragraf 2.51

Bilag 2 - Oversigt over væsentlige forskelle

Sektion		Relevante forskelle på området	Betydning ²⁴⁰
Nr.	Område		
2	Begrebsrammen	- Begrebsrammen er i overensstemmelse med den danske, hvilket er en naturlig følge af at den danske begrebsramme bygger på IASBs formueorienterede begrebsramme.	Ingen
3	Retvisende billede, grundlæggende forudsætninger og regnskabsbestanddele	- Intet krav om ledelsesberetning i IFRS for SMEs. - Krav om totalindkomstopgørelse, hvis der er dirty-surplus-bevægelser på egenkapitalen - Krav om udarbejdelse af pengestrømsopgørelse, hvilket ikke er et krav i ÅRL	Mellem Mellem Stor
4	Balance	- Små forskelle i skemakrav - Mindre forskel i definition af anlægs- og omsætningsaktiver - Krav til informationer om selskabskapital – også for anpartsselskaber uden anpartsclasser	Ingen Ingen Ingen
5	Totalindkomstopgørelse og resultatopgørelse	- Udarbejdelse af totalindkomstopgørelse når der er dirty-surplus-bevægelser - Oplysning om minoritetsinteressers andel af årets resultat og totalindkomst	Mellem Mellem
6	Egenkapitalopgørelse eller resultatopgørelse og overført resultat	- Udarbejdelse af fuldstændig egenkapitalopgørelse – også for B-virksomheder - Ikke krav om særskilt egenkapitalopgørelse når der ikke er dirty-surplus-bevægelser	Lille Lille
7	Pengestrømsopgørelse	- Udarbejdelse af pengestrømsopgørelse – også B-virksomheder - Krav om tillægsoplysninger i visse situationer, der ikke fremgår af ÅRL	Stor Lille
8	Noteoplysninger og regnskabspraksis generelt	- Ingen forskelle	Ingen
9	Koncernregnskab og separat regnskab	- Udarbejdelse af koncernregnskab - også for koncerner, der ikke overskrider grænsen for regnskabsklasse B. Dog ikke krav om præsentation af separat regnskab for en modervirksomhed, der aflægger koncernregnskab	Stor
10	Regnskabspraksis, skøn og fejl	- IFRS for SMEs udgør én selvstændig standard med kun én krydshenvisning, men i Danmark er der én lov samt tre forskellige steder man skal finde fortolkningsbidrag. - Standarden skelner ikke mellem fundamentale fejl og øvrige fejl, hvilket medfører større oplysningskrav for øvrige fejl.	Stor Mellem
11	Finansielle instrumenter	- Ikke krav om at måle kortfristede fordringer og forpligtelser til amortiseret kostpris (denne er dog ofte lig med nettorealiseringsværdi) - Forpligtelse til at modtage lån, anses ikke som afledt finansielt instrument, hvorfor der kan måles til nettorealiseringsværdi - Flere og mere omfattende oplysningskrav, der ofte er relevante	Lille Lille Stor
12	Afledte finansielle instrumenter	- Frivilligt at indregne sikringsinstrumenter, selv om indregningskriterier er opfyldt - Første måling skal ske til dagsværdi (denne er dog ofte lig kostpris) - Flere og mere omfattende oplysningskrav, der of-	Mellem Lille Mellem

²⁴⁰ Betydning: Forskellens væsentlighed for vurderingen af standarden

		te er relevante	
13	Varelager	<ul style="list-style-type: none"> - Standarden giver ikke mulighed for opskrivning til genindvindingsværdi - Forbud mod indregning af renter på varelager - Der er krav om indregning af IPO, hvilket ikke er et krav for regnskabsklasse B 	Ingen Ingen Stor
14	Kapitalandele i associerede virksomheder	<ul style="list-style-type: none"> - Krav om samme regnskabsår, hvis praktisk, hvilket ikke er et krav i ÅRL - Ingen krav om binding af opskrivninger på egenkapitalen - Krav om samme regnskabspraksis som investor ved valg af den indre værdis metode, hvis det er praktisk. Det er ikke et krav i ÅRL 	Lille Ingen Lille
15	Kapitalandele i joint ventures	<ul style="list-style-type: none"> - Krav om samme regnskabsår, hvis praktisk, hvilket ikke er et krav i ÅRL - Ingen krav om binding af opskrivninger på egenkapitalen - Krav om samme regnskabspraksis som investor ved valg af den indre værdis metode, hvis det er praktisk. Det er ikke et krav i ÅRL 	Lille Ingen Lille
16	Investeringsejendomme	<ul style="list-style-type: none"> - Krav om måling til dagsværdi, hvis det ikke kræver uforholdsmæssigt store ressourcer, hvilket kun er en tilvalgs mulighed i ÅRL - Der er mere omfattende oplysningskrav om anvendelse af valuar, restriktioner på realiserbarheden af ejendommen samt kontraktlige forpligtelser til reparationer, vedligeholdelse og forbedring 	Mellem Mellem
17	Grunde og bygninger, anlæg og driftsmidler	<ul style="list-style-type: none"> - Der er ikke alternativ mulighed for måling til dagsværdi - Krav om indregning af IPO på egen fremstillede aktiver - Ikke muligt at indregne finansieringsomkostninger i kostprisen - Krav om årlig revurdering og regulering af restværdien 	Ingen Lille Ingen Lille
18	Immaterielle anlægsaktiver ekskl. goodwill	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke mulighed for indregning af udviklingsomkostninger i balancen, hvilket er en betydelig forenkling. Det er et krav for store klasse C og D virksomheder (lempelse) - Krav om en fast levetid på 10 år, hvis et pålideligt estimat ikke kan laves, hvilket er en forenkling - Krav om oplysning i anlægsnoten, om hvor afskrivningerne er indregnet 	Stor Lille Lille
19	Virksomheds-sammenslutninger og goodwill	<ul style="list-style-type: none"> - Negativ goodwill skal indregnes straks i resultatopgørelsen, hvilket er en forenkling i forhold til ÅRL - Standarden har væsentligt flere og mere specifikke oplysningskrav 	Lille Mellem
20	Leasing	<ul style="list-style-type: none"> - Indregning af finansielle leasingaktiver er frivilligt for regnskabsklasse B i ÅRL, men et krav i standarden - Væsentlig flere specifikke oplysningskrav 	Stor Stor
21	Hensatte forpligtelser og eventualposter	<ul style="list-style-type: none"> - Hensatte forpligtelser præsenteres under særskilt romertalspost efter ÅRL - Hensatte forpligtelser skal indregnes til dagsværdi når dette er væsentligt. (frivilligt efter ÅRL, men væsentlighed bør føre til samme måleattribut) - Flere (især til B-virksomheder og C-mellem) og 	Ingen Ingen Mellem

		mere detaljerede oplysningskrav	
22	Forpligtelser og egenkapital	- Klassifikation og præsentation, som følge af standardens meget detailregulerende form	Ingen
23	Omsætning	- ÅRL fritager regnskabsklasse B for at indregne entreprisekontrakter efter produktionsmetoden, hvilket er et krav i standarden - Intet krav om omsætningens fordeling på aktiviteter og geografiske markeder, hvilket er et krav for regnskabsklasse C og D	Mellem Lille
24	Offentlige tilskud	- Flere oplysningskrav	Lille
25	Låneomkostninger	- Efter ÅRL kan låneomkostninger frivilligt aktiveres	Ingen
26	Aktiebaseret vederlæggelse	- Krav om løbende indregning af egenkapitalbaserede ordninger - Standarden har væsentligt flere og mere specifikke oplysningskrav	Lille Lille
27	Nedskrivning af aktiver	- Enkelte flere oplysningskrav	Lille
28	Medarbejderforpligtelser	- Valgfrihed mellem indregning af regulering i langfristede forpligtelser i totalindkomsten eller i resultatopgørelsen. ÅRL tillader ikke indregning i egenkapitalen. - Indregning af langfristede medarbejderforpligtelser til nutidsværdi, hvilket er strengere end netorealiseringsværdi i ÅRL. - Standarden har lidt mere specifikke oplysningskrav	Ingen Lille Lille
29	Indkomstskat	- Efter ÅRL kan udskudt skat frivilligt måles til dagsværdi - Klassifikation af udskudt skat i balancen - Flere oplysningskrav, herunder om forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig indkomst	Ingen Ingen Lille
30	Omregning af fremmed valuta	- Flere oplysningskrav om bl.a. de i resultatopgørelsen eller egenkapitalen indregnede valutadifferencer	Lille
31	Hyperinflation	- Ikke gennemgået	Ingen
32	Begivenheder efter balancedagen	- Ingen forskelle	Ingen
33	Oplysninger om nærtstående parter	- Mindre forskelle i oplysningskrav om nærtstående parter. Nogle krav er mere omfattende i ÅRL og andre er mere omfattende i standarden. - Mere omfattende oplysningskrav, end dem ÅRL har for B-virksomheder. For klasse C og D har ÅRL krav der ligner. - Diverse krav om oplysninger/specifikationer af transaktioner med nærtstående parter <i>uanset</i> om der er handlet på markedsvilkår. ÅRL kræver kun oplysning, hvis der <i>ikke</i> er handlet på markedsvilkår.	Ingen Lille Stor
34	Specialiserede aktiviteter	- Ikke gennemgået	Ingen
ÅRL § 99	Ledelsesberetning	- ÅRL har flere oplysningskrav om ikke-finansielle forhold, som skal præsenteres i ledelsesberetningen, men standarden har ikke krav om udarbejdelse af ledelsesberetning. Enkelte krav fremgår dog som noteoplysningskrav i standarden.	Mellem

Tabel 5 - Egen tilvirkning på baggrund af analysen i kapitel 4

Bilag 3 - Oversigt over EU-landenes tilslutning til standarden²⁴¹

Rød: imod Grøn: for

Figur 2 - Oversigt over EU-landenes tilslutning til standarden

²⁴¹ http://www.vrl-financial-news.com/pdf/TA6079_p5v2.pdf, 03-04-11

Bilag 4 – Fordeling af opgaven mellem forfatterne

Nicolai Herskind Lourcing	Christian Herskind Lourcing	Fælles
Kapitel 2	Kapitel 3	Kapitel 1
Afsnit 4.2	Afsnit 4.1	Afsnit 6.4
Afsnit 4.3	Afsnit 4.8	Kapitel 7
Afsnit 4.4	Afsnit 4.10	Kildeliste
Afsnit 4.5	Afsnit 4.11	Bilag 1
Afsnit 4.6	Afsnit 4.12	Bilag 2
Afsnit 4.7	Afsnit 4.13	Bilag 3
Afsnit 4.9	Afsnit 4.14	
Afsnit 4.18	Afsnit 4.15	
Afsnit 4.19	Afsnit 4.16	
Afsnit 4.21	Afsnit 4.17	
Afsnit 4.22	Afsnit 4.20	
Afsnit 4.24	Afsnit 4.23	
Afsnit 4.26	Afsnit 4.25	
Afsnit 4.29	Afsnit 4.27	
Afsnit 5.1	Afsnit 4.28	
Afsnit 5.3	Afsnit 4.30	
Kapitel 6, indledningen s. 67-68	Afsnit 4.31	
Afsnit 6.2	Afsnit 4.32	
	Afsnit 4.33	
	Afsnit 5.2	
	Afsnit 5.4	
	Afsnit 5.5	
	Afsnit 6.1	
	Afsnit 6.3	

Der er tilstræbt en ligelig fordeling af bidragene til hovedopgaven, hvilket vi synes er opfyldt godt, da nogle kapitler og afsnit er længere end andre.